

Az adó

A szombori pénzügyigazgató nyilatkozott a *Bácsme gyei Napló* munkatársára előtt a hatáskörébe tartozó vidék adóviszonyairól s az adóki-
vetések és behajtások terén a multban előfordult anomáliák fölött olyan kritikát gyakorolt, amely a nyomukban felzudult tiltakozást teljes mértékben igazolja. Hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy az állami financiai intézői az adófizető polgárság felajdulásait a kötelességteljesítés szabotálására irányuló mesterkedésnek minősítsék és minden jogos panaszt »az adót fizetni kell« *categoria imperativus*-ával hátrítanak el. Annál inkább figyelemreméltók a szombori pénzügyigazgató megállapításai, amelyek az érem másik oldalát is megmutatják és rátapintanak az adóhátralékok egyik főokára anélkül, hogy az adófizetőket a hanyagság vádjába kevernék.

A statisztika egzakt tudomány és bizonyító értéke megdönthetetlen, amennyiben önkényes csoportosítással és lényeges adatok kihagyásával meg nem fosztják eredeti rendeltetésétől. Mint a hadvezér a kardjára, úgy üt az adóügyi vezérigazgatóság a statisztikára, amely az adóbefizetések lanyhuló tendenciáját napnál világosabban szemlélteti. Ime a szombori pénzügyigazgatóság területén tavaly hatvanöt millió, ezidén csak tizenöt millió adó folyt be. Nincs-e szükség az adóbehajtás tekintetnélküli szigorúra, hogy ezt a dekadenciát, amely az állampénztárt kiűrésével fenyegeti, feltartóztassák? Ez a statisztikai felállítás valóban meggyőző volna, ha a két év eredménye közt mutatkozó különbség okára rá nem világítana magának a szombori pénzügyigazgatónak az a kijelentése, amely szerint a mult évben sok hiba történt az adóki-
vetés körül, gyakran a *kelleténél nagyobb adókat hajtottak be és így most óriási összegeket kell leírni az előző évi hátralékokból*. Milyen más konklúzióra vezetne a statisztika, ha ezek a körülmények is számszerű pontossággal szerepelnének benne!

Hibás adóki-
vetés, felebbezések elintézetlensége és a nyilvántartás adminisztratív hiányosságai teszik lehetővé, hogy horribilis adóhátralékokat tüntessenek fel, amelyek tekintélyes része legalább is vitás. Csoda-e, ha az adófizetők nem sietnek eleget tenni olyan követeléseknek, amelyek jogosságáról nincsenek kétséget kizáró módon meggyőződve? Nem alapos-e a közönség aggodalma, hogy a kimélelen adóbehajtás nemcsak a tényleges fizetnivalókra vonatkozik, hanem olyan adókra is, amelyek esdé-
késsége téves kivetésből, vagy hibás számításhoz eredő látszat? A példák nagy tömegéből csak egy esetet ragadunk ki. Egy szubotica-i kereskedő, hazatérve nyaralásából, megtudta, hogy mindenét lefoglalták forgalmi adó fejében. Összekereverte a nyugtáit és a pénzügyigazgatóságra rohant, ahol kiderült, hogy a megtehetősen magas összeget csak azért akarták rajta megvenni, mert nem tudták, vajon vannak-e nyugtái a befizetésekről. Ugyanennél a kereskedőnél más adó címén kilencezer dinár erejéig végrehajtást vezettek. Az adó kivetését az illető az előírt határidőn belül szabályszerűen megfelebbezte, de a felebbezést nem intézték el, mert az *akták elvesztek*, azonban a felebbezés benyújtásáról a fél birtokában lévő hivatalos elismervény tanuskodik. Ilyen és ehhez hasonló visszasságok járulnak hozzá ahhoz, hogy a legfőbb pénzügyigazgatási fórum az adóhátralékok ijesztő méreteiről kapjon felterjesztéseket, amelyek hatása alatt egymást követik a rigorózus behajtást elrendelő leiratok.

A Vajdaság népei teherbíró képességük végső határáig fizetik az adókat és mint a szombori pénzügyigazgató kiemeli, a szombori kerületben az év folyamán tizenöt millió dinár adót szedtek be egyetlenegy árverés nélkül. Az adófizetés hajlandósága tekintetében a rossz gazdasági viszonyok ellenére sincs nálunk semmi baj. Azonban az adóki-
vetésnél és az adóadminisztrá-

ció minden ágában vigyázni kell arra, hogy ne rendüljön meg a polgárság hite az adózás igazságosságában és rendszerességében. Sürgősen véget kell vetni annak az adófizetés szempontjából demoralizáló állapotnak, hogy ugyszólván senki sincs tisztában a fizetnivalóival és akármennyit fizetünk, a tartozások kiegyenlítésének tudatából fakadó megnyugvást nem érhetjük el. Ez a probléma gyökere, itt van szükség radikális reformokra, hogy az adóbehajtás ne

az indokolatlan büntető ekspedíció benyomását kelte a közvéleményben. Mindenki fizessen anynyi adót, amennyi vagyoni és jövedelmi viszonyai szerint tőle joggal elvárható és ha valaki ki akarná magát vonni a polgári teherviselés alól, ám csapjanak le rá a szankciók, de azt, aki rendszeresen fizet, kimélik meg végre a folytonos ri-
asztásoktól és építsék ugy ki az adóigazgatást hogy minden adófizető szabatos és végleges tá-
i-ékoződást nyerhessen kötelességei felől.

A parasztdemokrata koalíció rezolúcióban tiltakozik a jugoszláv népszövetségi delegáció összetétele ellen

A koalíció szerint a csonka-parlament nem illetékes arra, hogy az egész országot képviselje a külföld előtt — Kojics a radikális főbizottság megbízásából Zagrebba utazott

Beogradból jelentik: A politikai élet általában nyugalmi állapot jellemzi. Az összes pártok vezetői a radikális pártban felmerült belső ellentétek elintézését várják és a helpolitikában aligha történik fontosabb lépés addig, amíg a radikális pártban végkép ki nem alakul a helyzet.

Nagy figyelemmel tekintettek Beogradban a parasztdemokrata koalíciónak a népszövetségi delegáció kiküldésével szemben tervbe vitt állásfoglalása elé. Zagrebi jelentés szerint a parasztdemokrata koalícióban voltak olyan hangok, melyek azt kívánták, hogy a koalíció épen úgy, mint az interparlamentáris Unió ülésére, a népszövetségi közgyűlésre is küldjön ki külön delegátust, azonban a mérsékeltabek álláspontja az volt, hogy elégedjenek meg deklaráció nyilvánosságára hozásával, amelyben a nagy nyilvánosság előtt tiltakoznak az ellen, hogy a Népszövetséghez kiküldött beogradi delegáció az egész SHS parlamentet képviseli. A koalíció vezetősége ezt az álláspontot fogadta el, ami Beogradban meg-
lehető jó hatást keltett és amit azoknak a kulisszák mögötti tárgyalásoknak tulajdonítanak, amelyek a beogradi és zagrebi pártok között folynak.

Zagrebban még nem határozták el magukat arra, hogy a parasztdemokrata koalíciónak az állami berendezkedésre vonatkozó követeléseit precízírozzák, hanem azt várják, hogy Beograd nyilvánítsa ki, hogy mennyi engedelményre hajlandó. Zagreb magatartását Beogradban azzal magyarázzák, hogy ebben a kérdésben a parasztdemokrata koalíció vezetői között sincsen egység és más Macseknek, más Pribicevicseknek és más Trumbicsnak az álláspontja. Így a parasztdemokrata koalíció attól tart, hogy ennek a kérdésnek felvetése után az eddigi harmonia a koalícióban csoportosult pártok között felbomlik. Beogradban viszont az a vélemény, hogy ezt a kérdést Zagrebnak előbb-utóbb tisztázni kell, mert a horvát nép tudni akarja, hogy miért harcol.

A radikális főbizottság ülése

A radikális párt főbizottsága szerda délelőtt ismét ülést tartott a Zemaljska Banka palotájában. A konferencián főleg folyó pártügyekkel foglalkoztak és az ország különböző részeiből érkezett panaszokat olvasták fel. A panaszok azoktól a pártszervezetektől származnak, amelyek Vukicsevicsékkal szemben ellenzéki álláspontot foglalnak el. A konferencián elhatározták, hogy a szűkebb főbizottság szombat délelőtt ül össze. A főbizottság tagjai naponta össze fognak ülni és előkészületeket tesznek a szombati ülésre.

Most már nyilvánvaló, hogy a főbizottság és Vukicsevics között áthidalhatatlanok az el-

lentétek. A főbizottságnak az a célja, hogy a radikális párt vezetése *Triukovics* Márkó kezébe kerüljön. A főbizottság tagjai szerint Vukicsevics mindent elkövet, hogy olyan kormány alakuljon, amely mellett ő a kezében tarthatja a radikális párt vezetését. Vukicsevics számít arra, hogy a választásokon leszámolhat a főbizottság tagjaival.

Davidovics Ljuba az amputáció kérdéséről

Az újságírók megkérdezték Davidovics Ljubát, hogy mi a véleménye az amputáció kérdéséről, amelyről most Zagrebban annyit beszélnek. Davidovics a következőket válaszolta:

— Az amputáció kérdéséről egy népgyűlésen fogok beszélni. Meg kell várnom Marinkovics Voja külügyminiszter visszaérkezését, mert a népgyűlésen külpolitikai kérdésekről is beszélni akarok.

Davidovics péntekre egybehívta a demokratapárt főbizottságát.

A szalonikii frontátörös jubileuma

Szerda délután ülést tartott az a miniszteri bizottság, amely a szalonikii frontátörös jubileumának megünneplését készíti elő. A bizottság ülésén *Korosec* miniszterelnök, *Szpašo* kereskedelmi miniszter, *Sumenkovics* helyettes külügyminiszter és *Hadzsics* tábornok hadügyminiszter vettek részt.

A parasztdemokrata koalíció deklarációja

Zagreből jelentik: A parasztdemokrata koalíció vezetősége azzal a ténnyel kapcsolatban, hogy Marinkovics Voja külügyminiszter vezetése alatt megérkezett a Népszövetség ülésére a jugoszláv delegáció, a következő kommunikét tette közzé:

— A horvát, szerb és szlovén nép képviselői, akik parasztdemokrata koalíció néven egyesültek, míg közös harcuk célját, az egyenjogúságot és a parasztnép jogainak kivívását elérik és amely koalíció egész Horvátországot és a horvát népet képviseli, 1928. augusztus 1-én Zagrebban kijelentették, hogy a beogradi csonka parlamentnek nincs joga, hogy törvényeket hozzon az egész SHS. állam nevében. Ezeket a törvényeket a koalíció semmieseknek tekinti és azok a határozatok is, amelyeket ott elfogadnak, különösen a pénzügyi természetűeket, a parasztdemokrata koalíció által képviselt országreszekre kötelező erővel nem bírnak. Augusztus 23-án a Ljubljánában megtartott végrehajtóbizottsági ülésen tagadták a csonka parlamentnek azt a jogát, hogy az Interparlamentáris Unióra, mint az SHS. állam

parlamentie küldjön képviselőt. Ezeket a határozatokat a június 20-iki események miatt hozták.

— Ugyanigy a parasztdemokrata koalíció tagadja a beogradi kormánynak azt a jogát, hogy Genfben, a Népszövetség előtt, amelynek célja a nemzetközi béke megvédése, a nemzetközi szerződések megőrzése és az igazságtalanság és jogtalanság elleni küzdelem, az SHS. állam nevében beszéljen. Ez a kormány diszkvalifikálta magát arra, hogy szabad népek együttes munkájában résztvegyen, mert nem egyéb, mint a csonka és véres megjelenési formája annak a parlamentnek, amelyből a parasztdemokrata koalíció képviselőit revolverrel üzték ki. A parasztdemokrata koalíció távollétében hoztak rendkívül fontos törvényeket, amelyek súlyos nemzetközi szerződésekkel folyó kötelezettségeket rónak különösen azokra az országokra, amelyeket a parasztdemokrata koalíció tagjai képviselnek.

— A szkupstinában történt gyilkosság következtében a parasztdemokrata koalíció nincs abban a helyzetben, hogy a parlamentben folytathassa legális harcát. Annak a kormánynak, amely ilyen parlamentből keletkezett és így szerzett magának többséget, amely kormánytöbbség egyes tagjai gyilkosság miatt börtönben ülnek, nincsen morális és politikai jogosítványa, hogy az SHS. államot képviselje a Népszövetség előtt. Az SHS. állam, amikor az országot a szövetséges hatalmak és a nagyhatalmak elismerték, magára vállalta, hogy védelmet ad a szuverenitása alatt álló összes polgároknak minden költömbőség nélkül. Az 1928. június 20-án történt véres események bizonyítékát adják, hogy a szabadság és életbiztonság még a nemzetgyűlésen sincs meg és a kormány a véres események után nem hogy szétküldte volna a szkupstinát, hanem folytatta a parlament munkáját és ezzel az egész világ előtt kompromittálta Jugoszláviát. Az SHS. állam elismerése azon az alapon történt,

hogy a szerbek, horvátok és szlovének szabad akaratából alakult az állam Szerbiából és az osztrák-magyar monarchia egyes államrészeiből. Az egyesülést 1918. december elsején mondták ki és szó sem volt a régi szerb királyság hegemoniájáról a többi országrészek felett. Ez a hegemonia igazságtalan helyzetet teremtett, amely sok elkeseredést szült. Ehhez járul a közigazgatás metódusa, amely a korrupciónak volt felépítve. A hegemoniát jelenti, hogy az a delegáció, amely *Marinkovics* Voja külügyminiszter vezetésével ment Genfbe, három szerbiai tagból áll, míg a szlovének és a horvátok csak egy helyettes tagságot kaptak és a nem szerbiai szerbeknek egyáltalán nincs képviselőjük.

— A parasztdemokrata koalíció köteletségének tartja, hogy a Népszövetség előtt tiltakozzék ez ellen az illojális képviselő ellen, amely árt államunk morális és politikai tekintélyének és hitelének.

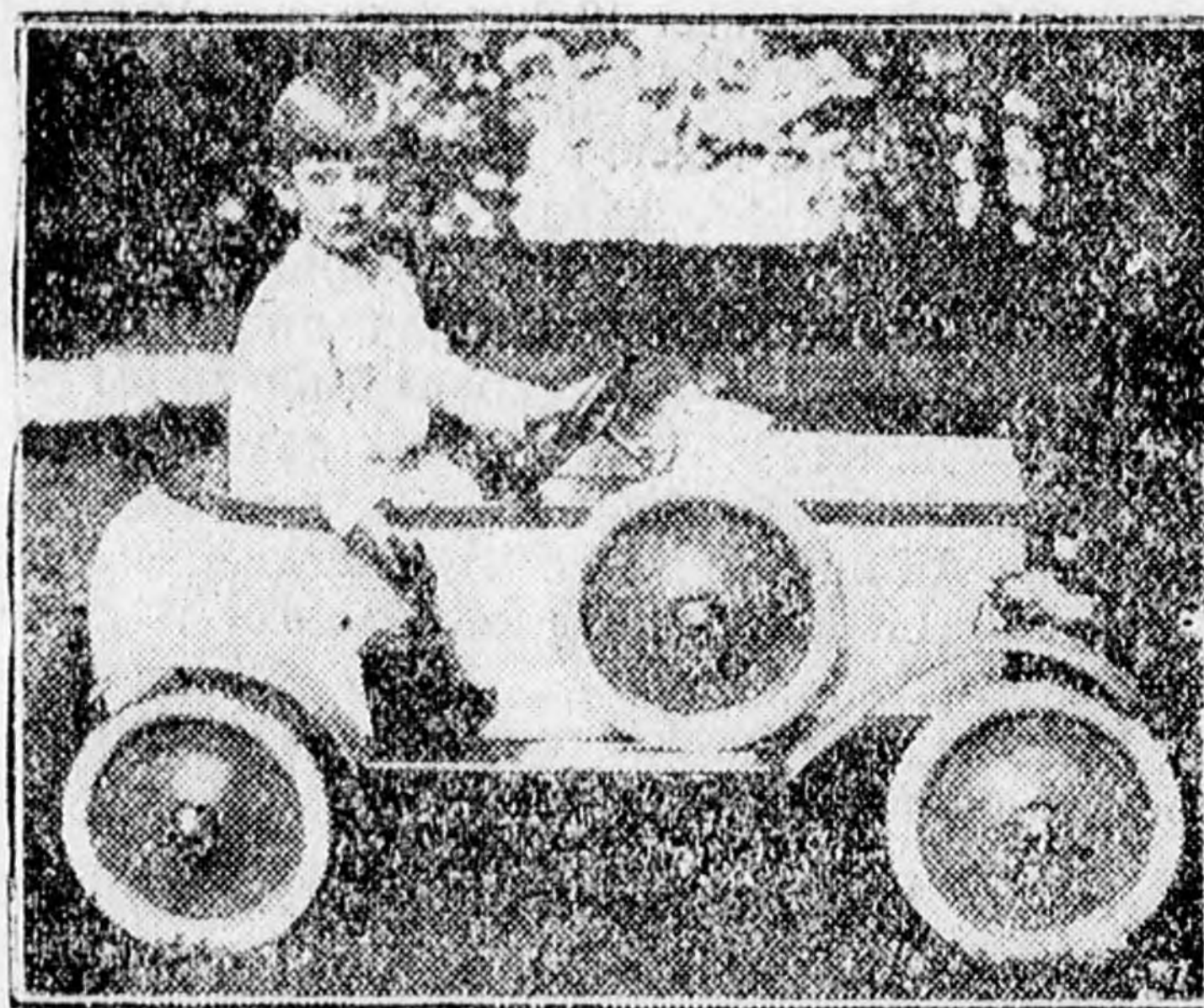
— Ebből az alkalomból meg kell alapítani, hogy Jugoszlávia külpolitikájának nem lehet meg a szükséges auktoritása, amíg az államban egyenletlenség uralkodik. Ennek jele az, hogy a nettunói szerződés ratifikálása után Achmed hég Zogut királlyá kiáltották ki, ami a beogradi külpolitika súlyos vérsége, mert az albán probléma külpolitikánk legérzékenyebb pontja.

— Ez a rezsim, amely helppolitikai eredményeket nem tud felmutatni, a külpolitikában sem érhet el eredményt. A parasztdemokrata koalíció ezt az egész világ előtt konstatálja.

A radikális főbizottság meg- bizottja Zagrebban

Beogradi politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy *Kojics* Dragutin volt miniszter, aki a radikális párt *Pasic*-csoportjához tartozik, Zagrebba utazott. *Kojics* a főbizottság nevében fog tárgyalásokat folytatni Zagrebban.

Öfensége Petár trónörökös öt éves

A születésnapját ünneplő trónörökös

Csütörtökön ünnepli meg az egész ország lakossága Öfensége Petár trónörökös születésének évfordulóját. A trónörökös szeptember 6-án tölti be életének ötödik évét.

Szuboticán az összes templomokban ünnepi istentisztelet tartanak. A miséken résztvesznek a hatóságok képviselői *Manojlovics* Dusan főispán, *Sztipics* Károly dr. polgármester és *Dimitrijevic* Milivoj tábornok, hadseregpáncsnak vezetése alatt. A pravoszláv templomban az istentisztelet kilenc órákor, a római katolikus templomban tíz órákor, a zsinagógában, a református és a kálvinista imaházban az istentisztelet tizenegy órákor kezdődik. Fél tizenegy órákor a Jelačićseva utcában a kiskápolna mellett felállított emelvény előtt katonai díszfelvonulás lesz.

Ünnepségeket tartanak az egész Vajdaságban a trónörökös születésnapján.

Vallanak a becskerekeli pénzhamisítók

Dr. Reyszer Lajos és Leichinger Feodor beismerő vallomást tettek a noviszadi vizsgálóbíró előtt — Leichinger Oszkár tagad

Noviszadról jelentik: A letartóztatott becskerekeli pénzhamisítók: dr. Reyszer Lajos, *Leichinger* Feodor és *Leichinger* Oszkár előtt — mint ismeretes — a noviszadi vizsgálóbíró kihirdette az előzetes letartóztatást. Dr. Reyszer Lajos, a pénzhamisító társaság feje, dr. *Novák* Tomislav vizsgálóbíró előtt a következő vallomást mondotta jegyzőkönyvbe:

— Bűnösnek érzem magam. 1920-ban Budapestről Becskerekre kerültem, ahol az év őszéig tartózkodtam. Becskerekre Kolozsvárra mentem, ahol jogot hallgattam és annak elvégzése után ismét visszatértem Becskerekre, ahol mint újságíró működtem. Becskereken *Leichinger* Feodorral igen jó viszonyban voltam. Ez év tavaszán, amikor a megélhetésem már nagy nehézségekkel járt, *Leichinger* arról beszéltem, hogy miképpen lehetne könnyű szerrel pénzhez jutni. Ekkor vetődött fel a pénzhamisítás eszméje és én azt ajánlottam, hogy készítsünk hamis századinarosokat. *Leichinger* beleegyezett. Miután elvben megállapodtunk, egy háború előtti kiadású századinarósról rajzot készítettem, amelyet klisírozottam. *Leichinger* finanszírozta a pénzhamisítást, ő vásárolta be a szükséges kellékeket. A pénzhamisítást én végeztem *Leichinger* Feodor laboratóriumában, a munkáknál *Leichinger* mindig jelen volt.

— Augusztus közepén elkészültek a hamis százdi-

nárosok. Összesen hatszáz darabot készítettem és *Leichinger* Oszkár kivételével, aki júniusban tudomást szerzett a mi munkánkról, senkisémet volt a pénzhamisításba beavatva. Ugy határozottunk, hogy a hamis bankjegyeket kizárólag a Vajdaságban helyezjük el. Az első hamis bankjegyet *Leichinger* Feodor helyezte el augusztus 19-ikén az Orient-mozgó pénztáránál és miután a pénztár a hamis bankjegyet akadálytalanul elfogadta, Kikindára utaztunk, ahol öt darab hamis századinarost helyeztünk forgalomba. De ugyanazon nap Kikindán elfogtak hennünket és a többi kész bankjegyet nem értékesíthettük.

Leichinger Feodor ugyancsak bűnösnek vallotta magát a vizsgálóbíró előtt. 1921. év végéig a becskerekeli főispáni hivatal tisztviselője volt. Dr. Reyszer gyermekkorára óta ismeri. Eleinte ellenezte a pénzhamisítás tervét és csak dr. Reyszer hosszas rábeszélésére egyezett bele. Nem akadályozhatta meg a munkát, hagyta dolgozni, de eleve kijelentette, hogy minden felelősséget elhárít magától. Augusztus 21-ikén Kikindán egy hamis századinarost akart forgalombahozni, de letartóztatták.

Leichinger Oszkár, a harmadik vádlott minden bűnrészességet határozottan tagad. Beismeri, hogy június folyamán meglátogatta bátyját, *Leichinger* Teodort, annak laboratóriumában, ahol dr. Reyszer épp

munkában találta, amikor a hamis századinarosokat készítette. Dr. Reyszer, amikor meglátta *Leichinger* Oszkárt, nagyon megijedt és arra kérte, hogy ne szóljon senkinek. Ezentúl sohasem ment el a bátyja laboratóriumába. Tény, hogy a bátyja is beismerte előtte, hogy dr. Reyszerrel együtt részes a hamis pénzgártásban. Amikor a hamis pénz elkészült, egy csomag hamis bankjegyet adott át neki, hogy rejtse el. Amikor letartóztatták, nyomban megmutatta a rendőrségnek azt a helyet, ahol a csomagot elrejtette.

Szuboticán csütörtökön

repülőverseny és repülőnap lesz

A petrovaradini repülőparancsnokság csütörtökön Petár trónörökös születésnapján nagy vajdasági repülőversenyt rendez, amelyen a petrovaradini ezred legjobb pilótái vesznek részt. A verseny győztese a trónörökös serlegét fogja kapni és ezért a versenyt nagy érdeklődés előzi meg. Ezzel kapcsolatban

a petrovaradini repülőezred repülőnapot rendez Szuboticán.

A vajdasági repülőverseny programja szerint a petrovaradini repülőteréről reggel öt óra harminc perckor hat vadász repülőgépfog indulni és a versenyés a következő vonalakon lesz: Noviszad—Kraljevo, Kraljevo—Oszijek, Oszijek—Szubotica és Noviszad.

Szuboticára reggel kilenc óra után érkeznek a versenyző repülőgépek, amelyeket egy sétaterepülógép fog várni a szuboticiai lövészterén. A sétaterepülógép csütörtökön egész nap Szuboticán marad és különböző repülőmutatóanyagokat fog produkálni.

Szerdán délelőtt érkezett Szuboticára Graovac repülőhadnagy, akinek vezetése alatt a lövészterén olyan átalakításokat végeztek, hogy ott most repülőgépek leszállására alkalmas terep van. Szerdán délután érkezett meg Szuboticára egy Hanriot rendszerű sétaterepülógép, amely csütörtökön a szuboticiai aviatikai napon itt marad. A Hanriot gépből szerdán délután röpcédulákat dobáltak, amelyben felhívták a város lakosságának figyelmét az aviatikai napra.

A repülőversenyen és a repülőgépmutatóanyagoknál részt vehet a közönség is. Szuboticán ez lesz az első aviatikai nap és a közönség bizonyára nagy számban fog résztvenni az ünnepségen. A közönség részére a lövészterén levő tribün bocsátják rendelkezésére. A belépő díj a repülőterre szemlélni tíz dinár, amiért mindenki egy szép kiállítású repülőfelvényt kap. A repülőgép után sorsolás is lesz és a kisorsolt számok tulajdonosait repülőgépen sétaterra viszik és egy kört innak le Szubotica felett.

A vádlott felpofozza a tanút

A felelősségi bíróság leszállította a harcias szuboticiai cselédlány büntetését

Ez év március 5-ikén a szuboticiai törvényszék főtárgyalási termében izgalmas jelenet játszódott le. *Pavlovics* István törvényszéki elnök tanácsa egy lopási ügyet tárgyalt, melynek vádlottja egy cselédlány volt. A tárgyalás befejezése után, miután az elnök kihirdette a törvényszék ítéletét és figyelmeztette a vádlottat, hogy elmehet, a cselédlány, akit lopásért hathavi elzárásra ítélték, gyors léptekkel elindult a vádlottak padjától a terem kijáratá felé és ott neki ment az egyik tanúnak és mielőtt valaki megakadályozhatta volna, teljes erővel arcába csapott. Az inzultus nagy izgalmat keltett a zsűfolt teremben. Fogházóként közbe és akadályozta meg a további tettlegességet. A törvényszék azonnal felelősségre vont a cselédlányt.

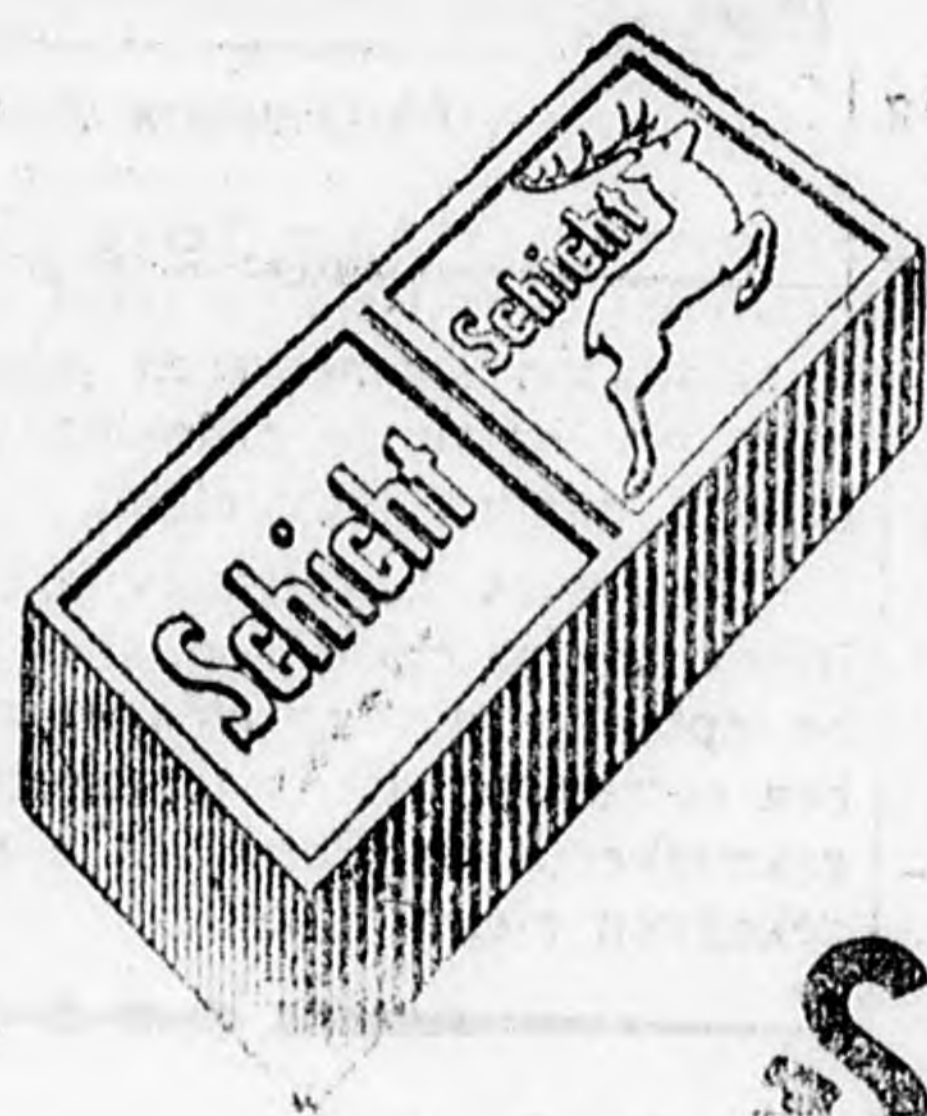
Kampa Erzsit azzal vádolta a szuboticiai ügyészség, hogy *Kispál* Istvántól, a szuboticiai tiszt otthon bérletjéről, mint annak alkalmazottja nagymennyiségű evőeszközt, cseszöket és tányérokat lopott. A tárgyaláson a vádlott cselédlány tagadta a vádbeli cselekményeket.

A törvényszék tanuként kihallgatta *Kispál* Istvánt, aki terhelő vallomást tett. A vádlottnál sok bűnjelét találtak, amelyek a törvényszék asztalánál voltak elhelyezve. Hasonlóképpen terhelő vallomást tett *Kovács* Ferenc mészáros is. Az ítélet kihirdetése után, amikor már a törvényszék egy másik bünygy tárgyalásába kezdett, Kampa Erzsibet a tárgyalóteremben felpofozta *Kovács* Ferenc mészáros. A teremszolga lefogta a harcias leányt. *Radosavljevic* Szlavko ügyész rendelkezésére fogházórt hívtak, akinek átadták a leányt. Az államügyész javaslatot tett a törvényszéknek, hogy a tárgyalóteremben történt cselekmény ügyében azonnal tartásuk meg a tárgyalást. A törvényszék helytadott az ügyészi előterjesztésnek és megkezdte a második főtárgyalást Kampa Erzsit ellen. A törvényszék Kampa Erzsit becsületsértés vétségéért három havi fogházra mint főbüntetésre és kétszáz dinár mellékbüntetésre ítélte.

A noviszadi felelősségi bíróság dr. *Gyurgyev* Bosko felelősségi bírósági alelnök tanácsa kedden tárgyalta a cselédlány két bünygyét és amíg az első ügyben hozott ítéletet helybenhagyta, a becsületsértési ügyben hozott ítéletet leszállította egy havi fogházra és kétszáz dinár pénzbüntetésre.

A szép horvát

nő szereti a szép
fehérműt, amely
mindig ragyogó
tisztá és tartósan
jókarban marad.
Ezért mosáshoz
csakis

**SCHICHT
SZAPPAN**
használ.

Milyen lesz a magyar párt jövő politikája ?

A pártvezetőség még nem határozott, hogy önálló listával vagy más párttal együtt megy-e a választási küzdelembe

Még senki sem tudja, hogy lesznek-e választások és mikor lesznek, azonban a politikai pártok már javában készülődnek a választási harcra. A magyar tömegeket természetesen az érdekli leginkább, hogy esetleges választások esetén milyen lesz a Magyar Párt állásfoglalása. Önállóan megy-e bele a párt a választási küzdelembe, fenntartja-e a most érvényben lévő megállapodását a radikális párttal, vagy esetleg más párttal szövetezik.

Értesülésünk szerint a Magyar Párt vezetői erről a kérdéstről egymás között már folytattak magánjellegű megbeszéléseket, azonban a pártvezetőség még semmilyen irányban nem határozott s egységes vélemény még nem is alakult ki.

Erre vall a legutóbbi noviszadi tanácskozáson történetnek hírlapi kommentálása is. A noviszadi tanácskozást követő társasvacsorán felszólalt dr. Sántha György, az országos párt elnöke, aki a Bácsme gyei Napló tudósítása szerint kijelentette, hogy:
a párt a jövőben megváltoztatja eddigi politikai ma-

gatarlását és nem köt egyik párttal sem fegyverbarátságot, hanem a saját erejére fog támaszkodni.

Ezzel a tudósítással kapcsolatban dr. Nagy Ödön nemzetgyűlési képviselő felkérésére a következőket közöltük a Bácsme gyei Napló keddi számában:

A noviszadi párvacsorán is hangsúlyozottan kijelenttem és ezt most is megismétlem, hogy a magyar párt képviselőinek megingathatatlan meggyőződése szerint **nincs még itt az ideje, hogy új politikai utakat keressünk, sőt az ország magyar közönségének érdeke egyenesen megköveteli, hogy a három magyar képviselő a radikális klubban benn maradjon. Ugyanily értelemben beszélt dr. Sántha György elnök és dr. Kovács Bódog noviszadi ügyvéd is a jelenvoltak általános helyeslése közepett.**

A párt szuboticeai hivatalos lapjának ugyan- csak keddi közlése szerint:

Dr. Sántha György beszédében feleltette, hogy **mértegetes tárgyat képezi az is, hogy a Magyar Párt az esetleges választásokon önállóan indul a választási küzdelemben, ami a jugoszláviai magyarság nagy többsége kívánságainak megcélulna.** Dr. Sántha György ugyanekkor hangsúlyozta, hogy a jugoszláviai magyar-

ság egyetemes érdekei azt követelik, hogy a magyar-párti képviselők megmaradjanak a radikális klubban. Hasonló értelemben beszéltek még dr. Nagy Ödön nemzetgyűlési képviselő, dr. Kovács Bódog is. **A Hírlap ugyanekkor még ezeket is írta:**

Egy szuboticeai lap a Magyar Párt noviszadi társasvacsorájáról szóló beszámolójában azt írta, hogy dr. Sántha György beszédében azt mondta volna, hogy a Magyar Párt megváltoztatja eddigi politikai magatartását és nem köt egyik párttal sem fegyverbarátságot. Dr. Nagy Ödön nemzetgyűlési képviselő felkérte a Hírlapot annak közlésére, hogy ez a tudósítás téves, mert dr. Sántha György ezeket nem mondta.

Közben megérkezett Szuboticeára a noviszadi Délbácska című lap keddi száma, amely a **»A következő választásokon önállóan lép fel a Magyar Párt — mondotta dr. Sántha György országos elnök«** — cím alatt a következőket írja:

Dr. Sántha György végül kijelentette, hogy **a Magyar Párt a legközelebbi parlamenti választásokon már önállóan fog résztvenni.**

Ugyane lap szerint a vacsora egy másik szónoka felszólalásában örömmel fogadta az országos elnök bejelentését, hogy a legközelebbi választáson önállóan vesz részt a Magyar Párt, mert az így megválasztott képviselők sokkal nagyobb erkölcsi erővel rendelkeznek, s erősebben emelhetnének szót a magyar népert.

Amint a cáfolatot cáfoló tudósítások is mutatják, a Magyar Párt egyes vezetői most még nincsenek egy véleményen. Ezekből a közlésekből arra lehetne következtetni, hogy a Magyar Párt egységét fenyegeti veszedelem. A jugoszláviai magyarság megnyugtatóra le kell szögezni, hogy e nyilatkozatok és ellennyilatkozatok nem jelentik azt, mintha a pártvezetőség tagjai nem egyformán gondolkodnának. A magyarság bajai, kívánságai annyira egyformák az egész államban, hogy a pártvezetőség még taktikai kérdésekben is teljesen egységesen fog eljárni.

„A férfi, a nő és a Film“

hősei nem élő alakok, de a regény mégis a való élet rajza

Hollywood, annyi lány álmának délibábos városa elevenedik meg abban a regényben, amelyet a Bácsme gyei Napló Tamás István regényének befejezése után, hétfőn, szeptember 10-ikén kezd minden nap megjelenő folytatásokban közölni.

László Ferenc regénye »A férfi, a nő és a Film« egy filmkarrier izgalmasan érdekes története.

Egy magyar vidéki kisvárosból elindul egy fiatal úrlány egy újságíró kíséretében, hogy mint filmszínésznő keressen boldogulást. Nagy nehézségek állanak azonban az útjába és súlyos csalódások árán sikerül csak elérnie az áhított célt.

Amíg a fiatal lánynak, ha csalódások árán is, sikerül kiverkednie a sikert és világhírt, az újságíró felőrldik a meddő harcban.

Izgalmas mese ez, amelyhez a film nagyjai adják a statisztációt és Velence, Róma, Berlin, Montecarló, Hollywood uccái, valamint filmgyárak nyüzsgő életű stúdiói a mindig érdekes hátteret.

A regény szerzője súlyt helyez annak megállapítására, hogy nem akart kulesregényt írni és

a regény hősciben senki se keressen élő, ismerős személyeket.

Az írótól távol állt az a gondolat, hogy élő alakok sorsát dolgozza fel regényébe, azonban mivel az életet írta meg, elkerülhetetlenek a hasonlóságok. **»A férfi, a nő és a Film«** hősei és a valóságban élő alakok között. László Ferenc első regényében azt írta meg, a mit vidéki kisvárosokban és európai metropolisokban, konzervatív vidéki társaságokban és a film, valamint a színház világában látott és mindezt nem szépití, hanem kendőzetlenül úgy adja, ahogy az a valóságban megmutatkozott előtte. Az író az élet tükrét adja és nem tehet róla, hogyha ebben a tükrében ráismerünk önmagunkra.

László Ferenc lebilincselő érdekességű regényében felvet néhány fájdalmas problémát is: a háború és a forradalmak után talaját vesztett, eszmékben himni nem tudó passzív ember portréját adja. Dér Géza újságíró alakjában, akinek el kell veszní, mert nincs hite és akarata; a gyermekek és szülők közti fonák helyzet, amelyet a tekintélyeket lejárató mai kor sokszor egészen természetellenessé tesz, mutatkozik meg a maga meztelenségében. Főti Lilinek szülei ellen folytatott harcában;

a férfi és nő érvényesülési lehetőségei között szembetűnő óriási különbség

és más érdekes és aktuális kérdések is helyet kapnak a regény lapjain.

A regény a legérdekesebb olvasmány lesz, ami egyformán le fogja kötni a közönség minden rétegének érdeklődését és ezért a Bácsme gyei Napló új regényére, amely karácsonyra könyvalakban is megjelenik, már most felhívjuk olvasóink figyelmét.

Három évi fegyházra ítélték a feleséggyilkos szerbaradáci malomtulajdonost

Haláltokozó súlyos testi sértésben mondták ki bűnösnek

Beckerokról jelentik: Csütörtökön folytatta a törvényszéken **Bunics Iván dr.** törvényszéki elnök büntetőtanácsa a főtárgyalást **Ördög Lajos** szerbaradáci malomtulajdonos bűnyűjében, aki — mint ismeretes — leszúrta feleségét. Az első tárgyaláson a vádlott részegségével védekezett és azt mondta, hogy tréfából szúrta meg a feleségét.

A csütörtöki tárgyaláson a bíróság tanuként kihallgatta **Virág Erzsébetet**, aki előadta, hogy a kritikusan estén a történetek után beszélt Ördögnek. Az asszony elmondta neki, hogy férje részeg volt, egész délután ivott és este, amikor hazajött, pálinkát kért. Az asszony nem akart neki adni, mire a férj dühös lett és azt mondta:

— Semmi közöd hozzá, hogy mennyit iszom, én keresem meg a pénzt.

— A szóváltás verekedéssé fajult s a dulakodás

hevében a részeg férj egy konyhakéssel felesége mellébe szúrta. A tanu vallomása szerint Ördög ezután lefeküdt az ágyba s mintha mi sem történt volna, elaludt.

A tanukihallgatás után elhangzottak a perbeszédék. **Trifunac** Bozsidar vezető államügyész szándékos emberölés címén kérte a bűnösség kimondását. **Dr. Mrkusics József** védő azt fejtette, hogy szándékoság esete nem foroghat fenn, mert a vádlott az öntudatlanságig ittas volt és felmentést vagy legvégső esetben halált okozó súlyos testi sértés megállapítását kéri az enyhítő körülmények figyelembevételével.

A bíróság rövid tanácskozás után meghozta ítéletét, amely szerint Ördög Lajost bűnösnek mondták ki halált okozó súlyos testi sértés büntetésében és ezért háromévi fegyházra ítélték. Az ítélet ellen a felek felebeztek.

Egy ostorcsapással agyonütötte azután a szántóföldön elásta áldozatát

Két évi börtön egy nyolc évvel ezelőtt elkövetett emberölésért

Szomborból jelentik: Érdekes és izgalmas bűnyűt tárgyalt szerdán délelőtt a szombori törvényszéken **Masirevics Bránko dr.** büntető tanácsa. A vádlott **Michels Jakab** harmincéves béres volt, aki nyolc évvel ezelőtt együtt szolgált **Mayer Agoston** tizenhárom éves kanászyerkekkel. 1920 tavaszán egy vasárnap Mayer a hizókat hajtotta be a tanyára és egy hizót olyan erősen ütött meg, hogy annak eltört a gerince. Michels, amikor ezt látta, dühös lett és ostorával olyan nagyot sújtott a fiatal kanászyerkekre, hogy az ütés következtében néhány perc múlva kiszenvédett.

A kis fiu száján és orrán eleredt a vér és néhány perc múlva a béres megdöbbenve vette észre, hogy a kisgyerek kiszenvédett. Mint az orvosok a főtárgyaláson megállapították, a gyermek agyvérzés következtében halt meg.

Michels

kapit hozott a tanyáról, ahol nem tartózkodott senki és a szántóföldön elásta a szerencsétlenül járt kanászyerkek holttestét.

A gazdája, amikor hazaérkezett, érdeklődni kezdett a kis kanászyerkek hollété iránt, mire a béres azt felelte, hogy ostorával megverte és ezért megszökött. Ezután többé nem is beszéltek a kanászyerkekről, mert mindenki azt hitte, hogy a fiu Budapestre szökött.

A tett elkövetése után a szántóföldön legező sertések egy izben kikaparták az oszlásnak induló holttestet, amit a béres észrevett és egy éjszaka távolabbi helyre vitte, ahol újból elásta.

Nyolc év után, ez év tavaszán a disznók újból kikoparták a holttest maradványait és ekkor a környék lakossága is tudomást szerzett arról. Rehesgetni kezdtek, hogy a holttest-darabok a nyolc évvel ezelőtt eltűnt kis kanászyerkek földi maradványai és a gyanújukat közölték a szombori csendőrséggel is, amely megindította a nyomozást. Ugyanekkor érkezett haza Budapestről a kanászyerkek bátyja, Mayer horbély, aki elmondta, hogy állandóan Budapesten élt, de

össcese sohasem járt nála.

A csendőség ekkor újból kihallgatta az időközben le tartóztatott bérest, aki erre

törődelmesen bevallotta horzalmast tettét és a hatóságoknak megmutatta azt a helyet, ahova a gyermeket elásta. A megjelölt helyen megtalálták a kanászyerkek koponyáját.

Ebben az ügyben ítékezett szerdán délelőtt a szombori törvényszék büntető tanácsa. A közbérelt **dr. Perkovics József** államügyész képviselte, a vádelmet **Majer Jenő dr.** látta el. A törvényszék a vádlott beismerő vallomása után meghozta ítéletét, amely szerint a vádlottat két évi börtönre ítélték.

A film hőse hazajött Beogradban nagy ünnepeket készítenek elő Petrovics Sztvetisláv tiszteletére

A kedves romantikájú filmregények hőse meglepővé vált, a daliás hősszerelmes, két világrész asszonyainak és leányainak bálványa kilépett a filmvászon két dimenziójából, husvérből való testet öltött és hazajött Noviszadra. **Petrovics Sztvetisláv** megérkezett a dunaparti városba, ahol a műtermi reflektorok vakító fénye helyett egyelőre az áhítatos bakfiszemek sugarában sűtkérezik.

A filmszínész hatuléses sárka Delage kocsin jött, frissen, hódítóan és elegánsan úgy, ahogy slágerfilmjeinek harmadik felvonásában szokott, amikor először, de korántsem utoljára karjaiba zárja az észbontó partnert. Néhány napig marad csak Noviszadin, ahova szüleit meglátogatására érkezett, azután továbbbárog a sárka gépkoosin Berlinbe, Párisba, Nizzába, ahol új filmjei vannak készülőfélben és a hatuléses Delage-val nagyon sok szines álom távozik majd leánykörtől és válik mindig messzibbé, mindig ködösebbé, mint Petrovics Sztvetisláv tovaszaladó autója.

Egyelőre azonban **Petrovics Sztvetisláv** még itt van, még lehet reménykedni és szabad kézimunkázni a tervekben. A titkos filmszínésznek amazonlégiója megteszi az előkészületeket, a szekrények legtittkosabb mélyéről előkerülnek a féltett fotografiák, amelyek szabályos filmdémoni pózban örökítik meg Hollywoodról ábrázoló tulajdonosaikat és megindul a népvándorlás Noviszad felé, mert — ki tudja...

— Talán megtetszem Sztvetinek — ábrándozik a kifutolány, a gépirónő, a szende urilány és a háztartásbeli — mit lehessen tudni...

Szókék előnyben — reménykednek a szalmaszín hajuk — **Alice Terry** is szöke...

Ha két leányfej hajol össze az uccán, egészen biztos, hogy Róla van szó, aki már befutott, akinek csak

egy mondatába kerül és csöstül szakad a szerződés, a hír, a pénz és dicsőség. Akkor már meg lehet halni merő reklámból, mint a **Dolores del Rionak**, ha ugyan a boldogságtól már előbb is meg nem hal az ember.

Szoboticáról is elindult a film aranyásónak kised csoportja a filmalmok jelenlegi mekkája: Noviszad felé! A kislányok szükre szabott vasuti költséggel, rövidre szabott szoknyában és sok duzzadó reménységgel, mozivul inficiált szivecskéikben vonatra szálltak. Mind-egyik kieselt már valamilyen ürügyet amellyel audienciát fog kiharcolni a filmfejedelemmel. Az egyik autogrammot kér és amugy sebtiben fogja elrebegni a hő vágyat, míg Petrovics a nevé kanyarítja le az elébe rakott képeslevelezőlapra. A másik egy eredeti Igo Sym levelet hord a szive fölött, amelyben a művész szívélyes üdvözlését küldi, a beküldött és köszönettel nyugtázott fotográfia alapján szép jövőt is jósol neki, a jelenre vonatkozólag azonban kéri, hogy egyelőre ne cseréljen pályát és ha fogcsikorgatva is, de okvetlen tartson ki a kalapszakma mellett. A harmadik mint önzetlen rajongó jelenkezik majd, a negyedik... — de ki győzné mindet felsorolni.

Az általános titkos filmszínészjelöltek nem olvasták el elég figyelmesen a **Bácsmegeyi Naplót**, amely hírt adott arról, hogy Petrovics Sztvetisláv — *pihermi* jött haza.

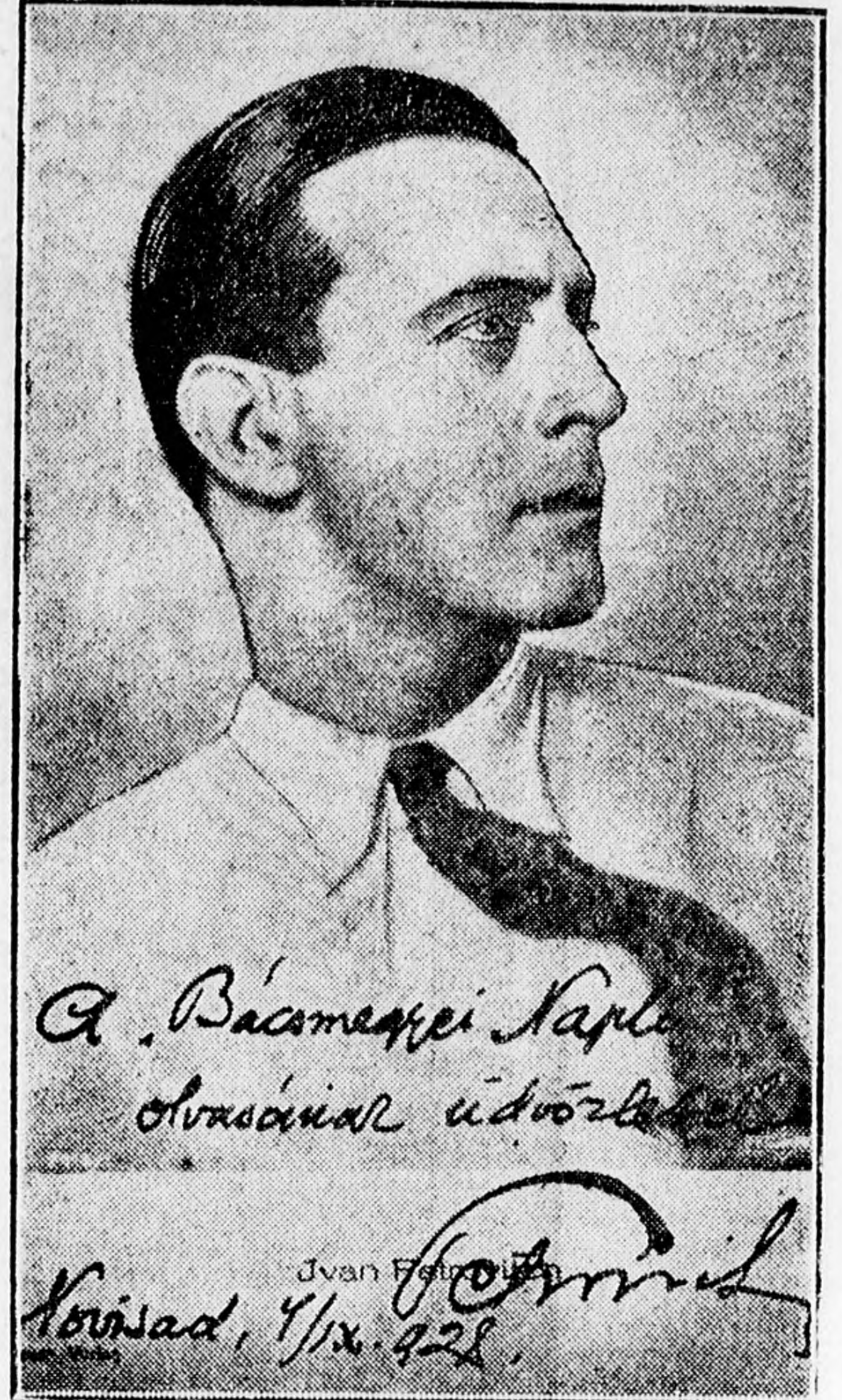
Petrovics Sztvetisláv, amióta Noviszadra érkezett, állandó ünnepeztetés tárgya, naponta többszázszor ostromolják meg autogrammokért, számtalan meghívást kapott, hogy adjon alkalmat, hogy a nagy filmművészt ünnepehessék. Petrovics Sztvetisláv azonban minden meghívást visszautasít, mert néhány napi szabadidejét családja körében kívánja eltölteni.

Petrovics Sztvetisláv pénteken reggel Beogradba

utazott, ahol, amint már jelentettük, Öfelsége **Aleksandar királynál** kihallgatáson fog megjelenni. Petrovics Sztvetisláv Beogradban a Jokeyklub vendége lesz és ezalkalommal a klub diszes bankettet rendez tiszteletére, amelyen Beograd politikai és társadalmi előkelőségei lesznek hivatalosak.

A beogradi »Politika« szerkesztősége a jeles művész tiszteletére társasvocsarát rendez, amelyen a beogradi művészi és irodalmi előkelőségek fognak résztvenni.

Szerdán este a noviszadi **Apollo** mozgó bemutatta az »Allah kertje« című filmet, amelyben Petrovics

Petrovics Sztvetisláv

Sztvetisláv és **Alice Terry** játsszák a főszerepeket. Petrovics Sztvetisláv a mozi meghívására a szorda esti előadáson személyesen jelent meg. Az esti előadás iránt oly hatalmas érdeklődés mutatkozott, hogy már kedden minden jegy elkel.

Petrovics Sztvetisláv szülei és családja körében jelent meg az előadáson, ahol a közönség, úgy a terembe léptekor, mint az előadás alatt állandó ünnepeztésben részesített. Itt is tömegesen megrohanták az autogrammkérők és Petrovics a nagyszámu kérésnek cö-zékenyen eleget is tett.

A dal ünnepe Noviszadon

A Frohsinn dalegylet kétnapos ünnepeket rendez fennállásának negyvenéves jubileumára

A noviszadi »Frohsinn« dalegylet negyvenéves fennállásának alkalmával szeptember 8-án és 9-én zászlószenteléssel egybekötött országos dalos ünnepélyt rendez Noviszadon. Az egyesület vezetősége a kétnapos ünnepe programját a következőkben állapította meg:

Szombaton, szeptember hó 8-án reggel nyolc órakor a Polgári Lovászegyesület helyiségében az Országos Német Dalosszövetség megalakulása. Délután három órakor a városháza disztermében a »Frohsinn« ünnepi közgyűlése, amelyen az ország minden részéről érkező dalegyleti küldöttségeken kívül a helyi egyesületek is megjelennek. A diszkozgyűlés után a résztvevők kivonulnak a temetőbe, ahol az elhunyt Frohsinn-egyesületi tagok sírjait koszorúzzák meg. Délután öt órakor a Kulturbund tart közgyűlést, este nyolckor pedig ismerkedési estély lesz.

Vasárnap reggel félnyolckor az Országos Tornászövetség a Lövölde helyiségében diszkozgyűlést tart, fél órával később az evangélikus, kilenc órakor pedig a katolikus templomban istentisztelet lesz. Dél előtt fél tizenegyre a Kulturbund ülése a Lovászegyletben, fél egykor diszbed a Lovászkeritben, két órakor tornaünnepély, délután négy órakor pedig kezdetét veszi a Frohsinn dalosversenye.

A Frohsinn dalegylet vezetősége felhívja az ünnepekre érkező vendégek figyelmét arra, hogy Noviszadra való megérkezésükkor vasuti jegyeiket ne adják le a pályaudvaron, mert féláru menetdíjkezdményt vehetnek igénybe és joguk van a régi jeggyel visszautazni.

Százezer dinárra biztosítottak egy szubotikai cselédleányt, aki szombaton gyanus körülmények között meghalt

A vizsgálóbíró rendeletére exhumálták a holttestet, amelynek belső részeit Beogradba küldik vegyvizsgálat végett Sulyos gyanuokok alapján szerdán délben négy letartóztatás történt a cselédleány halála ügyében

Az egyik letartóztatott ellen hasonló ügyben már régebben is indult eljárás

Sztojanovics Radován szubotikai vizsgálóbíró utasítására a rendőrség letartóztatta Neumann Károly harmincéves sófőrt, a szubotikai bakteriológiai intézet alkalmazottját, Kladek Félixét, Neumann Károly anyósát, özvegy Patai Andrásnéét és Pintér Terézt, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy megmérgezték Pintér Mária harmin-

harmincéves sófőrt, a szubotikai bakteriológiai százezer dinárra biztosították életét egy biztosító társaságnál.

A szubotikai ügyészség két nappal ezelőtt arról értesült, hogy szeptember elsején gyanus körülmények között meghalt Pintér Mária cselédleány, Bajai-szölők 305. szám alatti lakásán. Az ügyészség elrendelte a holttest exhumálását.

Házalás a biztosítási alannal

1928. februárjában Rosenfeld Béla szubotikai ügynök megjelent az egyik biztosító társaság szubotikai fiókjánál és ajánlatot tett egy százezer dináros életbiztosításra. Az intézet igazgatója közölte Rosenfelddel, hogy a biztosítási ügylet megkötésének nem lehet semmi akadálya, ha a biztosító fél egészséges. Megállapodtak abban, hogy Rosenfeld a biztosítófelét felküldi az intézet irodájába és akkor orvosi vizsgálatnak vetik alá.

Másnap megjelent a biztosító intézet irodájában egy idősebb, jobb öltözötű asszony egy parasztruhás, huszonnyolc-harminc év körüli leánnyal és hivatkozva Rosenfeld Bélára, rámutatott a mellette álló leányra:

— Itt van kérem, akit biztosítani szeretnék... Pintér Mariskának hívják. Engem kértek meg, hogy kísérem ide és intézzem el az ügyet.

— Hát ki akarja biztosítani? — kérdezte az igazgató.

— Az kérem egy földbirtokos, Neumann Károly és ez a leány a szeretője neki. Én Neumann ur szomszédja vagyok és engem kért meg arra, hogy feljőjjenek a leánnyal.

— Miért nem jött el a Neumann ur? — kérdezte most már kissé gyanakodva az igazgató.

— Tetszik tudni, neki nagyon kellemetlen a dolog, meg aztán most gyöngékedik is.

— És milyen összegről?

— Százezer dinárról — vágta ki az asszony.

Az igazgató erre az intézet egyik alkalmazottjával elküldötte a két asszonyt az intézet orvosához. Az orvos alapos vizsgálat után kijelentette, hogy Pintér Mária egészséges és erről bizonyítványt adott. Az orvosi vizsgálat alapján a biztosító intézet megkötötte az ügyletet. A biztosító felek pontosan fizették a biztosítási díjakat, azonban ennek ellenére

az igazgató gyanusnak találta az ügyet és hónapokkal később, júniusban Pintér Mária-t behívatta és ismét orvosi vizsgálatra vitte. Az új vizsgálat szintén megállapította, hogy a leánynak nincs semmi baja.

A biztosítás ezek után továbbra is érvényben maradt.

Ugyanebben az időben, körülbelül február végén Rosenfeld Béla megjelent a másik biztosító intézetben és bejelentette, hogy egy nagyobb arányú életbiztosítási ügyletet szeretne közeletről. A biztosító intézet-

ből, a biztosító alannal együtt, az intézet orvosához utasították. Rosenfeld, mint utóbb kiderült ugyancsak Pintér Mária-val beállított az orvoshoz, aki, amikor megtudta, hogy egy százezer dináros életbiztosításról van szó, gyanakodva kérdezte a leánytól:

— Mi a foglalkozása magának?

— Bejáróné vagyok.

— És maga akar életbiztosítást kötni?

— Igen, de nem én fizetem, nekem van egy barátom...

— Elég, elég — vágott szavába az orvos, aki az első pillanatban látta, hogy a leány nem abból a társadalmi rétegből való, amely ilyen nagy összegre biztosítást szokott kötni és vizsgálat nélkül elküldte.

Rosenfeld Béla a kora tavasszal beállított egy harmadik biztosító intézet irodájába és bemutatta Pintér Mária-t és a következőket mondta:

— Kérem, egy százezer dináros életbiztosításról van szó. Ezt a leányt munkaadója, Kladek Félixné kívánja biztosítani, hogy ilyenformán mintegy nyugdíjat biztosítson számára, mire megőregszik.

A biztosító intézetben tárgyalni kezdtek a biztosítási ügyletről és Pintér Mária-t orvoshoz küldték, aki megvizsgálta és teljesen egészségesnek találta. Az ügylet azonban mégsem jött létre, mert a kötvény kiadása előtt váratlan fordulat történt. A biztosító intézet, miután százezer dináros biztosításról volt szó, nyomozni kezdett és ekkor megtudta, hogy

Pintér Mária sohasem volt alkalmazottja Kladek Félixnének, semmilyen kötelék nem fűzi hozzá, Pintér Mária egyszerű napszámosasszony, aki tanyákra varrni jár.

A biztosítóintézetnek az volt a gyanuja, hogy az orvosi vizsgálatra egy makkegészséges nőtt vittek el, Pintér Mária neve alatt és az igazi Pintér Mária sulyos beteg lehet. Attól tartva, hogy itt csalást akarnak elkövetni, a biztosítóintézet visszalépett a biztosítástól és a kötvényt ki sem adta. Rosenfeld Béla később egy negyedik biztosítóintézet igazgatóját is felkereste, akinek szintén felajánlotta a Pintér Mária nevére szóló százezer dináros életbiztosítás megkötését.

A tárgyalások azonban nem vezettek eredményre, mert az igazgató időközben értesült Rosenfeld Béla és Pintér Mária rejtélyes házalásáról.

Mi történt Pintér Máriaival?

Pintér Mária a Bajai-szölők 305. szám alatt lakott özvegy Patai Andrásnéval. Sztojanovics Szpaszoje munkással, akivel már nyolc év óta közös háztartásban élt. Mindketten abból tartották fenn magukat, hogy napszámba jártak. A szomszédok vigkedélyű asszonynak ismerték, aki, ha odahaza volt, állandóan énekelt.

Az elmúlt hétfőn reggel kiment a piacra bevásárolni. Dél felé vetődött haza, nyomban hozzáfogott a főzéshez és délben jóízűen megebedett.

Kedden arról panaszkodott Sztojanovics Szpaszojéknak, hogy fáj a hasa. Szerdán a fájdalmak erősödtek, csütörtökön ágyának esett, pénteken már nem tudott beszélni és szombaton meghalt.

Kedden, amikor rosszul lett, Sztojanovics orvosért futott és dr. Munk Arthur orvost vitte ki a beteghez. Dr. Munk alapos vizsgálat után figyelmeztette Sztojanovicsot, hogy ha a fájdalmak nem szűnnek, vigye be kórházba, mert valószínűleg operálni kell. Dr. Munknak ugyanis az volt a feltevése, hogy a betegnek epékőbántalma vanak.

Négy nappal később Pintér Mária állapota annyira rosszabbodott, hogy már alig volt eszméleténél. Sztojanovics erre dr. Mezei Izsó orvost hívta ki a beteghez. Dr. Mezei amikor megvizsgálta, látta, hogy már reménytelen esettel áll szemben, a betegnek hideg volt a teste és aggonizált. Múltán már más orvoság nem használhatott volna, szíverősítő porokat rendelt. Sztojanovics azonnal elment a patikába a recepttel és visszatérve egy port beadott a betegnek. Az orvoság azonban nem segített, Pintér Mária szombaton fél ötkor meghalt.

Mit mond Patai Andrásné?

Kedden délután a *Bácsmegyei Napló* tudósítója felkereste Patai Andrásnéét, hogy Pintér Mária utolsó napjai felől érdeklődjék.

— Biztosítási ügynök vagyok — mondotta tudósítónk. — A pénzt akarjuk kifizetni, de előbb tudnunk kell, hogy kinek jár.

— Hát a Neumannak — mondotta Patainé — ő biztosította.

— Milyen érdeke volt neki, hogy ilyen nagy összegre biztosítsa? Rokona volt?

— Dehogy kérem. A maris mondta neki, hogy biztosítsa be.

— És sűrűn járt ide Neumann?

— Már lehet egy éve, hogy nem volt itt. Sem ő, sem az anyósa. Nem járt ide tőlünk senki, mert nem voltak jó viszonyban. Csak szombaton, amikor a Maris már meghalt, jött el a Neumann.

— És ezelőtt soha? Sem ő, sem senki, a Neumannéktól?

— Nem. Tudom pontosan, hogy nem jártak ide.

— Honnan ismerte Pintér Mária Neumann?

— Ők régen jóba voltak egymással... Emlékszem, hogy egy napon hazajött a Maris és azt mondta, hogy egy uriember be akarja biztosítani az életét. Ez az uriember a Neumann volt.

— Szóval biztosan emlékszik arra, hogy Neumannéktól nem járt itt senki az utóbbi napokban.

— Nem, nem, senki — maradt meg állítása mellett Patainé.

Szerdán Neumann felesége Patainéknál volt

Ezután a szomszédoknál érdeklődtünk főképp az iránt, hogy Patainé állítása megfelel-e a valóságnak, mert viselkedése kezdettől fogva gyanús volt. A legértékesebb adatot Dorozsmai Mihálynétől, Pataiéknak közvetlen szomszédjától kaptuk.

Dorozsmainé határozottan állította, hogy Neumann felesége szerdán Patainéknál volt és sokáig a kertben sétált.

— Erre megesküszöm a bíróság előtt is — mondotta Dorozsmainé — még feltűnt, hogy ki lehet az az urias kinézésű asszony.

Pataiéknak egy másik szomszédja kérdezősködésükre szintén azt a választ adta, hogy Neumanné, illetve Kladeké sűrűn megfordultak Patainé házában.

Patainé módosít

Szerdán délelőtt ismét kimentünk Patainéhoz. Nem volt egyedül, az udvaron dolgozott egy másik asszony, mint később kiderült, az elhunyt Pintér Mária nővére, Pintér Teréz. Patainé érezte, hogy komolyabb dologról lesz szó, mert bevezetett bennünket a „tisztas” szobába.

— Csak tessék rá is gyujtani — kezdte a beszélgetést — én is szoktam.

Megkínáltuk cigarettával és az idős parasztaszszony hatalmas fűsifelhőket eresztgetve a levegőbe, várta, míg megszólalunk.

— Nézze — kezdtek — nekünk pontosan kell tudni mikor volt itt valaki Neumannéktól.

— Várjon csak, majd gondolkodom... igen most már emlékszem. Amikor a menyemnek volt az esküvője, akkor itt volt a két Kladek-leány.

— A Neumanné és a huga?

— Nem. A Neumanné nem járt ide. Az Iona volt itt, meg az Irén.

— Mikor volt ez?

— Ennek van már egy hónapja. Azóta nem voltak itt.

— Amióta Pintér Mária beteg volt, nem jöttek el?

— Nem.

— Nem volt itt senki hétfőn?

— Nem.

— Kedden?

— Nem.

— Szerdán?

Összehuzta szemöldökét, szurósan rám nézett és hirtelen kivágta:

— Nem.

— Csütörtökön sem?

— Várjon csak, pénteken itt volt.

— Ki?

— A Neumanné.

— Hogyan!

— Itt volt, de nem jött be, csak a gangiz. Ugy volt, hogy a Maris kért kávé. Mondta üzenjünk el a Kladekékhöz, hogy hozzanak kávé. Én elűztem, mire jött a Neumanné és hozott egy jércét. De nem jött be, megállt az ajtóban és azt mondta: „Itt van, mi nem főzünk senkinek, főzze meg mindenki magának”, azzal tovább ment.

— Nem maradt itt semeddig?

— Egy-két percig csak, aztán ment.

— Nem volt arra, hátul a kertben.

— Dehogy volt. Mindjárt hazament.

Kladekné ellen már régebben is indult nyomozás

Kladek Félixné, aki az egész biztosítási ügylet értelmi szerzője, egy évvel ezelőtt már foglalkoztatta a rendőrséget egy hasonló ügyből kifolyólag. Egy évvel ezelőtt történt, hogy Kladekné, akinek akkor vendégüljárója volt a Bajai szölőkben, megvásárolt egy temetkezési tagkönyvecskét, amely a bakteriológiai intézet egyik alkalmazottjának a nevére szólt. Ez az ember hirtelen rosszul lett és három héttel később meghalt. A rendőrség akkor nyomozást indított az ügyben, de a nyomozás nem vezetett eredményre.

Kladekné ellen jelenleg is eljárás folyik orgazdaságért.

Az exhumálás eredménye

Pintér Mária holttestét szerdán délután exhumál-

ták dr. Barta Antal és dr. Jeremics Risztó törvényszéki orvosok Sztojanovics Radován vizsgálóbíró jelenlétében.

A holttest felboncolása után az orvosok epeköveket nem találtak az epehólyagban.

és így az a korábbi feltevés, hogy Pintér Máriának epekőbántalmi voltak, megdőlt. Az orvosok gondosan megvizsgálták a holttest belső részeit, de azt nem sikerült megállapítani, hogy mérgezés történt-e vagy

nem, miután a belső szerveken talált foltok épp úgy lehetnek rothadás, mint marás következményei. A belső szerveket Beogradba küldik vegyvizsgálat végett.

Az exhumálás után dr. Barta úgy nyilatkozott, hogy nincs kizárva mérgezés, bár ezt pontosan a vegyvizsgálat fogja megállapítani.

Sztojanovics vizsgálóbíró valószínűleg csütörtökön megkezdi a gyanúsítottak kihallgatását.

Magyary Domokos

Marinkovics a Balkán politika helyzetéről fog tanácskozni a görög külügyminiszterrel

A két külügyminiszter tanácskozásainak nagy jelentőséget tulajdonítanak

Genfben jelentik: Marinkovics külügyminiszter a közeli napokban tanácskozásra ül össze Karapanosz görög külügyminiszterrel. A tanácskozásoknak nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert ez az első eset, hogy a jugoszláv kormány

tagja találkozni fog a Venizelosz-kormány egyik tagjával.

A tanácskozásokon a Balkánpolitika helyzetéről fognak tárgyalni, azonkívül szóba kerül az albán királyság és a szalonikii kikötő kérdése is.

A Rajnavidék kiűritése ügyében értekezletet tartanak a nagyhatalmak népszövetségi delegátusai

Bernhard Shaw Genfben érkezik

Genfben jelentik: A Népszövetség közgyűlése alkalmából Genf tele van idegenekkel. Különösen amerikaiak és angolok érdeklődnek. Nagyon sok nevezetes személy jelent meg Genfben, köztük

Bernhard Shaw, aki feleségével együtt érkezett,

hogy tanulmányozza a Népszövetség munkáját.

Zahle, a Népszövetség elnöke délelőtt fél 11-kor nyitotta meg a közgyűlést és utána a főtűkari jelentést terjesztették be. A terjedelmes jelentés után először Vanking-Ki kínai delegátus szólalt fel, aki a kínai kérdésekről beszélt, majd Delaers hollandiai fődelegátus, a Népszövetségnek a béke fenntartására irányuló feladatairól beszélt és méltatta a Kellog-paktum nagy jelentőségét.

Uden svéd kiküldött a döntőbírók illetékeségéről tartott beszédét és felvetette azt a gondolatot, hogyha kétség merül fel az illetékeség kérdésében, akkor erről a hágai döntőbírók határozzon. A vitát ezután félbeszakították és folytatását csütörtökre tűzték ki.

Szerdán délután a különböző bizottságok tartottak ülést.

Általános érdeklődést keltett Briand francia külügyminiszternek Müller német kancellárral folytatott tanácskozása. Ugy tudják, hogy Briand ugyanazt az álláspontot képviselte, amelyet Poincaré fejtett ki augusztus 27-ikén Párisban Stresemann előtt. Azt ugyanis, hogy

Franciaország csak akkor hajthatja végre a Rajnavidék teljes kiűritését, ha a háborús adósságok és a jóváétel kérdését rendezik.

Briand és Müller tanácskozása után értekezletre fogják hívni mindazoknak az államoknak delegátusait, akik résztvesznek a Rajnavidék megszállásában, de lehetséges, hogy az értekezletre meghívást kapnak az összes nagyhatalmak megbízottjai.

A Petit Parisien genfi tudósítója írja, hogy Spanyolország visszatérése még távolról sincs tisztázva a Népszövetségben. A tegnapi teljes ülésen nem sikerült olyan megoldást találni, amely kielégítette volna a spanyol kormányt, noha Briand a legerélyesebben exponálta magát s azt kívánta, hogy

halogatás nélkül biztosítanak Spanyolország-nak állandó szavazatot a tanácsban.

Mikor erre nem mutatkozott hajlandóság,

Briand már azzal is beérte volna, hogy ügynevezett főleg állandó tanácsnagyként juttassanak Spanyolországunk.

mint amilyent Lengyelország is kapott.

A skandináv államok képviselői ezt a leghevesebben elleneztek és Zahle elnök figyelmeztette Briand külügyminisztert, hogy Lengyelországgal kivételt tettek, mikor arról volt szó, hogy a német birodalom belépjen a Népszövetségbe s az ilyen kivételes esetet nem lehet általánosítani. Egyelőre tehát nem találtak módot arra, hogy Spanyolország számára az utat egyengessék.

adót október 15-ig kell befizetni. A késedelmes fizetéseket a törvény értelmében 50-től 500 dinárig terjedő pénzbüntetéssel sújtják. A pénzügyigazgatóság felhívja a figyelmet a zsednikai, verusicsi, sebesicsi, zobnaticai, kelebiai, tavankuti, ljutvori, györgyeni és a többi köznével tanyákon lakó munkaadóknak, hogy jelenítsék be alkalmazottaikat és fizessék be az utánuk járó adót, mert különben a törvény büntető szakaszait a legnagyobb szigorral alkalmazni fogják. Ugyancsak szerdán a pénzügyigazgatóság 11.457. szám alatt rendelkezést adott ki a pénzügyörségnek, amelyben elrendeli, hogy készítsenek összeírást mindazokról a munkaadókról, akik alkalmazotti adót kötelesek fizetni. Felhívja ezenkívül a pénzügyörséget, hogy haladéktalanul kezdje meg a törvényben előírt ellenőrzést és vizsgálja felül az alkalmazotti adókönnyveszkéket, hogy mindenki eleget tett-e kötelezettségének. A pénzügyigazgatóság felhívta a pénzügyörség figyelmét arra a körülményre is, hogy a szubotica tanyákon élő munkaadók közül eddig még senki sem fizette be az alkalmazotti adót, habár több ezer adókötő munkaadó van. A pénzügyörség feladata lesz bejárni a tanyákat és figyelmeztetni az ottani lakosokat, hogy az alkalmazotti adót fizessék be. A földbirtokosoknak az állandó alkalmaztatásban levő kanászok, kocsisok, istállófiúk, béresek után is kell fizetni alkalmazotti adót.

— **Ujabb hat állam csatlakozott a Kellog-paktumhoz.** Washingtonból jelentik: A miniszterelnökség közlése szerint a tegnapi nap folyamán ismét hat állam jelentette be csatlakozását a Kellog-féle paktumhoz.

— **Eltemették Bokanovszki francia kereskedelmi minisztert.** Párisból jelentik: A montmartrei temetőben szerdán délelőtt temették el Bokanovszki kereskedelmi minisztert. A temetés az állam költségén történt. A halott tiszteletére az összes középületekre gyászlobogót vontak fel. A Genfben tartózkodó Briand és Loucheur, valamint a betegesen fekvő Painlevé hadügyminiszter kivételével Poincaré vezetése alatt a kormány valamennyi tagja résztvevett a temetésen s megjelentek a diplomáciai testület tagjai is.

— **Gyászmise Vojnics Tunics István lelki üdvéért.** A szubotica Szent Teréz székesegyház templomában szerdán délelőtt tizenegy órakor gyászistentiszteletet tartottak a tragikus véget ért Vojnics-Tunics István or. lelki üdvéért. A gyászmisén a gyászoló családon kívül megjelentek a hatóságok képviselői, a horvát egyesületek vezetői és nagyszámú közönség. Vojnics-Tunics István dr. általános népszerűségnek örvendett nemcsak Szubotican, hanem a vidéken is és halálhíre mindenütt mély részvételt keltett. Temetése csütörtökön délután négy órakor lesz.

— **Az osztrák, szliti és szarajevói kamarák nem bojkottálják a közgazdasági kongresszust.** Zagrebből jelentik: A zagrebi kereskedelmi és iparkamara, mint ismeretes, elhatározta, hogy nem képviselteti magát a Beogradban megtartandó közgazdasági kongresszuson. A zagrebi kamara felszólította az osztrák, szliti és szarajevói kamarákat, hogy azok se vegyenek részt a kongresszuson. A boszniai felszólított háron kamarára azonban nem csatlakozott a zagrebi kamara akciójához és elhatározta, hogy résztvesz a kongresszuson.

— **Nyolc utassal lezuhant egy utasszállító repülőgép Amerikában.** Newyorkból jelentik: Borzalmas autókatasztrófa érte Idaho államban az egyik légiforgalmi vállalat utasszállító repülőgépét, amely nyolc utassal a fedélzetén utban volt Salt Lake City felé. A gép eddig ismeretlen okból motordefektust kapott és lezuhant s mind a nyolc utasa szörnyethalt, köztük két fiatal leány és két apró gyermek is.

— **A francia oceánrepülő megszakították útjukat.** Párisból jelentik: Assolant és Le Febre repülők, akik kedden délután kénytelenek voltak Casablancában leszállni, szerdán reggel ismét felszálltak, hogy folytassák útjukat Newyork felé, de rövid idő múlva visszavérnek Párisba.

— **Helybenhagyták a Jovanovics Lune és Popovics Toma vizsgálati fogságát.** Beogradból jelentik: A beogradi bíróság vádtanácsa tegnap éjjel tartott ülésén helybenhagyta a vizsgálóbíró végzését Jovanovics Dragoljub-Lune képviselő vizsgálati fogságba helyezésé ügyében. Popovics Tomának a tartóztatása ellen beadott felfolyamodását szerdán tárgyalta a bíróság és elutasította Popovics Toma ügyvédjének azt a kérelmét, hogy Popovics Tomát a főtárgyalásig helyezték szabadlábra. Raicsics Pumis és társai bünyűgét szeptemberben tárgyalja a beogradi törvényszék.

— **Időjárás.** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint tulnyomóan derült, melegebb idő várható.

— **Kellog elindult Amerikában.** Párisból jelentik: Kellog államtitkár feleségével a »Detroit« fedélzetén kedden délután négy órakor megérkezett Cherbourg kikötőjébe. A város polgármestere a hajó fedélzetére vount, hogy üdvözölje az amerikai államtitkárt és átnyújtsa Briand táviratát, amelyben köszönetet mond Kellognak Bokanovszky tragikus halála alkalmából nyilvánított részvételeért. Kellog és felesége a késő esti órákban elhagyták az amerikai cirkáló és a Leviathanra szállottak, amely pontban éjfélkor elindult Amerikába.

— **Uj diákinternátus Szomborban.** Szomborból jelentik: Báró Rajacsics Vladimir nyugalmazott vákovi főispán szombori házában az ugynevezett Kronics-palotában diákinternátust rendezett be. A modern angol rendszer szerint berendezett internátusban a diákok állandó tanári felügyelet alatt fognak állni és kényelmes légfűtéses diákszobák, tornatermek, tenisz és jégpályák állanak a bennlakók rendelkezésére.

— **Párisba szállították a Latham repülőgép roncsait.** Párisból jelentik: A norvég tengernagyi hivatal a francia kormány kérésére Párisba küldte a Latham repülőgép alkatrészeit, ahol azokat pontosan megvizsgálják. Lagues miniszter utasította Herr admirálist, aki a francia kutatási munkálatokat vezeti, hogy a kutatókat a lehető legvégső időpontig hosszabbítsák meg és főleg azon a vidéken fejtenek ki fokozott tevékenységet, ahol a repülőrészeket megtalálták.

— **A nagyváros szimfóniája.** Ez a film, amely világot járó diadalmas utján végre Szubotica-ra is elkerült, filmesztéták és a nagyközönség egybehangzó véleménye szerint fordulópontot jelent az ujszerű, de máris gazdag multtal dicsekedhető filmtörténelemben. Nem ad szirupos, happy-endes mesét, nincs benne csók, boldogság, szerelem és bágyatag romantika, a néző mégis egy megmaradó élmény emlékével távozik a lepergetett felvonások után. Mi van a Nagyváros szimfóniájában? Berlin robotos törtető cifra és nyomorúságos életének egyetlen napja jellegzetes, minden igazat brutálisan aláhúzó epizódokban. Attól a pillanattól kezdve, ahogy a szürke és gyárkémények füstjével mérgezett városi nap felkel egészen a transzparenses villanyvilágításos berlini estéig szines és igaz naplója a nagyvárosnak ez a film. A szubotica közönség, amely a Verradat és néhány igazán jó film sikerre avatásával tanuságot tett ösztönös kritikai érzékéről bizonyára szívesen fogadja majd ezt az ujszerű és a sablonok kitaposott ösvényeitől messze járó filmalkotást is. A szubotica Városi Mozi péntektől kezdve eredeti kísérőzenével hozza a Nagyváros Szimfóniáját, a műsor második részében pedig egy nagyszzerű vigjátékkal fogja derűre hangozni a közönséget.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Csütörtökön, szeptember 6-ikán hangverseny a színházteremben az orosz hadirokkantak javára. Közreműködnek: Ivanka Manojloviics énekesnő, Milán Dimitrijeviics hegedűművész, zongorán kíséri Cora Pataki. Az August Förstner gyártmányu zongorát Káin Lajos hangszerész szállítja.

*

— **Küldöttségek a szubotica polgármestereitől.** Sztipics Károly dr. polgármester előtt szerdán délelőtt két küldöttség jelent meg. Az egyik küldöttség azt kérte, hogy az Osztojics ucca kövezetét javítsák ki. A másik küldöttség a Halasi- és Bajai-szőlők tulajdonosaiból állott, akiknek az a sérelmük, hogy az utóbbi időben katonaruhás egyének garázdálkodniak a szőlőkben és nagy károkat okoznak. Kérték a polgármestert, hogy a katonai hatóságoknál járjon el ebben az ügyben. A polgármester mindkét küldöttségnek jóakaratu támogatást ígért.

— **Szeptember 15-ig be kell fizetni az alkalmazotti adót.** A szubotica pénzügyigazgatóság felhívja azokat a munkaadókat, akik az augusztusra és a korábbi hónapokra esedékes alkalmazotti adót mindaddig nem fizették be, hogy adófizetési kötelezettségüknek legkésőbb szeptember hó 15-ig tegyenek eleget, mert a késedelmeskedőket magas pénzbírsággal fogják sújtani. Ez a határidő a zsednikai, sebesicsi, zobnaticai, kelebiai és tavankuti munkaadókra is vonatkozik. Azok a munkaadók, akik alkalmazotti adójukat harmadévenként fizetik, a július, augusztus és szeptember havi részleteket ez év október 15-ig fizethetik be a szubotica pénzügyigazgatóságnál. Azok a munkaadók, akik az alkalmazotti adót negyedévenként tartoznak fizetni, az április, május, június hónapokra esedékes adót a jelzett határidőig szintén tartoznak befizetni. A július, augusztus, szeptember hónapra járó alkalmazotti

— **Rokkantszabó Szabótcán.** A szubotcai rokkantegyesület október 6-ikán és 7-ikén rokkantnapot rendez Szabótcán az elszegényedett rokkantak felszólítására. A rokkantegyesület vezetősége a szükséges előkészületeket már megtette.

— **Megverte a barátját.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék szerdán tárgyalta Herczeg József noviszadi festősegéd bűnügyét, aki a múlt év decemberében barátját, Jeftics Istvánt úgy megverte, hogy az koponyacsonttörést szenvedett. A harcias festősegédet hat havi fogházra ítélték.

— **Huszezer dinárt loptak el egy uccai fagyaltostól.** Noviszadról jelentik: A bácskapalánkai csendőrség letartóztatta Barjanovics Szokol csacsaki uccai árust, aki betört Dzsabir Zahim uccai fagyaltos lakásába és onnan 20.000 dinárt lopott el. Barjanovicsot beszállították a noviszadi ügyészség fogházába.

Gyermek-, női és férfi fehérnemű
a legjobb minőségben és olcsó árakon
Klein Jenőnél
Novisad, Vellai Becekerek, Senta

— **Gyújtogató szabóság.** Noviszadról jelentik: Cseman János noviszadi szabóságát július 2-án éjjel felgyújtotta Ninkov Nikola noviszadi szabómester házáat. A tűz a szomszéd házra is átterjedt és rövid idő alatt mindkét épület teljesen leégett. A gyújtogató szabóság bűnügyében a noviszadi ügyészség elkészítette a vádiratot és azt szerdán átküldte a noviszadi törvényszékhez, amely a bűnügyben rövidesen kitűzi a főtárgyalást.

— **Letartóztatott család.** Szentáról jelentik: Gere Mihály tornyosi földműves még a tél folyamán Szeles Mihály néven mutatkozott be a szentai Szerb Takarékpénztárban és harmincezer dinár kölcsönt akart felvenni. A szubotcai törvényszék ezért a családi kísértéért két hónapi fogházra ítélte Gerét, aki a büntetés letöltése után újból csalással próbálkozott. Megjelent több szentai és csantaviri gazdánál és sertéseket adott el nekik, melyekre előleget is vett fel. Amikor szállításra került volna a sor, kiderült, hogy nem létező sertéseket árusított. Többfeljelentést tettek a csaló ellen, a rendőrség letartóztatott. A rendőrség elismerte a csalást, mire a szentai rendőrség bekísérte a szubotcai ügyészség fogházába.

*Régi dolog, hogy minden
A Gayer-butor körül torog*

89 116

— **Pénteken tárgyalja a noviszadi felebbviteli bíróság Szabó Mihály gyilkosainak bűnügyét.** Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróságon pénteken, szeptember hó 7-ikén tárgyalja Gyurgyev Boskó felebbviteli bírósági alelnök tanácsa Szabó Mihály sztaribecsei gazdálkodó gyilkosainak bűnügyét. Szabó Mihályt és vejét, Böresök Mihályt a noviszadi törvényszék — mint ismeretes — halálra, míg a meggyilkolt gazdálkodó leányát, Böresök Mihályné hat év, fiát, Szabó Márton pedig tízevi fogházra ítélte. A felebbviteli tárgyaláson a közzéadott dr. Antonjevics Dusan államügyész fogja képviselni, a védelmet dr. Szekulics Milán ügyvéd látja el.

— **Zászlószentelési ünnepség Malidjioson.** Malidjiosról jelentik: A malidjiosi önkéntes tüzoltóegyesület szombaton, szeptember 8-ikán zászlószentelési ünnepélyt rendez. A zászlóanyai tisztet Pece Ferencé tölti be.

— **Beiratások a noviszadi futanonciskolába.** Noviszadról jelentik: A noviszadi futanonciskolában a beiratások szeptember hó 7-ikétől 15-ikéig naponta délután 5 és 7 óra között tartanak. Azoknak a tanoncoknak, akik az elmúlt iskolai évben nem voltak az intézet növendékei, az iskola igazgatói irodájában kell felvételekre jelentkezniük.

Ez a híres fájdalomcsillapító
Aspirin
tabletták
csomagolása.

Ügyeljünk a kék-fehérsárga védjegyre!

— **Szabdlábra helyezték a kommunistagyanus becskereki munkásokat.** Becskerekéről jelentik: A rendőrség szerdán szabdlábra helyezte a kommunistagyanus propaganda miatt letartóztatott becskereki munkásokat. A munkások ellen a házkutatás alkalmával semmiféle kompromittáló bizonyíték nem merült fel. A rendőrség csupán egy munkást adott át az államügyészségnek, akinél egy szerbnyelvű »Iju boseviki« című röpiratot találtak. Az ügyészség ezt a munkást is szabdlábra helyezte, mert bebizonyult, hogy a munkás nem tud szerbül és a röpirat tartalmát nem értette meg.

— **Felavatták az új szentai zsidótemplomot.** Szentáról jelentik: Ünneplényes keretek közt avatták fel az újonnan épült szefard hitközségi templomot. Lebovics és Schweiger szentai, Deutsch szubotcai és Silberstein váci főrabbi kedden délután innepi díszruhában a templom elé helyezett faragatlan fapadra ültek, hivatkozva körülvéve. Ugyanakkor a szefard hitközség megbízásából Pollák Izrael méltatta a nap jelentőségét. A beszéd elhangzása után Silberstein főrabbi a templomkölcsöket kétszer összecsoportgatta, majd kinyitotta a templom ajtaját. Amint a hívek a templomban elhelyezkedtek, a váci főrabbi szentbeszédet mondott, majd Lebovics megfogadtatta a hívekkel, hogy hitük parancsait minden körülmények között megtartják. A templomi istentiszteletet négyezer terítékes bankott követte a templom melletti nagyteremben, ahol Hoffmann adai, Iju Lebovics szentai rabbi, Gross Dávid és Rauschnitz Lázár mondtak fölköszöntőket.

— **Elfogott betörő.** Szomborból jelentik: Szvetozár Mileticsen kedden éjszaka betörték Jankovics Gábor mézsárszékbe és onnan 1700 dinárt loptak el. A csendőrség a tettest Hofezin Milan szombori napszamos személyében elfogta és átadta a szombori ügyészségnek.

TERRASZ MOZIPALIC
(A Napvándorló kávéházában)

Csütörtökön és pénteken, a hó 6-án és 7-én

Apának lenni nem nehéz

Ernst von Wolzogen: „Az első kalandok” című közzsmeret. Híve a után — komédia 6 felvonásban
Főszereplők: Lili Háyos, Harry Hahn, Hans Nüerendorf, Albert Raully

— **Az upsalai evangélikus püspök Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Dr. Csirics Irinej noviszadi püspök — mint ismeretes — résztvevő a prágai egyházi világkongresszuson. Dr. Irinej püspök a bolgár, görög, magyar és román delegátusokkal a jövő-hét első napjaiban Noviszadra és innen Beogradba érkezik, ahol a világkongresszus középeurópai csoportja folytatni fogja tanácskozásait. Ezeken a tanácskozásokon dr. Irinej püspök fog elnökölni. Ugyanekkor mint a püspök vendége Noviszadra érkezik dr. Söderblom Nátán upsalai püspök, az upsalai egyetem tudós rektora, a legkonzervatívabb evangélikus egyház fejedelme. Dr. Irinej tavaly két hetet töltött Upsalában, mint dr. Söderblom vendége és ezalkalomból tudvalevőleg az upsalai székelyházban Gusztáv Adolfról, az upsalai egyetemen pedig a görögkeleti szerb egyház szervezetéről tartott több ezer főnyi hallgatóság előtt nagy tetszéssel fogadott előadásokat.

— **Elhalasztották Szent város közgyűlését.** Szentáros magyar tagozat is. Szentáról jelentik: Szerdán péntek délután összehívott rendkívüli közgyűlést a tisztviselőválasztások megsemmisítése miatt bizonytalan időre elhalasztotta.

— **Halálra gázolt egy részeg embert a ridjicai vicinális.** Szomborból jelentik: Szerdán reggel a Szomborból Ridjica felé haladó személyvonat egy ötven év körüli embert gázolt el. A csendőrség megállapította, hogy a szerencsétlen ember Keil Lajos kukoricacsész, aki valószínűleg ittas állapotban a sínekre feküdt aludni. A súlyosan sérült ember még kórházba szállítása közben meghalt. A vizsgálat megindult.

— **Szeptemberben megalakul Noviszadon a kulturegyesületek központja.** Noviszadról jelentik: Több noviszadi kulturegyesület kezdeményezésére központi szervezet alakul, amely hivatva lesz a kulturegyesületek nyilvános szereplését szabályozni és támogatni. Az előkészítő bizottság kidolgozta az alapszabályokat, amelyek még az e hónapban összeülő alakuló közgyűlés napirendjére kerülnek. Dr. Borota Branišláv polgármester, aki több kulturegyesületnek elnöke és a szövetség tervének egyik kezdeményezője, kijelentette, hogy a múlt tapasztalatai késztették a noviszadi egyesületeket, főleg azokat, amelyek hangversenyeket és jótékonyági előadásokat rendeznek, hogy szövetségbe tömörüljenek. Ez a szövetség nem kíván egyetlen egyesület belügyeibe beleszólni és csak technikai szempontból kívánja működésüket szabályozni, nehogy a rendezendő hangversenyekben torlódások álljanak elő. Azok az egyesületek, amelyek a szövetséghez csatlakoznak, városi segítyt kapnak és a szövetségbe tömörült egyesületek kölcsönösen fogják egymást támogatni. Ha a szövetséghez tartozó egyesület nyilvános hangversenyt rendez, a többiek közreműködnek a jegyek eladásában. Az alakuló közgyűlést megelőzőleg a polgármester értekezletet fog összehívni.

— **Az új budapesti lengyel követ nőül veszi Konopaczka díszkoszorbó bajnokát.** Varsóból jelentik: Nemesak politikai körökben, hanem talán még inkább sportkörökben nagy érdeklődésre tarthat számot egy diplomáciai kinevezés, amely már befejezett tény. A lengyel kormány Budapestre küldi követként Matuschekyt, a lengyel külügyminisztérium jelenlegi miniszteri tanácsosát és osztályigazgatóját, aki nemrégiben eljegyezte Konopaczka kasszonyt, a díszkoszorbó olimpiai lengyel bajnokját. Mielőtt az új követ Budapestre utazik, megtartja esküvőjét Varsóban és a lengyel sportvilág nagy veszteségére Konopaczka elhagyja hazáját.

A Friedler-féle szabadalmazott
GAMMA-HAJNÖVESZTŐ

egyszermind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legkétségtelenebb gyógyszer

Orvosilag kipróbálva és ajánlva!

Kapható minden gyógyszerészházban és drogeriában, ahol nem kapható, fordulj az S. H. S. vezérképviselőhöz és előfizetéshez

Drogerija „Nada“

Kellár és Gabriels Subotica. Tel. 637

1/4 literes üveg 65 dinár

1/2 „ „ 85 dinár

— **Szentán a gimnáziumnak minden osztályában lesz magyar tagozat is.** Szentáról jelentik: Szerdán fejezték be a szentai főgimnáziumban a beiratkozásokat. A főgimnáziumba háromszázan iratkoztak a magyar, négy- és ötödik osztályba. A szerb tagozat első, második és negyedik és a magyar tagozat első osztályában párhuzamos osztályt kell felállítani. A beiratkozásnál Mrkobrad Gyorgye főgimnáziumi igazgató a névvegyelemzést megszüntető rendelkezést a legliberálisabban értelmezte.

— **Betört a nagynénjéhez.** Gajdobráról jelentik: A gajdobrai csendőrség letartóztatta Pelvai József gajdobrai lakására és onnan nagymennyiségű értéktárgyat lopott el. A betörőt beszállították a noviszadi ügyészség fogházába.

— **A moli harmadik előfordulási választás ellen három felebbezést adtak be.** Molról jelentik: Szeptember 3-ikán ejtették meg a képviselőtestületi választást, amelyen a Pribisevics és Davidovics-párt együtt működött és az előjárásba ennek a két pártnak jelöltjei kerültek be. Az előjárásból most már harmadszor választották, mert a két előbbi megsemmisítette a közigazgatási bíróság. A legutóbbi választás ellen eddig három felebbezést nyújtottak be a főispáni hivatalhoz. Dr. Todorov Milos községi főorvos azért nyújtott be felebbezést, mert a választógyűlésre nem kapott meghívót, bár miniszteri dekrétum alapján véglegesítették állásában. A radikális párt azt sérelmezi felebbezésében, hogy az elnök Bikar Mirkó főszolgabíró nem halasztotta el — legalább félórával — a választógyűlést és ennek tulajdoniát, hogy Gere Mihály és Latinics Antal szállási gazdák nem vehettek részt a szavazásban. Az agrárpárt is felebbezéssel élt a választás ellen és azért kéri a választás megsemmisítését, mert a választógyűlésen a jegyzőket is megerősítették, pedig szerintük, a választói törvény értelmében ez alkalommal csak a bírákat és az előjárókat lehetett volna választani.

AUTÓTAXIK

telefonhívásra
minden időben
(éjjel-nappal)

Jutányos áron

állnak a közönség rendelkezésére

3 perc alatt ott vagyunk!

Telefon 2-50

Vadonatuj kocsik! Szolid árak!

— **Verekedő napszamosok.** Szomborból jelentik: Koch Árpád szvetozármileticsi napszamos összeszólalkozott Urházi Ferenc nevű társával. Koch a kezében levő ásóval úgy vágta fejbe Urházit, hogy az eszméletét veszítette. A súlyosan sérült embert kórházba szállították, Koch ellen pedig megindították az eljárást.

— **Tűz Szvetozármileticsen.** Szomborból jelentik: Hétfőn délután tűz ütött ki Vidakovics Márton szvetozármileticsi gazda szállásán. A lángok teljesen elhamvasztották a szalmafedeles szállási épületet és elpusztították a butorokat és gazdasági felszerelést is. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet a konyhai takaréktűzhelyből kib pattant szikra okozta.

Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt 1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. A hadikórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet a súlyos betegek is szívesen használták, mert ez minden kellemetlenség okozása nélkül biztosan hat. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Orvosi hír. Dr. Abelsberg Pál fül-, orr- és gégespecialista elutazott. Visszaérkezését e helyen közölni fogja.

A szuboticei városi színházban csütörtök este megtartandó hangversenyre a színház pénztáránál korlátozott számban kaphatók még jegyek. Pénztárnyitás délután hat órakor.

Fogászati műtermemet Noviszadon a Duna-uccából folyó hó szeptember 1-én áthelyeztem a román. kath. hitközségi épületbe, Kralja Petra ul. 30. (Villamos megálló.) Paszthy dentist.

— Szerencsétlenül járt kislány. Bácskoprovozelőről jelentik: Tóth József petrovozelei gazdálkodó három éves Margit nevű kislánya fel akart kapaszkodni egy parasztkocsira. A lovak közben megindultak és a kislány olyan szerencsétlenül esett le a szekérről, hogy a kerek a fején mentek keresztül. A szerencsétlen kislány haloklik.

— Eljegyzés. Lustein Boriska Velikakikinda és Weisz Jenő fakeskedő Mokrin, jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Dr. Klein Andre szülész és nőgyógyász rendelését új lakásán, Zrinjski trg 11. megkezdte. Fogad privát betegeket délelőtt fél 9—10-ig, délután fél 4—5-ig. Telefon 236.

— Szuboticei szokolisták Szokopljében. A szokopljei szokolversenyen, amely csütörtökön kezdődik és négy napig tart, a szuboticei szokolisták is nagy számban vesznek részt. A szuboticei szokolzenekar összes tagjai elutaztak Szokopljeba. Szomborból, Szentáról, Bajmokról is sok szokolista utazott el a délszerbiai szokolisták versenyére.

— Nyomor elől a halálba. Szomborból jelentik: Konez Mihály, a szombori Kralja Petra csatornán lévő strandfürdő felügyelője a fürdőhelyiség egyik ajtaján egy ember felakasztott holttestére bukkant. A felügyelő azonnal értesítette a rendőrséget, amely megállapította, hogy az öngyilkos Bátor György szuboticei illetőségű hetvenegy éves kertész. A hátrahagyott irásokból megállapították, hogy pár napja érkezett Szomborbába, ahol munkát keresett. Kedden éjszaka kiment a strandfürdőre és a hajnali órákban felakasztotta magát.

SZÍNHÁZ

Az Olympia a szuboticei Népkörben. Szeptember 8-ikán és 9-ikén mutatják be műkedvelő színészeink Molnár Ferenc világhírű darabját, az Olympiát. A darab szuboticei diszletezése a Magyar Színház diszletezése alapján fog történni. Az előadás iránt már is nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ebben a darabban fog bemutatkozni Szubotica közönségének Kecskés Mária, Gál Gyula színiskolájának végzett növendéke. Partnerre Garay Béla lesz és kitűnő szerepekhez jutnak még Deutsch Janka, Török Mancsi, Köhalmi Pál, Szabó Marci és Mayer Béla. Jegyek már előjegyezhetők Krécsi könyvkereskedésében (Rudics-kitérő).

Szuboticei műkedvelők vendégjátéka Szaribocsejen. Szaribocsejéről jelentik: Konez Dániel műkedvelő gárdája legutóbb két estén keresztül vendégszerepelt Szaribocsejen, ahol a kitűnő szuboticei színészek kabarétréfákkal és magánzámokkal szórakoztatták a nagyszámú közönséget. Pikec Ilonka szerb énekszámúval aratott nagy sikert, de sok tapsot kaptak a többiek is: Konez Dániel, Weisz Ferencné, Weisz Ferenc, Veszeli Mancsi, Dalesik Bözsi, Csányi Lajos, Kovács Gyurka. Táncazámokban nagy sikert arattak: Dalesik Bözsi, Kovács Gyurka és Wurst István, akik valamennyien kivették a részüket a kabarést nagy sikerrel.

Az Iglói diákok a szuboticei Legényegyletben. A szuboticei Katolikus Legényegylet kedves régi darabot elevenít fel. E hó 8-ikán szombaton este fél kilenc órai kezdettel a műkedvelők előadják az »Iglói diákok« című színijátékot, amely régebben sorozatos telt házakat vonzott. A főbb szerepeket a legjobb szuboticei műkedvelők játsszák.

A n'isi Nemzeti Színház becskeréki vendégszereplése. Becskerekről jelentik: A n'isi Nemzeti Színház harminc tagú társulata Pajicsics Ljubomir igazgatóval az élen egy hónapig Becskereken fog vendégszerepelt. A társulat másorán operettek, bohózatok és vígjátékok szerepelnek. Az első előadás kedden, szeptember 11-én lesz a Szokolánium színpadán, amely alkalommal a Csárdáskirálynő kerül bemutatásra, azután következnek: a Marica grófnő, Drótostót, Orlov, Bajadér, Luxemburg grófja, Sztambul rózsája, Lengyelvér, Denevér című operettek stb. A prózai darabok közül a Feltámadás, Élő halott és Karenin Anna, Shaw: Az ördög tanítványa, Molnár Ferenc: Az ördög, Nusics: A gyanús egyén, Országgyűlési képviselő és Utazás a világ körül, továbbá a Kostana, Hasszánaganica, Zóra Zamirova, Van-e elvámolni valója és még néhány francia bohózat szerepelnek a műsortervben. Az érdekesnek ígérkező vendégszereplés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

fényüzést, hogy egy vasárnapot tétlenül töltse és azon egy fillért se keressen.
A kártérítési keresettel egyidejűen az Ujpest bűntető szankciókat is fog javasolni. Az egyesület megbízottjai a futballszövetségek illetékes fórumai előtt, ugyancsak a nemzetközi bizottságban, mint a tanácsulésen javaslatot fognak tenni aziránt, hogy a magyar futballszövetséget helyezze bojkott alá a jugoszláv egyesülettel.
Érdekes, hogy Romániával is éppen most adódott konfliktusa a magyar futballsportnak.

Városközi kerékpárverseny Szubotícán. A szuboticei Sport Klub kerékpárszakosztálya szeptember hó 16-ikán városközi kerékpárversenyt rendez. A versenyen, amelyet a kerékpárszövetség szabályai szerint rendeznek, csak a szövetség tagjai vehetnek részt. Díjazás: érem és díszoklevél.

A Hakoah közgyűlése. A Hakoah szuboticei kultur és sportegyesület vasárnap, szeptember hó 9-én délelőtt a Báránny-kávéház különtermében közgyűlést tart. Az egyesület vezetősége a tagok pontos megjelenését kéri.

TŐZSDE

Zürich, szept. 5. (Zárlat.) Béograd 913, Páris 2028, London 2519 és háromnegyed, Newyork 519.25, Brüsszel 72.20, Milánó 27.19, Madrid 8617 és fél, Amsterdam 208.20, Berlin 123.72 és fél, Bécs 7318, Szófia 3.75, Prága 1539, Varsó 5320, Budapest 9.53 és fél, Bukarest 315 és fél.

Szentai gabonaárak, szept. 5. A szerdai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 235—237.50 dinár, tengeri morzsolt 310—315 dinár, takarmányárpa 260—270 dinár, sörárpa 290 dinár, rozs 210—215 dinár, bab 450—500 dinár, heremag 2030 dinár, zab 210—220 dinár, burgonya 200—210 dinár, őrlemények: nullás liszt 410 dinár, nullás liszt g 410 dinár, kettes főzőliszt 320 dinár, ötös kenyérliszt 350 dinár, hetes 270 dinár, nyolcas 220 dinár, konkolydara 220 dinár, korpa 200 dinár. Irányzat: lanyha. Kínálat, kereslet: minimális.

Szombori terménytőzsde, szept. 5. Buza bácskai vasut 232.50—237.50, rozs bácskai vasut 230—240, zab bácskai vasut 215—220, árpa takarmányi 64—65 kg. 250—255, tavaszi 67—68 kg. 285—290, ótengeri bácskai vasut 295—300, bab orig. 700—720, lisztek: 0gg 350—370, 0g 350—370, kettes 320—350, ötös 315—325, hatos 285—305, hetes 245—265, nyolcas 200—210, finom korpa 185—190. Irányzat: változatlan.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 5. Buza bácskai 79—80 kg. 235—237.50, felsőbácskai 237.50—240, bácskai tiszavidéki 237.50—240, bánáti 230—232.50, szerémi 232.50—235. Árpa bácskai, szerémi és bánáti 64 kg. 250—255, bácskai tavaszi 68—69 kg. 290—295. Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 217.50—220. Tengeri bácskai 297.50—300. Lisztek: 0gg és 0g 360—370, kettes 340—350, ötös 320—330, hatos 270—280, hetes 235—245, nyolcas 200—210, korpa bácskai 185—190.

Budapesti gabonaárak, szept. 5. Buza október. 26.72—27, zárlat 26.70—27.72, március 29.28—29.44, zárlat 29.14—29.16, május 30.06—30.20, zárlat 29.92—29.94. Rozs: október 25.54—30.72, zárlat 25.52—25.54, március 27.68—30.88, zárlat 27.62—27.64. Tengeri: május 28.20—28.34, zárlat 28.20—28.22. Készárú: buza 26.20—27.15, rozsu 24.60—24.75, takarmányárpa 26—27.25, sörárpa 28—30, repce 45—46.

Budapesti értéktőzsde, szept. 5. Magyar Hitel 84.1, Osztrák Hitel 47, Kereskedelmi Bank 117, Magyar Cukor 178, Georgia 15.8, Rimamurányi 107, Salgó 72.3, Köszén 819, Bródi vagon 36.5, Beocsini Cement 243, Nasicai 179, Ganz Danubius 156, Ganz Villamos 126.5, Athenaeum 36.8, Nova 51.6, Levante 219, Pesti Hazai 215. Irányzat: lanyha.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 146 (+2), Apatin 210 (—6), Vukovár 164 (0), Noviszad 144 (—6), Zemun 56 (—4), Pancsevo 38 (—4), Szmederevo 156 (—6). Dráva: Osijek 108 (+8). Száva: Mitrovica 56 (—2), Beograd 2 (—6). Tisza: Senta 86 (—4), Titel 113 (—7).

A legkönnyebb módszerrel tanulhat szerbül
Vujkovic Marica „Szerb-Magyar nyelvkönyv“-éből —
Ára 30 dinár. Portóra 2 dinár küldendő. — Kapható:
Minerva r.-t. könyvosztályában

SPORT

Szombaton és vasárnap lesz a Harimann-serleg döntője

Noviszad és Palics játszanak Palicson

A vajdasági tenniszsport az utóbbi években rohamos fejlődésnek indult. Ebben főképp a Hartmann-serlegmérkőzéseknek van, amelyek valamennyi tennisszel foglalkozó vajdasági egyesületet szembeállítottak egymással.

A Hartmann-serlegért folyó küzdelmeket az idén is rendkívül nagy érdeklődés kísérte. A küzdelmek egész nyáron folytak és most jutottak el a döntőhöz.

A döntőkre sorozatos győzelmeikkel Noviszad és Palics tenniszesei kvalifikálták magukat és az utolsó küzdelem szombaton és vasárnap lesz Palicson.

A mérkőzés rendkívül érdekesnek ígérkezik és a győztest nem lehet megjósolni, bár Noviszadnak Vrbasz ellen aratott fölényes győzelme után a noviszadi csapatot tartják favoritnak. A palicsi tenniszesezők erősen készülnek a küzdelemre.

Az Ujpest bojkott-indítványt tesz a jugoszláv futball ellen

Kártérítést követelnek a SzAND-tól az elmaradt szuboticei mérkőzés miatt

Budapestről jelentik: Az Ujpest mérkőzése körüli bonyodalom kinos feltűnést keltett Budapesten. A budapesti Est az ügyről a következőket írja:

»Május 13-án a Beogradskival, június 24-én pedig a SzAND-dal akart mérkőzni az Ujpest, de egyik mérkőzésre sem kapott beutazási engedélyt. A tapasztalatok okulva most már olyan megállapítást kötöttek a szuboticei futballvezetőkkel, hogy

az Ujpestet kártérítés illeti abban az esetben, ha a szeptember 9-ikére tervezett mérkőzés elmarad.

Ez az óvatosság nem volt felesleges. A magyar futballvezetők lelkesen támogatták a beogradiakat a Középeurópai Kupa tanácskozásain és ennek ellenében ígéretet is kaptak, hogy a jövőben nem lesz akadály a magyar csapatok jugoszláviai utazásának.

Legutóbb a Ferencváros csakugyan akadály nélkül eljutott Beogradba és ez csakugyan a rend helyreállítására mutatott. Ma reggel azonban az Ujpest távira-

tot laposa Szubotícáról, ahonnan közölték vele, hogy beutazási engedély hiánya miatt kénytelenek lemondani az Ujpest vasárnapi vendégjátékát.

Ebből a közlésből nyilvánvaló, hogy a jugoszláv hatóságok régi álláspontjukat tartják fenn a magyar csapatokkal szemben, vagyis Beogradba szívesen adnak beutazási engedélyt magyar futballesapatok számára, de mindig nehézségeket támasztanak, amikor a Vajdaságba akar utazni magyar futballesapat.

Az Ujpest, amely első két jugoszláv mérkőzésének elmaradása után megelégedett a panaszokkal, most már további lépésekre készül. Mindenekelőtt kártérítési eljárást indít a magyar szövetség ellen, Livatkozással arra, hogy a mérkőzés előtt három nappal közölt lemondás folytán vasárnapra már nem tud más ellenfelet kapni — holott korábban erre a napra Prágába kapott meghívást és azt a Szubotícának tett ígéret miatt visszautasította — már pedig proficsapat nem engedheti meg magának azt a

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A vajdasági és szerbiai kereskedő adója

A vajdasági kereskedő ráfizet a haszonra

Az Obzor egyik legutóbbi számában statisztikát közöl arról, hogy mennyi adót fizet egy vajdasági kereskedő és egy szerbiai. A Vajdaságban a kereskedő egy millió dináros bruttó évi forgalom után, amiből a tiszta haszon százezer dinár, a következő adót fizeti:

III. osztályu kereseti adó	10.000.—	dinár.
35% jövedelmi pótdadó	3.500.—	>
60% hadi pótdadó	6.000.—	>
30% rendkívüli pótdadó	5.850.—	>
300% községi és tartományi pótdadó	30.000.—	>
10% kamarai pótdadó	1.000.—	>
Jövedelmi adó (100.000 dinár után)	6.000.—	>
120% állami pótdadó a jöv. adó után	7.200.—	>
Rokkanti adó	15.420.—	>
Katonai kamara adó	7.710.—	>
Forgalmi adó 1%	10.000.—	>

Összesen: 102.680.— dinár.

Ugyanilyen forgalommal és jövedelemmel a kereskedő Szerbiában ezeket az adókat fizeti:

Üzlet utáni adó	7.000.—	dinár.
Állami pótdadó 153.5%	10.745.—	>
30% rendkívüli pótdadó	5.323.50	>
Rokkanti adó	9.227.40	>
Katonai kamarai adó	4.613.70	>
Fejadó (Személyes adó) 5%	350.—	>
300% közs., tartom. és járási pótdadó	21.000.—	>
8% kamarai adó	560.—	>
1% forgalmi adó	10.000.—	>

Összesen: 68.819.60 dinár.

Eszerint a vajdasági kereskedőnek két százalékat még rá kell fizetni a tiszta jövedelmére, a szerbiai kereskedő pedig tiszta jövedelmének csak hatvannyolc százalékát fizeti adóba.

Monopoliumok az SHS királyság területén az 1926—27-iki költségvetési évben

A monopoliumok igazgatósága a háború után először adta ki a 1926—27. költségvetési évről vonatkozó zárszámát.

Az 1927. március 31-én a monopoliumok összes bevétele 4076 millió dinárt tesz ki. Ebből a készletre esik 220 millió, kész áru 119 millió, nyers- és félgyártmányokra 726 millió, követelésekre 197 millió, ingók és ingatlanokra 369 millió, a maradék összeg okmánybélyegekre és mintákra, a dohányvásárlás léteire és bevételeire esik. A monopol tartozása 369 millió (egyenlő az épületek és ingatlanok aktívájával), forgalmi tőke (212 millió), tartozás a pénzügyminisztériummal szemben a forgalmi tőkéért 1.435 millió. Tartalék alapok 21 milliót tesznek ki, az 1 millió font kölcsön 146 millió dinár tartozással szerepel. Az 1926—27. költségvetésben az összes bevételek 3.119.5 millió, a kiadások 756.6 millió.

Az egyes monopol cikkek adatai (millió dinárban) a következők:

	Bevétel	Kiadás
Gyufa	142	17.1
Monopol papir	549	17.1
Dohány feldolgozás	176.2	464.7
Só	308	98.3

Petroleum	154	0.3
Cigarettapapír	145	20.1

Tiszta bevétel 2.362.8 millió. Ebből az igazgatóság törlesztésre fizetett 140.8 milliót és a 2.221.8 millió maradvány összeget a pénzügyminiszter rendelkezésére bocsátotta.

A monopol igazgatósága a többi anyag statisztikai feldolgozásán fáradozik és a legrövidebb időn belül nyilvánosság elé fogja bocsátani.

A háború előtti Szerbia az állami dohányjövedék jövedelméből az államkincstárnak 24 millió dinárt juttatott. Ebből látszik, hogy a termelés, valamint a részi is meglehetősen primitív módon állott. Ugyanazon évben Bulgária 5 $\frac{1}{3}$ millió kg. dohányt termelt, Törökország a balkáni tartományok nélkül 25 millió kg.-ot termelt, 1918. évben Szerbia 7—8 millió kg. dohányt termelt, tehát annyit, amennyit akkoriban Olaszország.

Egész Jugoszlávia kivétel 1916—1927-ig összesen 9 millió kg. volt, bevétele 300 millió dinár körül volt. Ugyanakkor Bulgária 1918—1927-ig kivitt 208 millió kg.-ot, bevétele több milliárd léva volt. Görögország kivétele 1921—1927-ig 258 millió kg. volt, bevétele több milliárd dragma.

A takarékos Anglia

Miben látja Sir Alfred Mond az angol takarékosági mozgalom egyik hibáját? — A kisemberek takarékosága a legfontosabb a nemzeti tőkeképződés szempontjából

London, szeptember.

Anglia is takarékoskodik. Ne úgy értsük ezt, hogy az angol nép eddig tozódott a pénzkidobálásban vagy hogy az angol nem volt mindenkor takarékos nemzet. Az angolszász fajban nagyon is megvan a takarékosági hajlam. Ha nézzük Anglia gazdasági fejlődésének történetét, ha vizsgáljuk azokat az erődöket, amelyekből az angol középosztály vagyoni jóléte és gazdasága kialakult, akkor tudnunk kell, hogy az angol kispolgárság, kivált az iparos- és kereskedőosztály, mindenkor erősen hajlamos a takarékosagra és a vagyonyűjtésre. Az angol városokban alakultak ki először azok a bankok, amelyek hozzászoktatták a lakosságot ahhoz, hogy pénzt félretegye és kamatoztassa. Amikor tehát arról beszélünk, hogy Anglia is takarékoskodik, akkor mégis

egészen új és nagyarányú társadalmi mozgalmról számolunk le.

Amikor Churchill lett a kincstár első lordja és kezébe vette Anglia pénzügyének irányítását, akkor így szólt:

— Legfőbb feladatam

az adót fokozatosan leszállítani.

Ennek az adóleszállításnak eredményét azonban nem abban fogom látni, ha azokat a shillingeket, amelyeket az államkincstár nem vesz el a polgárságtól, a polgárság elkölti, hanem abban, ha ezeket a shillingeket

megtakarítja és hozzájárul a nemzeti vagyon gyarapodásához. Angliának hatalmas tőkére van szüksége. Nemesak minden font, nemesak minden shilling, de minden pence is fontos a mi számunkra.

A pennyből lesznek az aranyak.

Az aranyakból alakult ki az a tőke, amely fölöslegessé teszi, hogy külföldi tőke özönljön be az országba, de amely lehetővé teszi azt is, hogy Anglia továbbra is azt a vezető szerepet játssza a világ gazdasági és pénzügyi életében, amelyet elődei munkája és kitartása, előrelátása és takarékosága századokon át megtartottak.

Amit Churchill kifejtett, annak érdekében dolgozik az egész angol gazdasági világ. A propaganda arra irányul, hogy a kispolgárt, a hivatalnokot és a munkást is hozzászoktassák ahhoz, hogy minden fölösleges pénzt félretegye, megtakarítsa és gyümölcsöztesse. Ez a propaganda számol azzal, hogy a milliók megtakarításai végeredményben nemesak számottevő összeget jelentenek, hanem egyúttal alapot arra is, hogy új társadalmi rétegek erősödjenek meg és szokják meg a tőkészerzést.

Ez a propaganda arra gondol, hogy aki bármilyen kis tőkét gyűjtött össze magának, annak lelkében mind erősebb lesz további gyűjtési vágy, ami azután a társadalom életét nyugodtabbá és biztosabbá teszi. Aki

nem adott fillérek azt jelentik, hogy a családok élete biztosabb alagra kerül.

A takarékosági akciót az angolok szívósan és nagy kitartással hajtják végre. A propaganda igen erős és például egyes vállalatoknál vagy nagy gyáraknál külön kedvezményeket ígérnek azoknak, akik takarékoságukkal példát nyújtanak a többieknek. Különösen a vidéken és a munkásvárosrészekben indítottak erős propagandát és ma általános Angliában, hogy

takarékosági gyűléseket tartanak.

Sir Alfred Mond, az angol gyáripar vezetője, nemrég egy beszédében, amelyet a gyáriparosok között tartott, arra hívta fel társait, hogy tisztviselők és munkásaik körében a legerőteljesebben támogassák a takarékosági akciót.

— A mi vállalatunk — mondta — legnagyobb-részt részvénytársaságok formájában alakultak. Mindent el kell követnünk, hogy ezek a részvények angol kezekben legyenek és pedig minél több angol kézben.

Szoktassuk hozzá az embereket ahhoz, hogy gyűjtsenek és takarékoskodjanak, mert akkor nemesak alkalmazottai, hanem részesei lehetnek vállalkozásainknak,

ami nemesak az angol ipar függetlenségét jelentheti, de egyúttal minél több olyan egzisztenciát is, amelyeket mind szorosabb érdekek és kötelek fűznek a vállalkozásokhoz, ilyenformán tehát a nemzeti vagyonhoz.

Beszédében Sir Alfred Mond kitért egy más kérdésre is, amelyet kiváltképpen hangsúlyozott.

— Akármilyen kitűnő is a mi bankszervezetünk — szólt — a takarékosági probléma szempontjából Angliában hiányzik az olyan intézmény, amely egyes országokban a legteljesebb mértékben bevált abból a tekintetből, hogy a kisemberek tőkegyűjtési hajlandóságát fokozza és hogy számunkra a takarékoság legkényelmesebb és legkedvezőbb gyűjtőhelye legyen.

A portatakarékpénztár intézményére gondolok, amely ezen a téren Németországban, Magyarországon és Ausztriában a legjelentősebb eredményeket érte el.

Ez az intézmény nagyon alkalmas arra, hogy éppen a kisemberek között adjon erőt a takarékosági akciónak, mert a legkisebb betéteket is elfogadja és mert módot ad arra, hogy bélyegekből gyűjtsék össze az emberek maguknak az első tőkét.

3.8 milliárd a félévi import

Csehszlovákia áll a behozatali statisztika élén

Beogradból jelentik: Január elsejétől július harmincadikáig Jugoszlávia behozatala a különböző államokból a következőképpen alakult:

Államok	A behozott áru értéke	%
Csehszlovákia	660,842,991	17.92
Ausztria	33,499,928	16.57
Németország	513,911,331	13.44
Olaszország	502,381,189	13.14
Magyarország	260,170,933	6.81
Anglia	246,750,563	6.46
Franciaország	187,143,808	4.90
Egyesült Államok	151,829,900	3.97
Románia	121,506,015	3.18
Lengyelország	114,118,981	2.99
Brazília	94,354,035	2.47
Ango/India	60,088,669	1.57
Svájc	54,637,691	1.43
Hollandia	39,065,565	1.02

A többi országokból egyenként a behozatal az egész import egy százalékát sem haladja meg. Mindamelllett szerepelnek még a behozatali statisztikában, bár jelentéktelen összegekkel a következő államok: Görögország, Belgium, Argentína, Törökország, Egyiptom, Kína, Ceylon, Svédország, Kanada, Holland-India, Uruguay, Norvégia, Madagaszkár, Spanyolország, Chile, Bulgária, Dánia, Albánia, Oroszország, Mexikó, Java. Ezenkívül Algír, Kolumbia, Abesszinia, Singapur és Japán egyenként csak az egész import egy ezrelékét hozzák be Jugoszláviába. A többi országból az import még az egy ezrelékét sem éri el.

Összesen 3,822,339,582 dinár értékű árut importáltak az év első felében.

MIUJSA A LLOYDBAN?**A szubotici Lloyd közleményei**

Rovatvezető: Dr. Pavlovics Milos titkár

Felhívjuk a Lloyd és a Felsőbácskai Gyárosok Szövetsége tagjainak figyelmét, hogy összes közérdekű és őket érdeklő közleményeinket ebben a rovatban tesszük közzé.

*

Kivittelt kereskedelmünk előmozdítása. A küszöbön álló kivitteli kampány érdekében, valamint exportőreink érdekeinek minél hathatósabb védelme céljából külügyminisztériumunk külföldi képviselőinkhez körrendeletet intézett, amelyben felhívja azokat, hogy kísérjék figyelmével a külföldi piacokon mutatkozó mindazokat a jelenségeket és változásokat, amelyek kivitteli kereskedelmünkre befolyást gyakorolhatnak. A külügyminisztérium a beérkező összes jelentéseket — úgy mint eddigé is tette — közgazdasági lapjaink útján fogja nyilvánosságra hozni. Külügyminisztériumunk illetékes tisztségűi kijelentették, hogy külkereskedelmünk támogatása érdekében hajlandók minden kérelemnek eleget tenni, amelyet kivitteli kereskedelmünk előmozdítására megokoltnak és hasznosnak vélnék. Ezért szükséges, hogy exportőreink idejekorán értesítsék a külügyminisztérium konzuli és kereskedelmi osztályát esetleges kívánságaikról, a minisztérium pedig a maga részéről minden lehető el fog követni arra nézve, hogy külföldi képviselőink azokat teljesítsék.

A tarifabizottság ülése. A beogradi tarifabizottság plenumának ülését — mint már jelentettük — szeptember 10-ről 17-re halasztották. A tarifa-bizottság plenuma ezen a napon kezdi meg a tarifák megvitatását és a szükséges adatok összegyűjtését és ez alkalommal megállapítja az érdekeltek véleményét is olyképp, hogy az illetékes szakelő előtt mindenkinek jogában lesz álláspontját személyesen kifejteni. Az eddigé megállapított munkarend szerint Beogradban megtárgyalják azokat a tarifákat, amelyek a mezőgazdasági produktumokra, a vágóhídi és husfeldolgozó-ipar termékeire, a papír- és bányai iparra vonatkoznak. E tarifa-kérdések elintézése után folytatódólagosan Zagrebban megtárgyalják a fa-, fém- és vegyi iparra vonatkozó tarifákat. Minthogy a tarifabizottság az érdekeltek kívánságait a lehetőség határain belül tekintetbe akarja venni, felhívjuk t. tagjainkat, hogy az őket érdeklő tarifák megvitatásában vegyenek részt és előterjesztéseiket a tarifa-bizottság titkárságához idejekorán juttassák el.

Hivatalos jegyzék a belsőállított gépekről és gépalkatrészekről. A Gyárosok Központi Szövetségének sikerült a kereskedelmi miniszter úrnál a belsőállított gépek és gépalkatrészek jegyzékének végleges módosítását kieszközölni, amely a magánhiányosságával annyi kellemetlenséget okozott eddig is hazai gyáriparunknak, amely a szükséges gépeket és gépalkatrészeket külföldről kénytelen beszerezni. Ez a módosítás ugyan nem öleli fel a Gyárosok Központi Szövetségének összes előterjesztéseit, de a »Sluzhbeno Novine« folyó évi augusztus 30-áról kelt 200. számában kihirdetett »II. jegyzék«-ben foglalt módosítások kivétel nélkül mind a Gyárosok Központi Szövetségének javaslatára történtek. Különösen értékes eredménynek tekinthető, hogy a kereskedelmi minisztérium ezáltal jogosítva lesz speciális gépek és gépalkatrészek tekintetében törvényerejű bizonylatokat kiadni, amelyek alapján a vámvezérlőhatóság köteles lesz a bevittelt vámtól mentesíteni egyes különleges gépeket és gépalkatrészeket akkor is, ha azok egyébként be is vannak vezetve a jelenlegi vagy az azelőtti »jegyzékben«. Ennek az intézkedésnek, amelyet a Gyárosok Központi Szövetsége erősen követelt, célja hazai gyáriparunk gépeiben való tökéletesedésének és modernizálásának elősegítése.

Az osztrák és magyar postatakarépkönyvtárakkal szemben fennálló követelések bejelentési határidejének meghosszabbítása. A postaminisztérium értesítése szerint állampolgárainknak a volt osztrák-magyar postatakarépkönyvtárakkal szemben fennálló követeléseit bejelentésére megállapított határidőt, amely június hó 30-án lejárt — bizonytalan időre meghosszabbították. A bejelentéseket most már közvetlenül az illető postatakarépkönyvtárakhoz, illetve azok fiókjaihoz kell bejelenteni.

Meghosszabbították a munkaidőt a vasutállomásokon. A szubotici vasutigazgatóság a várható erős kivitteli szállítások sima lebonyolítása végett a munkaidőt az alábbi rendelt vasutállomásokon azonnali hatállyal a következőképpen hosszabbította meg: Azoknak a kocsirakomány küldeményeknek be- és kirakása tekintetében, amelyeknél a vasut felügyelője szükséges — ha a fuvarlevelet átadták, illetve kiváltották — a munkaidő 7—18 óráig tart megszakítás nélkül, az olyan kocsirakomány küldemények be- és kirakása tekintetében pedig, amelyeknél nem kell a vasut részéről felügyelőt, a munkaidő 6—19 óráig tart megszakítás nélkül. A darabárak fel- és leadása tekintetében az eddigi munkaidőt továbbra is változatlanul megmarad. A pénztárakat naponta reggeli 7 órakor kell nyitni.

Nemzetközi mintavásárok. A soluni III. nemzetközi Mintavásár — mint már jelentettük — folyó hó 16-ától 30-áig tart. Vásárigazolványok a vásár beogradi képviselőjénél: A. Harrissiadis-nál (Dobrašina- és Strahiniča bana ulica sarkán) kaphatók darabonként 70 dinárért. Ezeknek az igazolványoknak alapján a vásár látogatói a jugoszláv vasutakon, mint a görög vasutakon 5%-os menetdíjkezdményt élveznek. — A

majna-frankfurti nemzetközi mintavásárt f. é. szeptember 30-ától október 30-áig tartják meg. A közlekedésiügyi minisztérium a vásár látogatói és kiállítói részére az SHS államvasutakon féláru menetdíjkezdményt engedélyezett a vásárról való visszautazásra az alatt a feltétel alatt, ha az odautazás szeptember 25-e és október 2-a, a visszautazás pedig a szeptember 30-a és október 14-e közötti időben történik.

Komló és gyümölcskiállítás Noviszadon

Noviszadról jelentik: A földmivelésügyi minisztérium szeptember 22-én és 23-án Noviszadon nagy komló- és gyümölcskiállítást rendez a Lövöde üveghelyiségeiben.

A minisztérium a komlókiállításra 20.000, a gyümölcskiállításra 15.000 dinárt utalt ki, amely összegekből különféle szerszámokat, vetőmagokat és gazdasági könyveket fognak beszerezni és ezeket díjaként fogják a kiállítók között szétosztani, azonkívül a minisztérium diplomákat fog adományozni a kiállítóknak.

A kiállítás előkészületein bizottság dolgozik, amelynek elnöke dr. Borota Branislav noviszadi polgármester, alelnökei Miroszavljevics Kosza, a szerb földmivesegyesület tagja, Greizinger Eduárd, a petrováci komlóegyesület képviselője, Popovics-Péci Pávle, a vajdasági komlótermelők képviselője és Kesz Jován, az »Agraria« földmivesegyesület képviselője. Titkárok: Mátics Milorád, a vajdasági komlótermelők

igazgatója, Palanacski Gyoka noviszadi városi gazdasz, Majer Pávle, a petrováci komlóegyesület tagja és Obradovics Petár noviszadi járási gazdasági referens. A bizottság tagjai Orlics Milán tartományi gazdasági referens, Gerich István, a vajdasági komlótermelők szövetségének elnöke, Siska Szamuilo, a petrováci komlóegyesület elnöke, Skorics Szeván, a szerb földmivesegyesület noviszadi igazgatója, dr. Popovics-Péci Emil, a »Poljoprivrednj Glasnik« igazgatója, Jerakula Bogdán, a bácskai tartomány gazdasági referense, dr. Petrovics Milos földbirtokos, dr. Petrovics Bránko, a noviszadi terménytőzsde főtítkára, Rusznák Milos petrováci főkertész, Mráz Andrija, a petrováci komlóegyesület igazgatósági tagja, Szablyár Gávra noviszadi földbirtokos és Ajváz Péra noviszadi városi főkertész lettek.

A kiállítás résztvevőinek a közlekedésiügyi minisztérium 50%-os vasuti kedvezményt biztosított. A kiállítás megtekintése teljesen díjtalan.

A grammofon karriéréje**A legvirágzóbb ipar a grammofon-lemezgyártás — Három világkancern monopóliuma — Miért drága a grammofonlemez?**

Amikor divatba jött, úgy látszott, hogy az új tárlomány előbb-utóbb teljesen kiszorítja az addig nagy kedveltségnek örvendett grammofont. Az 1923-tól 1925-ig tarjedő időszakot gyászkeretes lapok jelzik a grammofonipar üzleti könyveiben, katasztrófális mértékben csökkent egy a készületek, mint a lemezgyártás. A nagy grammofon-koncernek, amelyeket a teljes összemérés veszélye fenyegetett, végső erőfeszítéssel hozzáfogtak ekkor szabadalmuk tökéletesítéséhez s az a nagyszabású technikai fejlődés, amely különösen a készületek gyártása terén az utóbbi években mutatkozott, az üzleti konjunkturára sem maradt hatás nélkül: az utolsó három évben a grammofonipar példátlan és szinte lehetetlen mértékben fellendült. A nagy angol, amerikai és német grammofonkoncernek részvényeinek az árfolyama az 1926-os év közepe óta átlag az ötszörösére emelkedett.

A modern ipari koncentráció elve talán egyetlen iparágban sem hódított olyan mértékben teret, mint a grammofoniparban, amelyet három nagy, nemzetközi koncern ugyiszólván monopolizál. Ez a három nagy cég magába olvasztotta az angol, német és amerikai lemezgyárak legnagyobb részét, úgyhogy néhány jelentéktelenebb gyártól eltekintve csaknem minden grammofon-cég internacionális tőkével dolgozik. A három koncern közül a legnagyobb az amerikai Victor Talking Machine Co., amely megszerezte a londoni Gramophone Co. Ltd. felett is a felügyeleti jogot s ezáltal képviselőt nyert a német piacon is az angol cég berlini leányvállalata, az Electrona G. m. b. H. révén. A Talking-koncern ezenkívül érdekelve van többé-kevésbé a világ minden országának grammofoniparában, nagyobbjelentőségű lemezprodukción azonban a fentebb említett vállalatok kívül csak Kanadában és Japánban fejt ki. Szoros összeköttetésben áll azonkívül az a grammofon-koncern már hosszabb idő óta Amerika legnagyobb rádióvállalatával, a Radio Corporation of America-val is és nem titok, hogy a két vállalat alkalmasint még ez év folyamán fuzionál. Tárgyalások folynak azonkívül a Talking-koncernnek és a legnagyobb angol grammofonvállalatnak, a Columbia Gramophone Co.-nak egy nagy trösztben való egyesítésére.

A Columbia-koncern Anglián kívül különösen Németországban erős, minthogy kebelébe tartozik az egyik legnagyobb német grammofon-cég, a Carl Lindström A. G., amely eredetileg csak készületeket gyártott, de újabban lemezeivel is elárassza az európai piacot. A Lindström-cég hozza ki az »Odeon«, »Parlophon«, »Beka« és »Columbia« elnevezésű lemezeket, amelyek részben Németországban, részben Angliában és Amerikában készülnek.

A harmadik nagy grammofonkoncern Chicagóban székel: a Brunswick-Dalke-Collerder Co., amelynek angol leányvállalata igen jelentékeny, azonkívül megszerezte a legnagyobb német lemezgyárnak, a Polyphon-koncernnek a részvénytöbbségét, amelynek legismertebb lemezmarkája, a »Grammophon« különösen Magyarországon és a Balkánon van elterjedve.

A három koncernen kívül számos kis vállalat gyárt lemezeket, ezek azonban a trösztösödési folyamat során egymásután olvadnak be a nagy koncernekbe, amelyek csöndes megegyezéssel már most is közös árpóliumot folytatnak. Nyílt kartell ugyan nincs a nagy koncernek között, de bár életre-halálra kon-

kurrálnak egymással, az árleszállítás fegyveréhez sohasem nyul egyikük sem.

Az angol cégek, mint a Columbia Gramophone Co., a Gramophone Co. és a Vocalion Gramophone Co. a múlt évben nem kevesebb, mint negyven százalékos osztalékokat fizettek részvényesüknek.

A német cégek a nyereség nagyobb részét tartalmazzák és a Polyphon-koncern a múlt évben »csak« tízenegy százalékos dividendát adott (az előző évi kilencével szemben), míg a Lindström-koncern tízenöt százalékos fizetett (az utolsó békeév öt százalékaival szemben). Amellett a Lindström-koncern a hétéves egy és negyedmillió márkás alapítványt hét millióra, a Polyphon-művek pedig öt millió alapítványukat tízenöt és fél millióra emelték fel, azonkívül a Polyphon-művek most jelentettek be egy újabb négy és fél millió márkás tökéletesítést. A két vállalat részvényeinek tőzsdéi árfolyamjegyzésében beállott változások is igen érdekesek és jellemzőek. A Lindström-részvények árfolyama 1914-ben a névérték 176 százalékát tette ki. A rádió feltalálása után ez az árfolyam horribilisan lemorzsolódott és 1926-ban a részvények árfolyama már csak 125 százalékos volt a névértékhez képest. A következő év végén azonban már magasabban jegyezték a Lindström-részvényeket, mint a békeben — a százezerért 321 volt — s ma már 719 százalékkal állnak a részvények a tőzsdén magasabban, mint a névértékük. A Polyphon-részvények ugyanilyen emelkedést mutatnak, 1914-ben még névértéken jegyezték a tőzsdén, ma már 470 százalékkal a névérték fölött.

Nincs egyetlen más német ipari papirus, amely ilyen karriert futott volna be,

hiszen például a Lindström-művek tőkéjét a tőzsdéi jegyzés az eredeti 2 millió 200 ezer márkás alapítványhozszorozásra, 49 millió 700 ezer márkára értékelte.

Az amerikai gyárak nyereségeiről nem lehet pontos képet alkotni, de elképzelhető, hogy ezek mit keresnek, ha tekintetbe vesszük, hogy

Németországban csak huszmillió grammofonlemez készül évente, míg az egész világ lemezprodukcója körülbelül kétszázmillió darab s ennek legalább a fele Amerikára esik.

Ezek a mai gazdasági viszonyok között egészen szokatlanul és abnormálisan nagy nyereségek természetesen csak úgy jöhetnek létre, hogy a nagy koncernek kihasználják monopóliumszerű helyzetüket és rablógazdálkodást folytatnak:

a grammofonlemezek ára átlagosan négy-ötösrésze annak, mint amennyiért azokat a gyáraknak adniuk kellene, ha tisztességes üzleti politikát folytatnának.

Ez az oka annak, hogy szegényebb országokban a grammofon még mindig luxusnak számít és korántsem örvend annak az elterjedtségnek, amely kulturális szempontból is kívánatos lenne. Arra sajnos nem lehet számítani, hogy kisebb haszonra dolgozó konkurencia árleszállításra kényszerítse a nagy koncerneket, ezek ugyanis az ilyen versenytársat, a kedvezőbb részletfizetési feltételeket lehetővé tevő nagyobb tőkéjük segítségével rögtön letörlik.

Kitünő megszervezettsége folytán a grammofonipar a kapitalizmus elit-iparágai között is a legelső helyek egyikét foglalja el.

(d. t.)

BELFÖLD

Csak szakképzett utazókat
alkalmazzanak a cégek!

Az utazók zagrebi egyesületének felhívása

A kereskedelmi utazók egyesületének legutóbbi gyűlésén az utazók érdekeinek védelmére a következő rezolúciót hozták:

Az utóbbi időkben gyakran fordult elő, hogy egyes cégek, amelyek utazókat alkalmaznak, a hivatásos és kvalifikált utazók érdekeit olyan módon játszották ki, hogy nem kvalifikált személyeket alkalmaztak csak azért, mert olcsóbbak, mint a szakképzett utazók. Tapasztalható volt továbbá, hogy kereskedelmi cégek sok esetben nem a kereskedelmi morál szellemében jártak el, amennyiben az utazók zagrebi egyesületét, amely erkölcsi felelősséget vállal szervezett tagjaiért és erkölcsi garanciát nyújt értük, megkerültek és szervezeten utazókat alkalmaztak, akik nem állnak szervezett társaik ellenőrzése alatt és így szervezett és állástalan kollégáik kenyerét elveszik.

Eddig ismételtelment megtörtént, hogy éppen ezek a szervezeten utazók, úgynevezett olcsó munkaerők cégeik kárán különböző büntetendő cselekményeket követtek el, amelyekért az utazók egyesülete nem vonhatta őket felelősségre, hiszen semmiféle ingerenciát nem gyakorolhat rájuk. Mindezek alapján elítéljük az ilyen cégek eljárását, apellálunk minden kereskedő és kereskedelmi szervezett belátására és kérjük őket:

1. Csak szakképzett utazókat alkalmazzanak;
2. megüresedett utazói állás betöltésénél csak az utazók egyesületének szervezett tagjait alkalmazzák, akikért az egyesület erkölcsi felelősséget vállal;
3. a megüresedett állásokat belföldi és ne külföldi erővel töltsék be;
4. azok a cégek, amelyek utazókat alkalmazni kívánnak, forduljanak a kereskedelmi utazók zagrebi egyesületéhez, amely alkalmas erőket ajánl erkölcsi garancia mellett.

A kereskedelmi utazók egyesülete meg fogja találni az utakat és módokat, hogy a hivatásos utazók érdekei a kellő védelemben részesüljenek. Felhívjuk összes tagjainkat, hogy a rezolúció szellemében járjanak el és minden egyes konkrét esetben tegyenek jelentést az egyesület állandó választmányának, hogy a szükséges lépéseket és esetleges represszáliákat a lelkiismeretlen cégekkel szemben megtehesse. Felhívjuk az összes cégek figyelmét erre a rezolúcióra és elvárjuk tőlük, hogy ők is közre fognak működni abban, hogy a rezolúció szelleme érvényre jusson.

A Bánátban lótenyésztő állomás létesül. Noviszadról jelentik: A jugoszláviai Nonino-faju lovak a külföldön igen ismertek és keresettek, de már nem állanak azon a magaslaton, amely nemzetközileg híressé tette őket. A Bácskopalánka mellett Karagyorgyevo mén-telepen, amely tudvalevőleg állami intézmény, a múlt napokban a legelső lószakértők bevonásával szűkebb körű anketát volt, amelyen megbeszélték a lótenyésztésünk megmentésének lehetőségeit. Az anketán nagy tetszéssel fogadták Banatszki-Karlovac község jelenlévő vezetőségének azt az ajánlatát, mely szerint a község a ma is jókárban levő, de üresen álló és hatvan ló elhelyezésére alkalmas istállóit az állam rendelkezésére bocsátja. A földművelésügyi miniszter bizottságot küldött ki az istálló megtekintésére.

Közel tízezer látogatója volt a sztari-becseji állat-és mezőgazdasági kiállításnak. Sztari-becsejéről jelentik: A sztari-becseji tartományi állat-és mezőgazdasági kiállítás kedden véget ért. A kiállításnak a rendezőbizottság hozzávetőleges számítása szerint közel tízezer látogatója volt. Kiállításra került 325 ló, 165 szarvas marha, 35 sertés, 55 juh, kecske. A baromfiak közül feltűnést keltettek Szonomár László óriási közel 20 kilós fajúdjai, továbbá galamb, tyúk csoportok kiállították még gabonaműveket, konyhakertészeti, virágkerteseti termékeket, stb. A kiállító gazdák több szarvas voltak. A kiállítást hétfőn Beslic Nikola, a beogradi tartomány elnöke is megtekintette. A kiállítás rendezésében, illetve annak sikerében nagy érdeme van: Dr. Subacin Dusan tartományi referensnek, Vinogradov Sergije sztari-becseji, Pagunici titeli, Tarasov Vaszilij szentái, és Csigizincev Pavel szabalyi járási agrár-referensnek. A kiállítási zsűri kedden megkezdte a kiállított tárgyak és állatok díjazását.

A szárazság katasztrófális hatása a Délbánátban. A vrsaci időjárás megfigyelő állomás jelentései szerint az állomás 28 éves fennállása óta nem volt ilyen nagy kánikulai hőség és szárazság Délbánátban. Ez a szokatlan hőség és szárazság óriási kárt okozott a Délbánátban, ahol a lakosság főfoglalkozása a szőlőtermelés mellett a kukorica, míg a buza csak harmadik helyen áll. A szőlőkben a nagy szárazság miatt a lomboszat elsárgult és a bogyók ennél fogva fejlődésükben visszamaradtak. Még rosszabbul áll a kukorica, amely nagyon sok helyen annyira kiszáradt, hogy ki kellett vágni az egészet szárazastal együtt és az állatoknak darabolni feleslegnek. Csak a folyók

mentén van nagyon gyenge termés. A kukorica annyira elpusztult, hogy 40 év óta nem volt olyan gyenge a termés, mint az ezévi. A gyümölcstermés is nagyon rossz, mert az a kevés gyümölcs, amely nem pusztult el, minőségileg olyan gyenge, hogy máséves terméssel nem is volt összehasonlítható.

Még ez év végén megkezdik a noviszadri központi vámhivatal építését. Noviszadról jelentik: A noviszadri vámvezérigazgatóság, mint ismeretes, tizenhárom millió dinár költséggel új központi vámhivatal építését határozta el. Az építkezés költségeit a vámvezérigazgatóság a követésvám-jövedelmekből akarta fedezni és a terveket a pénzügyminisztériumhoz terjesztette fel jóváhagyás végett. A minisztérium szerdán az építési tervezetet azzal kérte vissza, hogy a vámvezérigazgatóság az újonnan életbeléptetett követésvám-törvényhez képest módosítsa az amortizációs tervezetet. A noviszadri műszaki hivatal tizennégy nap alatt elkészíti az új terveket, úgyhogy ez év végén már hozzá is kezhetnek a központi vámhivatal új palotájának építéséhez.

KÜLFÖLD

Német lokomotívok a jugoszláv vasutak számára.

Berlini jelentés szerint a Berliner Maschinenbau A. G. legújabb husz gyorsvonati mozdonyt szállított a jugoszláv vasutak számára. Ezenkívül tárgyalások folynak huszonöt használt lokomotív kölcsönzésére vonatkozólag is, amelyeket a német vasutak bocsátjanának rendelkezésre. Lehetséges, hogy a szóbanlevő huszonöt használt mozdonyt a jugoszláv vasutak meg is vásárolják, miután a kölcsönzés aránylag sokkal drágább. Miután a jugoszláv vasutak a normális üzem fenntartásához nem rendelkeznek elég mozdonyval, a legrövidebb időn belül újabb kétszázötven lokomotív kölcsönzésére vagy megvásárlására fog sor kerülni. Német cégek jóvátételi számlára szeretnék ezt a megbízást átvenni és hír szerint a jugoszláv vasutak és a berlini Borsig-művek között erre vonatkozólag tárgyalások folynak.

Angol hajóstársaságok hatvan ezer tonnás hajók építésére adtak megbízást. Miután a Norddeutscher Lloyd negyvenkétezer tonnás hajóit vízre bocsátották, az angliai White Star Line hivatalosan közli, hogy számára egy angol hajógyárban hatvan ezer tonnás oceanjáró hajót építenek. Ugyancsak új oceanjárók építésére adott megbízást a Cunard Line, amelyek közül az első állítólag szintén hatvan ezer tonnás lesz. Ily módon a »Deutschland« és az »Albert Ballin«, amelyek eddig mint a hajógyártás remekei szerepeltek, rövidesen a közepes nagyságú hajókhoz fognak tartozni.

Nagy szénhiány Oroszországban. A »Daily Telegraph« jelentése szerint Szovjetországon nincsenek nagyobb szénkészletek, úgyhogy a téli hónapokban nagy lesz a szénhiány. Angol gazdasági körökben remélik, hogy ennek következményeképpen a szénexport jelentékenyen emelkedni fog.

A Diskonto Gesellschaft lehetővé teszi Bulgáriának népszövetségi kölcsönét. Genfi jelentés szerint a berlini Diskonto Gesellschaft levelet intézett a Népszövetség pénzügyi bizottságához, amely szerint a nevezett bank nem emeli kifogást az ellen, ha Bulgária a stabilizációs kölcsön fedezésére a vámbevételeket zálogosítja el. Tudvalevőleg a bolgár vámbevételeket a háború előtt zálogosították egy nagyobb német kölcsön felvételénél, amelynek első részét a Diskonto Gesellschaft folyósította. Miután ennek az összegnek visszafizetésére vonatkozólag Bulgária és a Diskonto Gesellschaft nem jutottak meggyezésre, a népszövetségi kölcsön felvétele akadályokba ütközött. A Diskonto Gesellschaft legújabb intézkedésével lehetővé tette a bolgár stabilizációs kölcsön felvételét, mint-hogy a bolgár pénzügyminisztérium álláspontját a kölcsön visszafizetését illetőleg megváltoztatta.

Németországban megdrágul a vasút. Berlini jelentés szerint a tarifaemelést október 1-én egy a személy-, mint a teherforgalomban életbeléptetik. A Reichsbahn a tarifaemelés folytán kétszázötvenmillió bévételi többletet számít, amely összeg feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a német vasutak a jóvátételi fizetéseket és a szükséges üzemi kiadásokat fedezzék. Ugyancsak tárgyalások folynak olyan irányban is, hogy október elsejétől kezdve a személyforgalomban csak két kocsiosztály legyen, miután az eddigi négy osztályos rendszer megdrágítja az üzemet, anélkül, hogy ebből a közönségnek haszna lenne.

Newyorkban világiállítás lesz 1932-ben. Newyorki kereskedelmi körök mozgalmat indítottak egy világiállítás megnyitása céljából. A megnyitás időpontját 1932. évet választották, amely évben Amerika Georg Washington születésének kétszáz éves évfordulóját ünnepli. A kiállítás megnyitásával kapcsolatosan egy állandó árumintavásár szervezésén is fáradoznak. Amennyiben a newyorki világiállítás terve megvalósul, úgy a hajóstársaságok gondoskodni fognak, hogy az érdeklődők Európából és a többi világrészekből olcsón kijussanak Amerikába.

A frankstabilizáció hatása a francia textiliparban.

A francia textilipar kedvező konjunkturája a valuta-stabilizáció keresztülvitele folytán szűnőben van. Mint-hogy Franciaország szükséglete nem olyan nagy, hogy az elzászi textilipart is foglalkoztatni tudná, a német textilipar pedig kiszorítja az elzászi textiltermékeket, az elzászi gyárak komoly krízis előtt állnak. Az a remény, hogy Németország állandóan importálni fog Elzászból, nem vált valóra.

A diszkontláb emelése miatt perlik az amerikai jegybankot. Az amerikai központi jegybank harca a tőzsdei spekuláció ellen, tudvalevőleg a diszkontláb ismételt emelését vonta maga után. Mig az egész világon kötelességévé teszik a jegybanknak, hogy a pénzviszonyok normális állapotáról gondoskodjék, Amerikában akadnak egyesek, akik a jegybank ilyen tevékenységét jogosulatlanak tartják. Egy buffalói ügyvéd, Mr. Raichle, pert indított emiatt a jegybank ellen és kártérítésen kívül követeli a hivatalos kamatláb újbóli leszállítását.

Olaszország kedvező pénzügyi helyzete. Az olasz minisztertanács most foglalkozott a jövő évi költségvetés tanulmányozásával, amely az előirányzat szerint 271 millió lira felesleggel zárul. Mussolini ez alkalommal kijelentette, hogy Olaszország saját erejéből fenn tudja tartani a lira árfolyamát, minden különösebb adó bevezetése nélkül. Külföldi kölcsönre nincs szükség és ennek felvételét lehetetlenné teszik, úgyhogy az olasz ipar legfeljebb belföldi kölcsönt vehet fel. Az állam nemcsak nélkülözni tudja az újabb kölcsönök felvételét, hanem a régi adósságait is amortizálni fogja. E célból az olasz államháztartás kiadásait a minimumra csökkentik.

Korszakalkotó találmány a cukorgyártás terén.

Dr. Owen B. J. angol kemikus, aki az oxfordi mezőgazdasági intézetnél működik, a cukorgyártás új módszerét találta fel. A cukorgyárak a főszezon idején hatalmas üzemmel dolgoztak, míg az esztendő többi részében a nagy vagyont érő berendezések parlagon heverték. A angol találmány szerint a cukorrépat szárítják és különös módszer szerint konzerválják és így annak feldolgozása bármikor megtörténhet, miáltal a gyárak kapacitása jobban kihasználható és a gyár üzemi költségeit 70 százalékkal csökkenthetők. Eynshammban, ahol az új módszert kipróbálták, egy tonna cukor előállítására 125 frankba került, míg az eddig alkalmazott módszer mellett az előállítás költségei 350 frankra ruktak.

A francia vasutak elektrifikálása. Párisi jelentés szerint a francia vasutak elektrifikálása tervszerűen folyik és a »Chemin de fer du Midi« vonalainak egy részén már hosszabb idő óta villamosvonatok közlekednek. Eddig cca ezer kilométeres szakaszon készültek el az elektrifikálással és jelenleg egy ezeregyszáz kilométeres vonal elkészítésén fáradoznak. A munka befejezése után a francia Déli-vasút vonalainak fele villamosítva lesz. A francia kormány a legutóbbi napokban nagyobb megrendelést eszközölt erre a célra, jóvátételi számlára. A megbízást a berlini Siemens-Schuckert-művek kapták, amelynek összege cca százötvenmillió frank. Az elektrifikálási munkák nagyrészt francia cégek végzik.

A frankfurti mintavásár programja. A frankfurti mintavásárt ez év őzén kibővített programmal fogják megtartani. A német cégek nagyobb mértékben vesznek részt a kiállításon és az eddigi cikkekén kívül bevezetik a rádiókiállítást is. Ez alkalommal tartják meg Frankfurtban a rádiópropaganda-hetet is. Ezenkívül új lesz a technikai kiállítás is, ahol különböző cikkek gyártását is bemutatják. A kiállítás után, október 9-ikén, nemzetközi gabonakereskedelmi nap lesz.

FILM

Szerető

Bródy Sándor színjátéka a Lifka-mozi új műsorán

Bródy Sándor ismert darabjának filmváltozatát mutatja be csütörtöktől kezdődőleg a Lifka-mozi. Jól-lehet Robert Wiene, a film rendezője, a mese testi episégek rovására is tulsokat concedált a minden filmek legfőbb hadurának: az átlagizlésnek, a Szerető a mozi-vászonon is csaknem mindvégig le tudja kötni a néző figyelmét. Minősze talán a szűszé szóttese van kissé fakulóban. A darab elmúlásra ítélt figuráit csak egészen különleges színészi munka tudná életre galvanizálni, ebből a szempontból azonban a Szerető szereposztása nem mondható a legszerencsésebbnek. Anna megszemélyesítője, Eda Croy nem tölti ki a széles skálájú szenvedő asszony szerep lehetőségeit és szégyenes arcjátéka sem teszi indokolttá a sorozatos fejlődéseket. Partnere, Harry Liedtke férfias megjelenésével, jólismert rokonszenves mosolyával sokszor tudja feledtetni Anna egyhanguságát, Hans Junkerman pedig az öreg herceg szerepében ad jóízű kóstolót különleges tehetségéből. A többi főszerepeket Paul Heidemann és Adele Sandrock játsszák. A gondosan fotografált és kitünően rendezett filmnek minden bizonnyal sikere lesz. (d.)

TÁRCA

Ebba

Irta: Mohácsi Jenő

Narvikban, a világ legészakibb vasútállomásán, szörnyen unalmas volt az élet. Ha csak nem veszem azt a két uppsalai diákot, aki a fából épült szálló kis vendéglői szobájában svéd puncsot engem akart az asztal alá inni, miközben a gramofon Kálmán Tatárjárásából nyafogott néhány dalt.

Kivánszorgtam a közeli kikötőbe és a fakó vízen fakó hajót láttam, gőzöst, mely talán az a postahajó volt, mellyel másnap délelőtt két napi utra kellett indulnom, dél felé, Trondhjembe. Nem volt éppen hideg, de hűvös volt mégis, dideregve ültem le az egyetlen padra, mely a parti uton állt. A padon már ült valaki, asszony, vagy leány, a fakó fényben ezt nem tudtam megállapítani. Kalapot emeltem, de nem köszöntem hangosan, mert nem tudtam, milyen nyelven tegyem.

Első pillanatban azt hittem, hogy lapp nő. Mert barázdás arca volt és barna bőre, melyet vész és vihar szinte megpácolt. De talán mégsem volt lapp nő, mert csaknem váriosian öltözködött, régimódi széles kalap volt a fején és olyan kabátja volt, melyről első pillanatban látszott, hogy konfekciós munka.

Ekképen ültünk öt percig, én már eleget bámultam köröskörül a hasadozott sziklákra, melyek a vadvörös napkorong fényében szinte dantei tájból emelkedtek. Némán ültünk itt ketten, mint a pokol valami tava mellett, de arra szántam magam, hogy néprajzi tanulmányokat fogok végezni.

— Fröken (kisasszony) — mondtam, inkább kérdezősködve, mint állítva.
Fejbiccentés.

— Tysk? (német?) — kérdeztem szinte reménytelenül, tudni akartam, hogy tud-e németül.
Ő esoda, kislit, hogy tud egy keveset.

Aggász, gondoltam és nagyon sajnáltam. Az aggszüzeket abban az időben mindenütt nagyon sajnálattam, leginkább azonban Norvégia legészakibb részén, a világ legészakibb vasútállomásán.

Szájjal és szemmel az iránt érdeklődtem, hogy hol tanult meg ily nagyszerűen németül.

— Bodón — mondotta a nő lény csodálatos egyszerűséggel, mely azt bizonyította számomra, hogy Bodó városában van a világ legősmertebb gimnáziuma. — Ma visszautazom a postahajóval Bodóra... Holnapután kezdődik az iskola.

— Vagy úgy, Fröken talán tanít a bodói gimnáziumban — szótam tisztelettel.

— Nem tanítok, gimnazista vagyok — válaszolta és még mindig arra gondoltam, hogy milyen tudományoszlopok itt fenn északon a vénkisasszonyok.

— Ha szabad kérdeznem, ezenkívül mit csinál? Talán állása van?

— Nem. Apám azt mondja, hogy csak a huszadik születésnapom után szabad állásba mennem.

— Ez pedig csak nagysokára fog bekövetkezni.

— Igen, meglehetősen sokára. Még csak tizenhét éves vagyok.

Jobban szemügyre vettem. Arca ráncos volt, mint egy idősebb tót parasztasszonyé.

— Most pedig rekónaimhoz megyek. Szomszédban laknak.

— Elkísérelhetem?

— Ez talán fölösleges.

— Akkor a hajón találkozunk. Trondhjembe utazom.

— Ennek örülök. Trondhjem még sokkal meszebb van, mint Bodó. Jó éjszakát.

Ép úgy mondhatta volna, hogy jó napot. Az éjféli nap fehér izzásba kezdett. Már félhárom volt.

— Fröken, hogy hívják?

— Ebba Larsennek.

— Tehát jó éjszakát, Ebba.

*

Magányos öblök mellett haladt el a postahajó, vad sziklák mellett, melyeken alig néhány fűszál barnállott. Néha megálltunk a szigeteken között a víz közepén, nem vetettünk horgonyt, kis csónak kötött ki mellettünk, kezesített kötélhágcsón locsimpaszkodott egy férfi vagy egy asszony és beült a csónakba, ledobták néhány kis zsákot tele levéllel vagy csónakkal. Néha órák hosszat jártunk a kicsi, hegyborította szigeteken között és nem láttunk állatot, csak az ezüstszerű sírályok keringtek fölöttünk és néha villámgyorsan csaptak le a vízre vagy ráültek a hajónk által fölkerécsolt hullámokra és himbálóztak. A sírályoknak legálább megvolt a társaságuk, hiszen nagy csapatokban éltek, de hogyan éltek a magányos tanyákon az emberek? Nem jöttek-e már szinte aggastyánokként a vi-

lágira és nem haltak-e meg mint szomorú gyermekek?

Ebba velem ült a hajó orránál és különös volt, hogy milyen meghittsággal mesélte el nekem, akit még alig néhány órája, hogy ösmert, kis életét. Növésben olyan volt, mint egy tizenkétéves fiú és érzékei, ha az érzés dolgai kerültek szóba, olyanok voltak, mint miféleképpen a tizéves kislányoké.

— I elsker dei (szeretlek) — mondtam neki egyszer és csak azt akartam tudni, hogyan fog erre viselkedni vagy mit fog válaszolni. Szeretlek: csaknem egyetlen norvég tudományom.

Ebba nevetett, de szinte gyermeken, oly dolgok előreérzésével, amik valamikor, talán tíz év múlva, megtörténhetnek. Ugy fogadta ezt a szót, ahogy miféleképpen tizéves lány fogadná.

— Egy óra múlva Bodón vagyunk — mondotta, amikor már fél napnál többet utaztunk és a nap megint élfelvörösben állt az égen. — Ó, ha majd meglátja Bodót. Ez aztán egészen más, mint Narvik. Tudja-e, hogy a mi iskolánk kőből való? Egyik középfüvetünk pláne téglából készült. Két mozbik van, egy művelődési egyetünk és egy újságunk. Bodó nagy város.

— Volt-e már nagyobb is?

— Soha. Trondhjem másiél napnyira van. De nem is kell nagyobb. Majd meglátja.

Ekkor hozzám simult. Nem volt az az érzésem, hogy fiatal nő van mellettem, inkább olyan volt ez, mint valami háziállat kedveskedése. Ebba, kicsi Ebba, gondoltam, lehetne ezt a nevet cicának adni? Szabad volna-e ezt a nevet, mely egy ráncos, laposnállu, nőietlen lányé, a legkecsesebb állatnak, egy szép angoramacskának adományozni?

— Kérem, szálljon ki Bodón. Megmondom apámnak, hogy nálunk kell laknia. Néhány napig legalább.

Hirtelen fordult egyet a hajó, kiugró szikla mögött széles kiterjedésű lapos szigetet pillantok meg. A szigeten sok faházat, néhol uccyá elrendezve, de többnyire összeviszsa. A faházakon túl pedig kis temetőt látok sok fakeresztel és néhány sírkövel. Két kis templomot is látok. Néhány zászlót lobogtat az éjféli szél, de a zászlók is szomorúan vörösszürkék, mint a nap korongja az égen és előttem nyulik el az egész végzetlenül szomorú táj, mire is emlékezett? Ó, hiszen tudom már, egyszer egy rettenetesen elhagyott szigetről álmodtam, amelyre kitétek, arra itéltek, hogy elsenyvedjek és megszomjazzak ezen a szigeten, riktó vörös ég alatt, aztán meg kellett halnom, álmomban még esontjaimat is láttam, ahogy a magányos parton lehéredtek.

„ALEXA“ nyakkendőgyárban kapható csak a legdivatosabb, legszebb nyakkendő olcsó gyári áron. Sabotica, Korzó. — Fiókküzet: Novisad Jevrejska ulica 6 Fordítás 10 d'inar

Szuboticán egyedül a
Jedinstvo
önvko esködése van az összes tankönyvekkel és egyéb iskolakek ékekkel felszerelve
Telefon: 7-44

Borotvák, ollók
különböző „Četiri keca“ gyártmányok

Molnar Istvan
működő üzlet kaphatók
Subotica,
Bene Sudarevičeva ul. 26

FIGYELEM!
Az utazók közhosszú figyelmét kérem a következőhöz: most szállt meg a városba és szállás a városban, mely Staričevićen a vasuti állomás szomszéban van. A III-e téle

Hotel Voj odina
Szuboticán, jómene-telű, házzal együtt, forgalmas uton, családi okok miatt
eladó
Bővebb infó: PIRT PALI biseri vendéglőben

Segéd
a rövidíró szakmából, megfelelő gyakorlati kerestetik
Alánlatot Schmolka hirdetőirodában Novisad, Jevrejska ulica 7 hirdetői

Rőfös- és divatáru részletfizetésre!
Alacsony gyári árak, hosszú részletfizetési idő!

» ELITA «

Gyári lerakat: **Novisad, Dunavska ulica 10 * Subotica, P. Dobanovački ul. 3** Képviselet:

Férfi és női szövetek, vásznak, zefírek, mindenfajta francia és svájci selymek, takarók, szőnyegek, függönyök, stórok és más, legelső angol, cseh és hazai gyárakból származó cikkek legnagyobb választékban

Felkérjük a város és környék tisztelt vevőközönségét, hogy levelezőlapon hívja meg ügynökünket, aki dasan felszerelt kolleklójával házhöz megy

A képviselő címe:
Haasz Fülöp, Subotica, Paja Dobanovački ul. 3

LEGNAGYOBB KARPITOSÜZLET
Külbarnitúrák, pánt-fotólok, ottománok, berzserék és szalónok gyártása
Allandó nagy raktár
Dj. Stanković
kárpitós
Beograd, Kralja Milana 77
Telefon 43-46 4481

Füszerezlet
Szuboticán, jómene-telű, házzal együtt, forgalmas uton, családi okok miatt
eladó
Bővebb infó: PIRT PALI biseri vendéglőben

Ép trezör és kőtaragó!
figyelme! 900
-a fehér márvány por (raipsand)
-a fehér és fekete márvány-szemcsék (agra itto) kicsinyben és nagyban utányban áron kapható
Bácsnai Cementárugár r.l.
Subotica, Palasi ut
Tel 6-20

Szabadalmazott jégszekrényeket
40% jégmegtakarítással gyárt
Braća Goldner löbbszörösen kitüntetett jégszekrénygyára **Szubotica**, Jugovića ulica 20
Kérjen árjegyzéket!

NYILT-TÉR

A „Szubotikai jégkárbiztosító szövetkezet, mint alkalmi egyesület“ folyó évi szeptember hó 16.-án d. e. 10 órakor a Közgazdasági bank r.-t. hivatalos helyiségében tartja

felszámoló közgyűlését, amelyre az érdekelt tagokat tisztelettel meghívja az

9084

Igazgatóság

Értesítés

Értesítem a n. é. vevőközönseget, hogy betegsé-
gemből felépülve jüzletem vezetését újból átvetem.
Kérem a n. é. közönység további szives támogatását.
Egyben értesítem a m. tisztelt izraelita vevőimet,
hogy az

ünnepi kalácsok

előjegyzését már most megkezdtem és kérem, hogy megrendeléseiket még a kellő időben előjegyezni sziveskedjenek, hogy a vállalt kötelezettségeknek a szokásos pontossággal eleget tehessek.

Kiváló tisztelettel

ÖZV. FARAGÓNÉ, PÉKMESTER

Obilić venac 5. szám

régi szalma-piac.

9132

Értesítés

A n. é. vevőközönység szives tudomására hozzuk, hogy külföldi tanulmány- és bevásárló utunkról visszatérve, az őszi kalapajdonságok elkészítését befejeztük és minden igényt kielégítő választékkal rendelkezünk. Garantáltan egyes modellek. Közismert szelíd árak. Női filckalapok 75 dinártól kezdve. Francia sapkák minden színben 48 dinár.

Mindenemü női- és férfi kalap szakszerű tisztítása és átfarmázása.

Kiváló tisztelettel

Braća M. Vitanović

1. Sokolska ul. 4.

8924

**ERŐS MÁTYÁS
MESTERSÉGE**

TAMÁS ISTVÁN regénye

A színházi hirdetőoszlop előtt megálltak. A plakátra dülve két kereskedő beszélgetett. Azt mondta az egyik:

— Phü, ma rengeteget dolgoztam!

Kotzig felháborodott. Mindig bosszankodott, ha egy boltos, vagy ügynök így kérkedett előtte «mennyit dolgoztam!»

— Az igazi munka az, amit mi csinálunk — düllesztette ki a mellét — a holt anyagba életet önteni.

Saját magán kívül még a parasztot tisztelte, aki a magot gondozza, a földet és kiharcolja évről évre a termést.

— Munka! Állítanak csak ezt a pocakos hácsit a kehó mellé! Nyáron! A mi kormos ördögünk mellé!

Pörölt és villámokat szórt a szeme. A percesnél költekettek, vettek két sóskiflit, igazságosan megfelezték, aztán barátságos kézszorítással elváltak egymástól.

Mátyás még betért a papirkereskedésbe, finom levélpapírost vásárolt, lila betétes borítékkal. Levelet írt Ágotának. Előbb piszkozatot csinált, rövid slágvortokban lejegyezte a főbb mondanivalóit, amennyire lehetett fegyelmelte gölyalábu betűit és szépen letisztázta:

Megérdemlem, hogy szenvedjek, mert packázni mertem az élettel, azt hittem hogy nekem is szabad, meg talán éretlen is voltam hozzád, tulontul keménynek és törtetőnek hittem magam, most látom, hogy téved-

irodánkat teljesen átszerveztük

Értesítjük a n. é. közönseget, hogy

s mindennemű ügyben a erény díja: As mel' ett a legpont sabbai és leggyorsabban járunk el.

„EROS“ általános ügynökség

Zrinjski trg 2. Gyüm' lespiac

Gépészkovácsot

segéddel együtt, aki a Case-aktor kezelését is érti, október hó elsejei belépéssel

keres
Jeszzenszky Ferenc gazdasága
Vlajkovac (Vršac mellett)

Szobafestést

a legkényesebb igényeknek megfelelően kézik.

S. Matković

Subotica, III. kőz, Kumičićeva (volt Dežak) ulica 47

ÉPÜLET MÉRTELAJOS

BUOR asztalos

PORTAL műhelyen művészi kivitelben és előnyös feltételek mellett kapható. Subotica, Jugovića ulica 13

Üzletemből visszamaradt és helyszűke miatt

eladásra kerülnek a következők:
vilány- és vezetékes tárgyak, szerszámok, lábori tőzkegy, olvasókönyvek, komplett hegesztő- és szél-
lék, próbaszivattyú, kékeskocsik, létrák, eső-
hajtások, fűtőkészülék, hűtőgépek, látható
írású és kék kártyák, csillagautópompák, va-
salkók, fűtőkészülék, nyugtató órák, hákar-
mánt ut, umm emeseb, maderfale din moszensek.
Cim: Subotica h. detőirodában, Novisad Jevrejika ulica 7.
Uj panon egy tőzke helyeiz yűilemeny eladó

Jugoszlávia legolcsóbb divatszalonja
WEINERT HERMANN Subotica,
L. Strossmajerova ulica 16.

Arak: kőnyek, kosztümök 200 dinártól
ruhák: 100 .
aljak, bluzok, pongyolák 50 .
Elsőrendű, izléses és szép munkák garatálva

I-lágerhordókat páli kának, erős
tőlygfáb 1, 4-25-30,
20-10 hektó u tartalommal, egyforma alakban
keresek megvételre
Legolcsóbb ajánlatokat kérek
FILIP KERN SUŠAK

Az eredeti francia
„BERETS“ sapkák
szőtyékek, fehér és
minden színben
Gyári lerakata:
KOSTA MIKOVIĆ I DRUG
BEOGRAD
Knež Mihajlova 12
Eladás csak napuban

Malom- és géptulajdonosok figyelmébe!
24 órán át csak 3—4 dinár
üzemköltsége van lóerőnként
ha motorjait a legújabb találmányu, teljesen
kátránymentes
generátorral szereli fel
Méretezésekkel, rajzokkal és részletes ajánlatokkal szolgál
KLADÉK KÁROLY
Subotica, Frančopanska ulica 24

Válogatott, egészséges
rózsaburgonya
vagon- és kisebb tételben
legolcsóbb napi áron kapható
BRÖDER J. NOVISAD
Futoški put 43 Telefon 20—84
Süi gönyeim: Balkovics

tem: lelkiismeretem is van és szívem. Azt mondtad a multkor: »halottak vagyunk«. A halottak nem szoktak diskurálni, a halottak nem leveleznek. Én nem vagyok halott! Én levelezek, írok és szenvedek. A halottakat nem kínozza a szívük, az szívem csupa seb és fájdalom! Hogy szabadultam a degradálástól ami élő, ordító valóság? Hogy szabad élvezni egy szerelmet, ráfordítani a koporsó ledéjét, amikor segítségért és életért kiáltoz? Gyáva voltam: igaz. Nem mertem éni úgy, ahogy szerettem volna, nem tudtam olyan lenni hozzád, amilyenek kívántál, mert téled vártam a megnyilatkozást, téled vártam az áldatot és a megadást. Sok az önhittség bennem, sok a gőg, de most mégis perbe szállok veled. Milyen jogon követelnek magannak? Mert szeretlek és mert szeretsz! Nem lehet ennyi boldogságot eltemetni. Ágota! Szeretném a füledbe kiáltani: vigyázz! Vagy elleledted már a fogadkozásainkat? Tegnap üttem Málcsi nőnival és te nem leléltél. Virágot tettem az ablakodba, nem találd meg? Vagy tényleg a szivedet vitted ebbe a jótékba? Sok az amit kérek? A nyugalmas szeretném visszakapni és a boldogságomat. Egyedül vagyok nincs senkim, a munka így egyedül céltalan, nem vagyok törtető, nem vagyok kalandor, kiért lennék az? Ahelyett, hogy előre törnök, félre állok az utból. Tessek! Én nem tudok legázolni senkit. Te nem lehetsz rossz, benned is megvan ez az érzés, csak óvatos vagy, a talmi örömmel sajnálok leláldozni azért, ami mindennél többet ér, a kettőnk csendes, tiszta boldogságáért. Te is keresztül mentél a magánosság szörnyű stációján. Jó volt? Milyen emberek között élsz? Tudnak azok olyan jó barátok lenni, mint én voltam, tudsz azokkal olyan meghitt kontaktust teremteni mint velem? Ugy össze voltunk hangolva, mint egy zenekar, mint a hegedűhurok. Egész

életemen át vérezzek? Előbb újra kellene születnem!

A csillogó, nedves sorokat gondosan leitat-ta, megcimezte a borítékot, felragasztotta a bélyeget. Aztán eszébe jutott Ágota merev arca a délutáni találkozásnál, hogy kapta el a fejét és sietett tovább.hirtelen indulat fogta el Mátyást, két kézre kapta a levelet és összetépte.

*

Mátyás feleselt a művezetővel, mire Ham-merschlag úgy vágta feibe a kezégyébe eső olajoskannával, hogy Mátyás fülzugást kapott és megszikefült. Amikor a fájdalmi elmúltak, analizálni kezdte ezt a sajátos érzést. A csend eleinte kellemes volt, aztán kísértetiesé vált, nem hallotta a villamosok nyikorgását, az autók hörgését, a mennydörgést és a dinamók morgását, amelyek úgy duruzsolnak, akár a korgó gyomor. A temetők némasága vette körül és a zajok szordinósan surrantak el mellette. Cibálta a füleit, beleturkált fogpiszkálóval, a kisujjával, de hiába. Ugy vesztette el a hallását akár egy zsebkendőt. Arra gondolt, hogy ép ilyen könnyüszereggel megvakulhatna. Milyen jó az órának. Ha elromlik, új kereket tesznek bele és vígan ketyeg tovább. De hol vegyen ő új dobhártyákat? Elgyászolta a hallását, diszes temetést rendezett a tiszteletére, amikor egy napon ismét hallani kezdett. Eleinte halkán, mintha lábujjhegyen járna körülötte a világ, majd ismét a normális módon reagált a zörejekre és amikor Ambrussal veszekedett, befogta a két fülét:

— Ne ordíts úgy, vaddisznó, nem vagyok én süket!

A gyógyulás öröme »vasmurit« tartottak. Különbben is escedékes volt már egy kis züllés és Mátyás, akinek a lelke állandóan háborgott, kapott az alkalmon.

— Estére a Zöldfa-uccába! — adta ki a jelszót.

(Folyt. köv.)

Szőrmekabátját

már most
szerezze be

vagy
alakitassa át

Nagy összeget
takarít meg

Legujabb párisi modelljeim
megérkeztek!

Spitzer
szőrmeáruház, Szubotica

ELSŐRANGU MAGYAR KONYHA BEOGRADBAN,
A FŐVÁROS KÖZPONTJABAN
„BRÜLL“ étterem
Sremska ulica 4. A Prágai Bankkal szemben!

KINTORNA

Hdzasszony: Hallotta már, hogy a minap itt a szomszédban megütött a guta egy vendéget, aki tul-sokat talált vacsorázni?

Vendég: Hála az égnek, ez a veszedelem önök-nél nem fenyegeti az embert.

*

A hercegnő is nagyon szórakozott volt. Valami fiatal özvegy látogatta meg egy alkalommal s panaszkodott, hogy elvesztette a férjét.

— Mennyire sajnálom önt — szöjt a hercegnő.
— Igazán önnel érzek. Pótolhatatlan az ilyen vesz-teség. És csak ez az egy volt?

Szénát

préselt, prima, réti, sásmentest

Rózsa- és fehérburgonyát
vagonszámra és kisebb tételekben legjobban és
legolcsóbban szállít franko bármely állomásra

Léderer Jenő

bank- és biz. üzlete, főzések és gyümölcskivitel

Novisad, Vilsonov trg 7

Raktár: Temerinska 38

Telefonszám: 22-14

8326

Sürgőny cím: Léderer

Utazó urak figyelmébe!

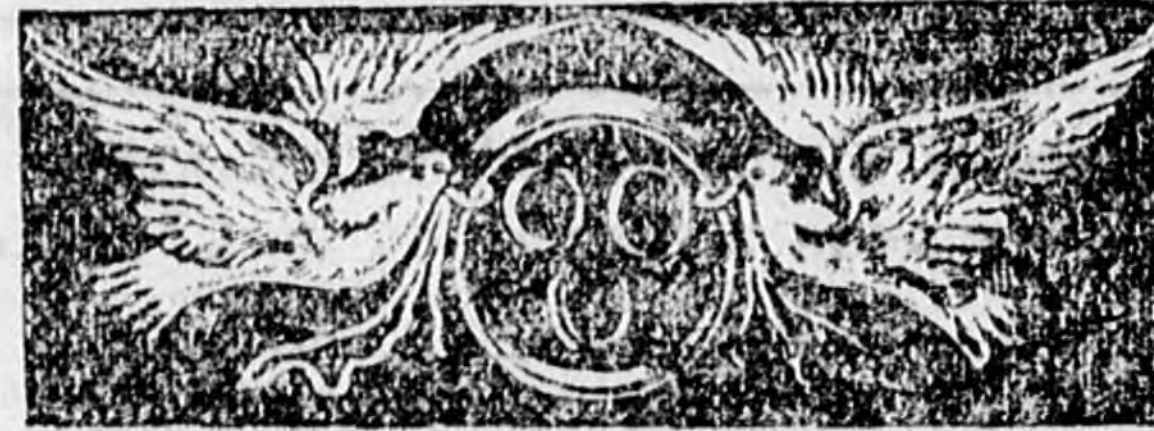
Stara Kanjizán Malvay Károly
szállodájában a mai kornak meg-
felelő, ujonnan berendezett szobák
állnak az igen tisztelt utazóközön-
ség rendelkezésére. Egyben jó ételek
és italok pontos kiszolgálásáról gon-
doskodik.

Ugyanitt eladó alig használt,
Székely és Lakos-féle acetilen felsze-
relés.

Malvay Károly
szállodás

9 45

Szeresse a pénzt és gyűjtsön

AMICIA-bélyeget

A Jadranska Straža

AMICIA

ingyenes pénzosztása

Második turnus

Második kifizetés

A huzást az állami osztálysorsjáték hivatalos helyiségében az osztálysorsjáték igazgatósága, a Jadranska Straža vezetősége és az Amicia-cégek jelenlétében tartották meg a következő eredménnyel:

10.000 dinárt nyert: 2287.
5000 dinárt nyertek: 652 2470.
2000 dinárt nyertek: 1531 2910 4064 148 4316.
1000 dinárt nyertek: 600 1290 1746 1976 2431
2664 3125 3825 4524 5214.
500 dinárt nyertek: 23 31 194 203 363 374
534 546 703 718 874 888 1043 1060 1214 1384 1554
1724 1894 2064 2234 2404 2574 2744 2918 3092
3265 3438 3612 3785 3960 4132 4306 4480 4652
4649 4820 4824 4989 4994 5160 5166.
200 dinárt nyertek: 44 111 178 244 311 378
444 511 578 644 711 778 844 911 978 1044 1111
1178 1244 1311 1378 1444 1511 1578 1644
1711 1778 1844 1911 1978 2044 2111 2178
2244 2311 2378 2444 2511 2578 2644 2710 2750
2778 2817 2846 2884 2941 2950 2982 3017 3050
3084 3118 3150 3186 3217 3254 3284 3322 3350
3390 3417 3458 3484 3550 3594 3526 3617 3662
3684 3730 3750 3785 3798 3817 3866 3884 3934 3950
4002 4017 4070 4084 4138 4150 4206 4217 4274
4284 4342 4350 4410 4417 4478 4484 4550 4617
4684 4750 4817 4884 4950 5017 5084 5150 5217
5284.
80 dinárt nyertek: 1 5 9 13 17 21 25 29 33
37 41 45 49 53 57 61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
101 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
201 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
301 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
401 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
501 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
601 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
701 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
801 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
901 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.

1001 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
1101 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
1201 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
1301 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
1401 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
1501 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
1601 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
1701 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
1801 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
1901 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
2001 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
2101 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
2201 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
2301 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
2401 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
2501 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 89 93 97.
2601 5 9 13 17 21 25 29 33 37 41 45 49 53 57
61 65 69 73 77 81 85 91 95 99.
2703 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
2803 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
2903 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
3003 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
3103 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59

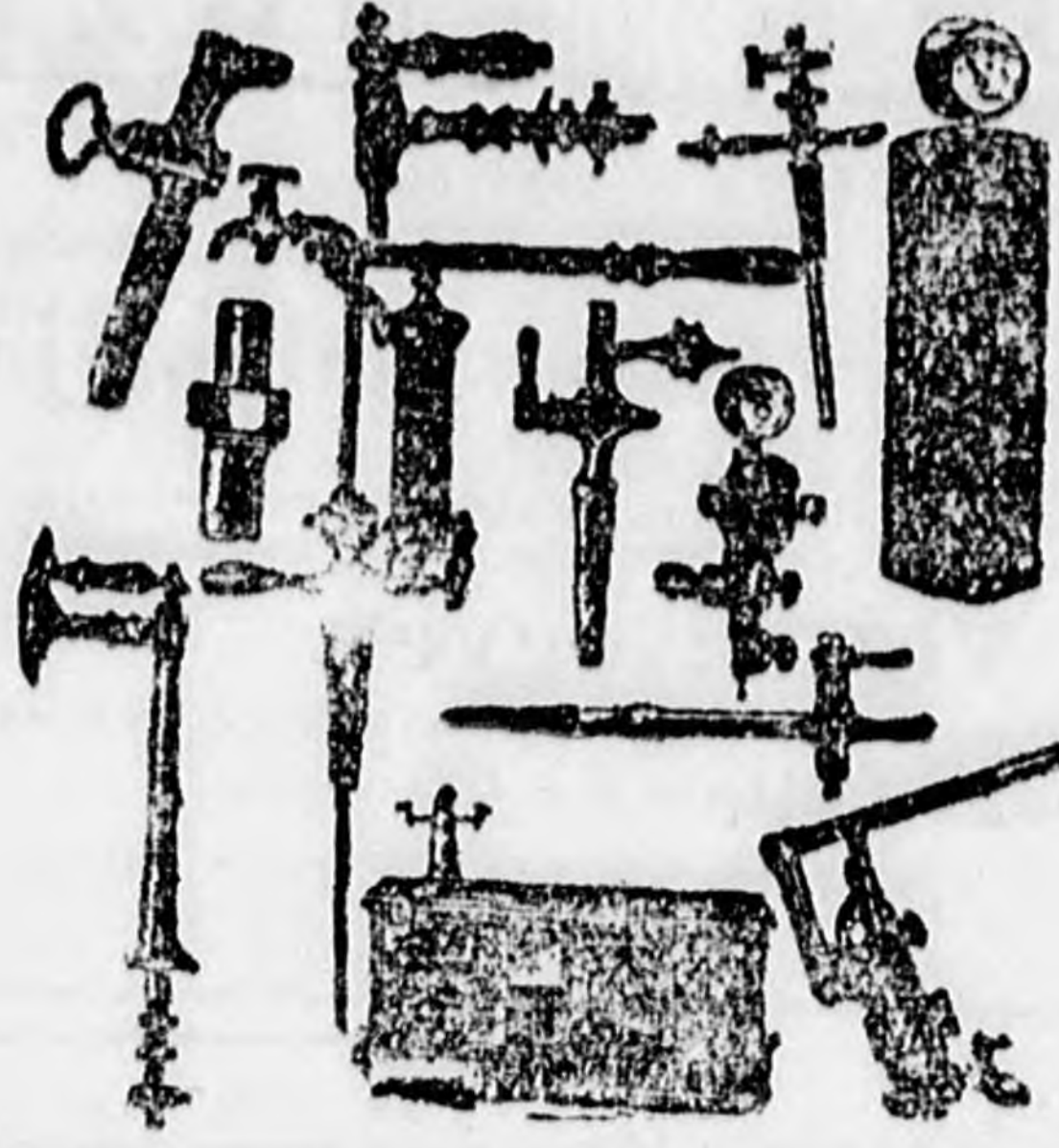
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
3203 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
3303 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
3403 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
3503 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
3603 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
3703 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
3803 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
3903 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
4003 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
4103 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
4203 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
4303 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
4403 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
4503 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
4603 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
4703 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
4803 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
4903 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
5003 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
5103 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.
5203 7 11 15 19 23 27 31 35 39 43 47 51 55 59
63 67 71 75 79 83 87 91 95 99.

A turnus az **50.000** dináros főnyeremény kifizetéséig tart. Pénzosztás havonta. Ezen összeget **mindenki teljesen ingyen elérheti**, ha gyűjti az AMICIA bélyegeket, amiket a cégek a vásárlás szerint ajándékba adnak. Állandó gyűjtéssel okvetlen nyernie kell és így nagy összeget biztosít magának teljesen ingyen.

Keressz az Amiciát, — találsz ötvenezer dinárt!

A Jadranska Straža „Amicia“ keres Jugoszlávia minden városában és községében garanciaképes, ügyes, sorsjegy-szakmabeli szervező képviselőket. Ajánlatok fenti címre, Beograd, Obilicev Venac 36. szám alá küldendők.

Hajfestés valódi francia Henne-festékekkel **50 dinár** a párisi és bécsi diplomás fodrásznál **V. Bulajic** **SUBOTICA** Aleksandrova 15 Prokscer-palota

Nedućin Dániel

fémöntőde, gépműhely és öntökészülékek gyára
NOVISAD, a gázgyár mellett

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy műhelyemet az eddigi Sokolska utcából a gázgyár mellett ujonnan épült

saját házamba helyeztem át.
Kérem a t. közönséget, hogy becses rendeléscívelem engem továbbra is felkeressen szíveskedjék.
8895

A legjutányosabb áron

vásárolhat egy komplett **háló-, ebédlőt** és mindennemű **butort.**

Megnagyobbított üzemünkben a legmodernebb butorokat elsörendüen készítjük. — Forduljon hozzánk bizalommal, mielőtt butort vásárol!

Szenti és Virág műbutorgyár

Subotica, Sudarevićeva ul. 54-56. Telefon 383

Most a legalkalmasabb idő beszerezni a télre való szenet és kokszt

Mielőtt bárhol vásárol, forduljon az **Általános Hitelbank Subotica szénosztályához** (Telefon: 49, 50, 51)

amely **vagontételekben, bányáirakon a legelsőrendű minőséget szállítja**
Viszonteladóknek előnyös árak!

Csak jó könyvet vegyen!
Csak a jó könyv olvasó!
Csak jó könyvet szállítunk!
Bácsmegeyi Napló könyvosztálya

LEVELEZÉS

Tegye otthonát vonzóvá, Brauchler izléses butorai- val. Subotica, Halpjac 7211

Martonos. Lapodat vettem nagyon örültem, 7-én, péntek este hatkor érkezem Subotícára, gyere okvellén. Frici. 3090

HÁZASSÁG

Ötvenkét éves vendéglős keres 36 éven felüli jómódú, bekéstermesztű, jólelkű nőt feleségül. Levelek Heuduska vendéglő, Senta címre küldendők. 9133

Ismerettség hiányában ez- uton keres intelligens hölgyet élettársul 32 éves vidéki földbirtokos fiatalember. Vagyonom kényelmes megélhetést nyújt, hozományra nem reflektálok. Csak teljes című leveleket kérek «Őszi álom» jelgére a kiadóba. 9053

Menyasszonyok figyelme- be! Ajánlja saját készítmé- nyű valódi lendamaszt, asztalabrosz, szalvéta, tö- rülköző, ágynemű és vá- szon, valamint egyéb gyártmányait, melyek a műszövészethez tartoznak. Varga Flórián, Subotica, Trumbićeva ul. 3. 8003

FOGLALKOZÁS

Negatív retusórt és egy kopistát, csakis perfekt munkaerőt, nőt vagy férfit, keres mielőbbi belépésre Timár fényképész Suboti- ca, Aleksandrova ulica 9135

Varróleányok és tanulóla- nyok fizetéssel felvétetnek Alexa nyakkendőgyárban, Subotica, Korzó. 9150

Szabóegéd, önálló mun- kas azonnali belépésre ál- lást keres. Cim: V., Osi- ječka ul. 6. 9149

Munkásleányok felvétetnek a Fischer Ernő dobozgyár- ba. Kik már hasonló üzem- ben dolgoztak, előnyben ré- szesülnek. 9137

Négy középiskolát végzett fin tanoncnek és egy kifutó felvétetik azonnalra, Hüt- ter Árpád cégnél. 9139

Gyakorlott szerkovácsot és mérleglakatost felvesz I. Sebestyén mérleggyára Su- botica, Daničićev put 154. 9146

Fiatel soffür állást keres azonnali vagy 15-iki belé- pésre luxus- vagy teher- autóhoz. Vidékre is el- megy. Farkas Béla, Senta, Zeljeznička ulica 19. 9129

Festőegéd, idősebb, ta- pasztalt szakember, aki gyapjút, ruhát, molinót ön- állóan fest, azonnali belé- pésre kerestetik. Robitschko i Drug festőde, Belimanas- tir (Baranya). 9120

Kocsizók azonnali belépé- sre felvétetnek Berger ma- lomban. Save Tekelje ul. 9148

100.000 dinár bankgaran- ciával elfogadnók üzletve- zetői, pénztárnoki vagy más bizalmi állást. Cim a kiadóban. 9114

Zongora gyakorlókat olcsó díjazás mellett vállalok. — Cim a kiadóban. 8956

Olcsó tűzifa

kapható vagontételekben
Ács Andornál
Subotica, Badalićeva ul. 12
8708

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és elcsúszó kézbírással számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbontásig tartó leveleket továbbítunk. Kérdezőkérésre válaszolunk megküldendő.

Saját készít sü iskolatászkák, bőröndök, utazótászkák, legújabb divatu női ruhá- k. Csakis speciális bő- öndös- és bőr ru- készítőnél kaphatók. — Aklatászkák darabja teherbőrből 90 din.

SCHLAGER HENRIK
bőröndös, Aleksandrova ulca 1 216

A jelenkor legelőkeltebb arcaóója!

Szeplőt, májfoltot, pattanást tökéletesen gyógyít.

Figyelmeztetünk mindenkit, hogy a valódi csak az alanti cégeknél szerezhető be!

Arcbőrét bámulaos; széppé vá- rácsolja.

Megrendelhető:

Er. és Mar. parfümria, Nov. al. F. bér gyóg. tár. Top li. F. bér drog. ria, Somb. r. Gava. s. ki. Nenad. (bo. ran. Gonda. Crou. ra. B. Top. a. H. rez. C. roger. a. Sub. o. ic. Hé. i. ma. gur. Pa. is. Ko. me. i. ka. i. t. ze. Sti. ri. B. o. j. Ka. i. ja. Pa. vi. š. S. ara. K. n. ja. Ka. j. or. ny. al. I. l. es. S. i. - or. av. en. Mi. lo. van. To. d. No. va. Ka. ni. za. Pa. ul. The. is. No. vi. - Vr. ba. s. Ru. d. olf. C. ser. e. y. dro. ger. i. B. - Pa. ra. n. ka. Ri. sz. An. ta. Ho. r. go. S. i. ev. an. Art. k. ul. a. St. ev. an. Ra. du. o. i. s. Be. la. - Cr. a. va. I. B. Ká. r. o. y. M. ai. - I. di. os. S. ch. ö. n. ber. ger. Ar. p. a. l. V. - Ki. i. nd. a. S. ch. es. i. n. ger. B. u. la. O. si. j. ek. Z. ol. t. án. Pi. no. Fe. re. i. o. 2593

MILOVANOVIC GYÖRGY

SZÜCSMESTER
Novisad, Pašičeva ulica

hazaérkezett a **leipzig-i szőrmevásárról** és ajánlja **dus szőrmeaktarát**, h 1 kü önféle szőrmék, **legegy zerübbtől a legnemesebb g** versenyképes árban kaphatók.
Készít **szőrmekabátokat** a legutolsó divat szerint.
Atalakításokat végez legelsőrendű szakorók által.
868

Üzletirrat keresek új vi- láglatálmány gyártásához. A szabadalom száma No. 3030-P-284/28. A szabadal- mat esetleg eladom. Lo- souz Lukács, Mol. 8986

Úrasági inas kerestetik, ki- zárólag hosszabb bizonyít- ványokkal rendelkezők je- lentkezzenek. Bogarasi gaz- daság, M. Idios. 9100

Fiatel szűcssegéd ki sapka, kabátbélés és gallérozás- hoz ért, azonnal felvétetik. Wi- scher Ferenc Bajmok. 9017

Szabósegédet keresek azon- nali belépésre, aki a ren- delt és raktári nagy mun- kában kellő gyakorlattal rendelkezik. Rajda István szabómester, Srbobran. 8843

Perfekt francia és német konverzáción és tanítást vállal nagy gyakorlattal rendelkező urinó lakásán és házon kívül is. Konst. C. von Linden, Beograd, Studenička ul. 63. 8955

Autógarage, javítóműhely, autó és kerékpárgumi vul- kanizáló. Speciális alumi- nium hegesztés. Bata- ga- rage és Takács vulkanizáló Zrinjski trg 24. Tanoncok felvétetnek. 4289

Alexa nyakkendőipar, 10 dinárért fordítja ki nyak- kendőjét. Korzó. 6708

SZÁLLODA

vendéglővel és kávé- házzal együtt e'adó.
Bővebbet Dr. Belohorski Ado'f, Novisad Šafari- kova 7 I. 10 8718

«Sacharis» előímadkozó kel- lemes hanggal ajánlközik, esetleg «Musafit sofer» fu- vást. Cim a kiadóban. 9109

Emléktáblák (Jahrzeistab- el) készít a legszebb ki- vitelben Weizz Mór, Jugo- vićeva ul. 22. Lehet egy levelezőlap által is meg- rendelni, szíveskedjék az elhunytinak a héber és ma- gyar nevét, a halálozási év- fordulót megírni és én azonnal elkészítem. 9062

Kocsist keresek, megbizha- tot, jó fizetéssel, aki ga- bonauzletben, vagy malom- ban dolgozott. Drag. Lj. Jovanović, Cara Dušana 8. 9023

Lemez munkában jártas munkások azonnali felvé- tetnek. Ács és Társai kályha- és lemezgyár, B Topola. 9086

Soffür, aki kovácsmunká- ban is jártas, azonnali belé- pésre állást keres. Meg- kereséseket noviszadi ki- adóba kér. 9080

Fogtechnikus operatív, fein és kaucsukmunkás, állást cserélne. Cim: Zala, Novi- sad, Skolska 6. 8897

Szolíd és agilis képviselő (nő)ket keresünk az or- szág minden helységébe ál- lami értékpapírok elada- sára. Garancia nem kell. A kereseti lehetőségek kitü- nőek. Irásbeli ajánlatok Split, postanski prelinac 153 címre küldendők. 8821

Gyógyszerészasszisztentst szeptember 15-i belépéssel keres Török gyógyszerész, Kovin. 9095

Megbízható egyedül álló nő kerestetik háromtagú családhoz, aki minden há- zi dolgot elvégezne. Suda- reviće 25. 9106

SANATORIUM TERAPIA

V R N J A Č K A B A N J A
TULAJDONOS ORVOS Dr. KUHAR-DURLÉN AGOST 75 let alatt. Legmodernebbül berendezett hydro- és elektro-terapia.
Köznyelven beszélő orvos. — Telefon 2. — Prospektust készséggel küld az igazgatóra.

A szanatórium gyönyörű szép, kies erdős ligetben fekszik, saját gyógyforrással, úgy ivó mint, fürdő célokra a telep belterületén. Tu- dományos alapra fektetett dietikus konyha, szigoru orvosi felügye- lés alatt.

LIFKA KERT-MOZI

Csü örtöktől vasárnapig
szeszonyító diszeloadások!

Bródy Sándor

szindarabja filme

A SZERETŐ

Fedák Sári szerepében EDNA CROY
Törzs Jenő " HARRY LIEDKE
Z. Molnár " Hans Junkermann

A filmet Magyarországon betiltották, B ogradban het kí nagy sikerrel állta.

Előadások kezdete 6 és este fél 9 órakor,
vasárnap 4, 6 és este fél 9 órakor

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívószöveg jellegű leveleket továbbítunk. Kérdések, közlésekhez válasszák meg a mellékletet.

Droguista-segédet

szerb, német, magyar nyelv ismerettel
azonnali belépésre keres

DROGERIA FEJÉR, SOMBOR

VÁROSI MOZI

Csüörtök - vasárnap

Kettős műsor!

Két slágerújdonaság!

Egy nagyváros szimfoniája

Egy film, amelyet nem színeztek jót, hanem egy világváros egész lakossága van benne. A lütkész élet, gyárak, üzletek élete. Ucak sz. d'ite es forga agi, muna, pihenés, s. órakozás.

Vig özvegyek

Különösen nőtlenné: és az özvegyeknek ajánlja ezt a filmet
Madge Bellamy a főszereplő.

Előadások kezdete hétköz nap 6 és este fél 9 órakor, vasárnap és ünnepnapokon 4, 6 és este fél 9 órakor. Csüörtökön csak elől n 6 órakor van előadás.

Modern és stílus butorokat

továbbá e szakmába vágó összes munkát: készítenek az újonnan átépített mábutorgyárunkban

SIPOS FIAI

Zenta ut 3.
Allandó raktár!

VITTEL Grande Source

Eau de Regime des AN'RHITIQUES francia ásva yviz

csontbántalmak és hólyagkövek ellen

Beogradban: Dvor, apoteka M. Viktorovic

Ljubijana-Mariborban: "Salus" d. d.

Zagrebban: J. Bartulic, Prilaz 8

Splitben: N. Ratkovic drogeriában

Sarajevóban: I. Vranic gyógyszerésznél

Skopljában: V. Sokov drogeriában

Veliki Bečkerekben: E. Nikolic gyógyszerésznél

Suboticán: I. Ilic gyógyszerészárban

Novisadon: Ilin Dusan gyógyszerésznél

Sabacon: I. Rankovic gyógyszerésznél

kapható 223

Paszományt

butorra, függönyre, draperiára, rojtokat, zsinórokat bojtokat olcsón vállal

Nagy Lajos

paszomán os, Jugovicia 31.

Meghívásra műtiummal házhoz megyek

Bolthelyiség

portállal a gyümölcs piacon

kiadó

Cim Rádío Reklam Jugoslavija, Subotica, Manojloviceva ulica 7

Két kereskedősegédet keresek

azonnali belépésre. Egy fűszeres-segédet, aki rövidáruhoz is ért és egy rőfősségédet, aki szintén ért a rövidáruhoz is. Mindkét állásra csakis komoly, jóméjelenésű, katonai szolgálataknak eleget tett fiatal szakemberek jöhetnek tekintetbe, akik eddigi működésükről megfelelő referenciákkal tudnak szolgálni. Magyar, német és szerb nyelvtudás szükséges. Részletes ajánlatokat fényképpel együtt a következő címre kérem: Robertschko János kereskedő Belimanastir (Baranya)

9119

Kovács tüziember, ruganyos munkára felvétetik, Erdei

Bálintnál, Subotica.

9112

Ügyes kertészsegédet, ki a kereskedelmi kertészet

összes ágában jártas, azonnali belépésre keresek, továbbá kertmunkáslányaikat felveszek. Simon kertész, Subotica, Paja Kujundziceva ulica 94.

9131

Ujrendszert, nagyon jövedelmező üzlethez képviselőket keresek

azok minden községbe. Ajánlatok Bogdan Milosevic Belackva címre küldendők.

9122

Faszobrász állandó alkalmazást kaphat, Birn Józsefnél, Ada.

9123

Ernek némi irodai gyakorlatlaltal kerestetik, egy nagy részvénnytársaság részére.

Csakis fiatal férfi erő pályázhatik, kinek szép írása van (cyril és latin), ki szerbül és magyarul tud és suboticai illetőségű. Cim a kiadóhivatalban.

9126

VÉTEL-ELADÁS

Motorsónak 4 hengeres 20 HP Mercedes eladó, motorokerepárért vagy 1 hengeres álló motorért cselevení. Cim. Mihajlo Cisar, Bogojevo 2. Bačka.

9136

Mozgó palinkakazan teljesen jó állapotban, olcsón eladó.

Harambašiceva ulica 11.

9143

Hálószoba és konyha berendezés olcsón eladó. Cim a kiadóban.

9117

Vennék használt, karban levő fűrdőszoba berendezést. Cim a kiadóban.

9117

Nagyforgalmu fűrdőhelyen nagyobb családi villa gazdasági melléképületekkel eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Keglevichné, Daruvar (Szlavónia).

8929

Ház cseréptető, 2 szobakonyhával eladó és azonnal átadó. Bunjevačka ulica 95.

9092

Bednárz-élelo faiskola, Starakanjiža, öszi árjegyzéke megjelent. Kivánatra bérmentve küldjük.

9094

Kitűnő minőségű törött kő, (elemzés 1.500) meszőgőkre való meszkő, Sveti Petak költőből, bármely mennyiségben azonnal kapható.

Kötések eszközölhetők 50-100 vagon meszre, azonnali vagy tavaszi szállításra. — Ára és feltételek megüthetők: Kamenolom Sveti Petak, Niš, Beogradban pedig Manojlovic, Pobračina ulica 9, telefon 2857. 8705

9131

Egyéves 4-5 HP Ganz villanymotor eladó. Cantavir 193. házszám.

8987

Billiárdasztalt, jókarban levőt megvételre keresek. — Ajánlatokat gyártmány megjelöléssel kérek. Wolf Antal vendéglős, Bajmok.

9018

Eladó fűvágómotor autórendszerű szalagfűrésszel és fahasogatóval üzemképes állapotban, továbbá egy kukoricamoroszoló, melynek napi teljesítménye 3-4 vagon. Apró Ferenc, Szenta, Beogradska ulica 27.

8837

Ebéd- és hálébutorok, 2 nagy konzolltűkő, tanuló cimbalom pedál nélkül eladó. Cim a kiadóhivatalban.

9033

Legeszkélyebb vásárlásnál is ingyen kap

lapokat

Pero Vujkovic, divatárüztletében

Központban, különösen ipartelepnek vagy gazdaságnak alkalmas ház eladó. Cim a kiadóban.

7882

Eol vásárol a vidéki legolcsóbban Suboticán?

Földes Samu ruhaárházában (Gyümölcs-piac). — Férfi öltöny már 475 dinártól. Öszi férfi raglánok már 675 dinártól. Iskolai fiu ruhák már 250 dinártól. Gyermekek téli kabátok már 375 dinártól. Női felöltők már 425 dinártól. Leány felöltők már 375 dinártól. Bőrkabátok már 850 dinártól. Férfi télikabátok már 475 dinártól. Tessék meggyőződni olcsóbb mint bárhol!

9075

Eladó ház Nova Kanjižán a főútcán, a piac téren, bármely üzletnek alkalmas helyiséggel. Esetleg a ház felé is eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonossal. Toma Jocin, Nova Kanjižán.

9035

Starakanjiža rendezett tanácsu városban évek óta fennálló, éjjeli üzletnek használt ház berendezés nélkül előnyös feltételek mellett eladó és azonnal átvehető. Érdeklődni lehet a Starakanjižai Önszegélyű Szövetkezetnél.

8729

20-30 PS motort, lehetőleg szívógázüzeműt, keresek megvételre. Hubert David, Ada.

8975

Uj csüveskukoricát, korai arany gömbölyű szeműt vagontelekben szállít. Burány Árpád, Sonta.

8904

Eladó kifogástalan állapotban levő, alig használt ebédli. Érdeklődni lehet: Sudareviceva ul. 12, az üzletben.

9074

Veszek száraz kukoricahajlat és száraz mákhajat Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben.

9082

Telivér csikó, két darab 2½ évesek, hajlásra betanítva, három Redl istállójából eladó. Érdeklődni Szilárd, Sombor, Atanackoviceva 8.

9088

Értelmező étteremmel Vel. Bečkerekben kisebb, jóméjelenésű, eladó. Bodor Lajos, Vel. Bečkerek, Begejski rod 8.

9081

Eladó Kraljevbregeen az állomás közelében 16 hold föld tanyával együtt. Szőlőnek nagyon alkalmas. Érdeklődni Kazi Mátyás tulajdonosnál, Kraljevbregeen.

9116

KÖLÖNFÉLE

Két diákot (diáklányt) teljes ellátásra vállalak, matematika, francia, német vagy szerb nyelvtanítással egyenként havi ezer dinárért. Cim a kiadóban.

9072

Fiatall intelligens ur keres fiatal független, elvált vagy özvegy asszonynál butorozott szobát, ahol esetleg ellátást is kapha. — Leveleket 6866 szám alatt Radio Subotica, postafiók 48 továbbít.

9149

Úres szobát, konyhával, lehetőleg a beltéren keresek október elsejére. Pompadour-szalón, városháza alatt.

9121

Úres, negy boros hordókat keresünk bérbe Suboticán vagy vidéken. Barzel D. D. Subotica.

9140

Egy-két diákot vagy diáklányt teljes ellátásra felveszek. Starakanjiža, Szerbucca 31.

9144

Butorozott szoba egy vagy két személyre, esetleg ellátással kiadó. Hammer Trumbiceva 16/b.

9138

Értesítem üzletfeleimet, hogy Gajeva uicában

hente- és mézszáros-üzletet

nyitottam, ahol állandóan friss, iz'etos és olcsó hentesárut és hust árusítok.

Pa'ot's István

hentes és mézszáros 8333

Szatiribecsejen megnyitott a Búresök-iz'e

étterem és söi csarnok a Vajdaság legmodernebb berendezésű vendéglője. Kitűnő konyha. Szőlő árak. Valódi Gerber-örök! Szíves látogatást kér

Búresök Imre, tulajdonos

Gőzmalom

1½ vagonos, jóméjelenésű, vámm- és kereskedelmi gőzmalom a Tisza folyó és vasutállomás mellett, má: vállalat miatt

eladó és azonnal átvehető Cim a kiadóban

Cirkó

granitból és márványból a levegyszerűbből a legdiszesebbig versenyképes árbán

Virágh Gyula

kőfaragónál kapható TOPOLA 8055

Naponta garantált friss I-a teavaj

joghurt, lipiai túró, nagy-lacsau emmentali s: j, trap-pista és mindenféle csemegés-s: joi. Kapható

Trišić Todor

Úje arnozában Strosmajerova 22. Halpiao

Gyermektelen szerbül beszóló házaspár, izr. vallású diákot teljes ellátásra elfogad. Cim: Skotus Viatorra 51.

9142

Egy szobás komplett lakás villanyvilágítással, október elsejére kiadó, VII. Jugoviceva ulica 31.

9134

21 évo ismert Larucin kapcsulák a legjobban beváltak mindennemű huyesóbbátalmaknál, női felhőfolyásnál. Gyógyszertárakban és drogériákban dobozonként 25 dinár. Postai szétküldés. Blum gyóglár, Subotica, főpostával szemben.

5190

Barasics és Vojnic teljesen újonnan temetkezési vállalata

SZUBOTICA, Jelašiceva ulica br. 8, Vujkovic Felix és Fiai mellett

A leggyorsabb és legdiszesebb temetkezéseket minden igénynek megfelelően legolcsóbban eszközli. — Használt temetkezési kocsik és egyéb felszerelések olcsón eladók

A legolcsóbb cipő-bevásárlási forrás

DANICA

cipőüzle, Aleksandrova ulica 7
Szeptember 1-től leszállított árak
Oriási választék mindennemű cipő-árakban

880